

ИНТЕРВЮ
Две мнения за протестите и отговорността на БСП

ТЕМА
Питат Конституционния съд за казуса с Пеевски

ЗАКОН
Шефът на БЕХ сменен заради разследване срещу него

ИНИЦИАТИВА
Барак Обама с нова идея за ядрено разоръжаване

ДУМА

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК 1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК

20 ЮНИ

2013 ГОДИНА/23

БРОЙ 140 (6544)

13

Орешарски се разплаща с бизнеса до 30 август

Премиерът обяви стабилизационните и неотложни мерки на правителството

До 30 август ще разплатим всички обществени поръчки на бизнеса и ще ускорим възстановяването на ДДС, обеща премиерът Пламен Орешарски в НС вчера. Той обяви, че кабинетът ще предприеме решителни стъпки против контрабандата. Орешарски посочи, че кабинетът предвижда про-

мени в Закона за обществени поръчки, за да се улесни достъпът до тях. Още в следващите месеци ще предприемем стъпки за привличане на кредитни ресурси за стартиращия, малък и среден бизнес, заяви Орешарски.

Правителството има и готовност да увеличи парите за

майчинство, да отпусне не по 150, а по 250 лева на първолаците, а минималната заплата да се повиши от 1 октомври, което има значение и за бизнеса, увери министър-председателят. Орешарски припомни, че е поел отговорността за стабилизация на страната, за извеждането ѝ от кризата и

решаването на тежки проблеми след период на несигурност и кипящи граждански вълнения. Премиерът за пореден път обяви, че няма да подаде оставка, защото това би било безотговорно и би хвърлило държавата в още по-голям хаос.

2

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Столичната община вчера раздаде безплатна минерална вода заради горещото време на пл. "Света Неделя" в София

Опровержение

Из социалните мрежи и сайтове тези дни се върти несъществуващо интервю с Делян Пеевски, за което се твърди, че е дадено пред вестник ДУМА. Искаме да посочим, че интервюто е измислица и е пуснато от сайта neverojatno.wordpress.com. ДУМА не е взимала интервю с Делян Пеевски и няма нищо общо с този текст. Правим това уточнение във връзка с многото запитвания за него.

Кой охранява Цветан Цветанов на изборите?

22-23

Криза в ЦСКА: Стойчков мним собственик, Нефтохимик не си дава лиценза

31

НЯКОЛКО ДУМИ

Мая ИВАНОВСКА

ДА ЧУЕМ ТОЗИ ГЛАС

В океана от нажежени до червено събития, които тресат страната и които няма нужда да изреждаме, вчера прозвуча един глас. Гласът на разума. Той дойде от премиера Орешарски, който представи пакет социално-икономически мерки за подобряване на положението на българските граждани и бизнес климата.

От предложението на премиера става ясно, че правителството е запретило ръкави да лекува болезни и за гражданите, и за бизнеса рани, които четири години зрееха, възпаляваха се и пре-

дизвикваха, от една страна, социално напрежение, а от друга - задущаваха икономиката.

Орешарски се ангажира да не бъде допуснато ново увеличение на цената на тока, да има повишение на минималната заплата от 1 октомври плюс другите, вече известни, социални ангажименти. Планира се глътка въздух и за българските пенсионери.

Четири години не само социалните проблеми в страната бяха, меко казано, занемарени, а и бизнесът беше тотално задушен. Сега Орешарски обеща до

края на август да се разплати с бизнеса, който има да взема пари по обществени поръчки и беше буквално рекейтиран от правителството на ГЕРБ. Никой досега не се е ангажирал с подобен срок, а това ще помогне да се разхлаби огромната междуфирмена задлъжнялост.

И още нещо, което обаче не е последно по важност. За изпълнението на предложените мерки Орешарски няма да товари страната ни със заеми.

Заслужава си да чуем този глас.

26
4

ISSN 0861-1343

9 770861 134015 >

EUR: 1.95538

USD: 1.45892

GBR: 2.28538

CHF: 1.58675

НС одобрри спешен пакет от мерки на Орешарски

Премиерът обеща го 30 август гържавата да се разплати с бизнеса

Юлия КУЛИНСКА

Парламентът одобри вчера внесените от правителството стабилизационни и неотложни мерки за подобряване на социалното положение, бизнес средата и демократизиране на управлението. Депутатите решиха всеки месец премиерът да отчита изпълнението на мерките пред НС. "За" бяха 107 депутати, един от "Атака" се въздържа. В гласуването не участваха ГЕРБ, които отсъстваха от парламента.

Програмата ни можеше да бъде и по-активна с повече амбициозни цели, ако не се намيراхме в средата на един бюджетен период и трябва да се съобразяваме с реалните фискални възможности, заяви от парламентарната трибуна Орешарски. Той поиска временна подкрепа от парламента за спешен пакет от неотложни мерки за подобряване на положението на българските граждани, макар и частично, на бизнесклимата. Те са разделени в три основни направления - за гражданите, където са посочени действията в областта на енергетиката, пакет от мерки в социалната сфера, пазар на труда, индексация на пенсия, защита на потребителите, за бизнеса и за демократизиране на управлението.

Преизвикателствата пред страната налагат да потърсим това, което ни обличава, а не да се акцентира на това, което ни разделя, заяви Пламен Орешарски

В енергетиката целта е недопускане на ново увеличение на цената и промяна на методиката на ценообразуване. Това ще доведе с до 5% намаление на цените от 1 юли след законодателни промени. В социалната сфера се пре-

движда увеличаване на обезщетението за отглеждане на дете от 1 до 2 г. от 240 на 310 лв. от 1 юли, увеличаване на еднократната помощ за първокласници от 150 на 250 лв., разширяване на кръга на лицата с достъп до целеви помощи, овладяване на ръста на безработицата

и подпомагане на реализация на младежите. Орешарски планира връщане на швейцарското правило за индексация на пенсиите от 2014 г. и пакет от мерки за защита от монополните структури на пазара. От 1 октомври се увеличава минималната заплата. До 30 юни се предвижда реализирането на пакет "Младежки инициативи", а до 15 юли - промени в Закона за насърчване на заетостта, което ще доведе до намаляване на безработицата.

За бизнеса са планирани законодателни промени за намаляване на административната тежест, процедурите по обществените поръчки да станат по-прозрачни и да се създаде възможност за участие на повече кандидати, както и ускорено плащане от държавата към бизнеса до 30 август.

Премиерът предлага решителни мерки против контрабандата. За демократизация на управлението се поставя срок до 30 септември да бъде изработен нов Изборен кодекс. Предлага се намаляване на субсидиите на партиите, облекчаване на изискванията за участие на независими кандидати в изборите, консултиране на обществени съвети към министерствата и възстановяване на работата на Съвета за децентрализация.

„КАЛИНКА“ НА ГЕРБ ПРОТЕСТИРА СРЕЩУ ВОЛЕН

Позабравеният бивш шеф на "Напоителни системи" по време на правителството на ГЕРБ Георги Харизанов бе сред протестиращите пред централата на "Атака" в понеделник вечерта. С розова тениска гербаджията бе в агитката, която искаше оставката на Волен Сидеров и скандираше нецензурни лозунги пред офиса на партията. До него други

симпатизанти на ГЕРБ държаха обидни плакати. Харизанов се включил в протестите през последните дни срещу правителството на Пламен Орешарски, тъй като имал гражданска позиция и държал да я сподели.

Георги Харизанов се прочу през февруари 2012 г. след наводнението в харманлийското село Бисер. Там той

ръководеше екип на "Напоителни системи" при отводняването на къщите. След трагедията се разбра, че той изобщо няма висше образование.

Девет души бяха арестувани на протестите срещу правителството във вторник вечерта. У някои от арестуваните е намерено хладно оръжие, други не са имали документи за самоличност.

БСП в Стара Загора поиска оставката на ръководството на партията

Общинският съвет на БСП в Стара Загора настоява за оставката на Сергей Станишев и Изпълнителното бюро. Това става ясно от декларацията на социалистите от Стара Загора, разпространена вчера. Те искат Станишев и Пламен Орешарски да обяснят действията си в последните седмици пред Националния съвет, който да насрочи извънредно заседание на 48-я конгрес на БСП. "Ръководният орган трябва да направи задълбочен анализ на грешките и да очертае реалните приоритети в дългосрочен план. Конгресът е в правото си да направи и други персонал-

ни промени в ръководството на БСП", се казва в декларацията. В нея изборът на Пеевски се отчита като политическа грешка и се изразява безпокойство за действията на ръководството на партията, които водят до загуба на доверие от хиляди членове и симпатизанти.

"Намираме за вредно и опасно съсредоточаването на управлението на партията в ръцете на група приближени на председателя Сергей Станишев хора. В 120-годишната си история БСП не е била лидерска партия и няма да допуснем да се превърне в такава. С продължаването на тази линия на поведение и уп-

равление рискуваме за дълго да останем извън политическия живот в страната, което не биха ни простили онези близо милион българи, гласували за Коалиция за България на последните избори", се казва в текста.

На закрито заседание на Градския съвет на БСП снощи столичните социалисти започнаха обсъждане на позицията за политическата ситуация в страната и положението на партията. Една от обсъжданите точки бе да се свика заседание на конгреса, който да вземе решение дали сегашното ръководство да продължи да управлява.

ЛЕВИЦАТА ВНАСЯ ПИТАНЕ ДО ФИНАНСОВИЯ МИНИСТЪР ЗА ОФШОРНИТЕ ЗОНИ

Министърът на финансите да отпрати питане до офшорните зони за всички фирми, на които краен собственик са български граждани. Това ще поиска парламентарната група на Коалиция за България. Решението бе съобщено от лидера на БСП Сергей Станишев от парламентарната трибуна.

Това е почтено към хората в България, това трябва да се знае и институ-

циите в България трябва да направят подобно усилие, каза Станишев

Депутатът от ДПС Йордан Цонев пък поиска да се въведе забрана за участие на офшорни фирми в обществените поръчки.

Министърът на финансите Петър Чобанов реагира веднага и обяви, че първото действие, което ще предприеме, е да говори с кипърския министър на финансите.

Кабинетът определи още 11 области управители и 5 зам.-министри

Правителството определи новите областни управители на Плевен, Бургас, Габрово, Ловеч, Видин, Кърджали, Враца, Добрич, Сливен, Смолян и София. В Плевен постъп заема Илиян Йончев, общински съветник в Плевен, а в Бургас - Павел Маринов, председател е на УС на Института за регионални стратегии в града. Бившия депутат Николай Григоров става областен управител на Габрово, а журналистът Милко Недялков - на Ло-

веч. Кръстьо Спасов е новият областен управител на Видин. Управата в Кърджали ще бъде ръководена от Бисер Николов, а във Враца - от Венцислав Василев. Постът в Добрич ще бъде поет от Недко Марчев, председател е на Общинския съвет на Генерал Тошево, а Корнелий Желязков поема областната управа в Сливен. Управител на Смолян - област става Димитър Кръстанов. В област София работата ще бъде ръково-

дена от Росен Малинов, депутат в 42-ото Народно събрание.

Премиерът Пламен Орешарски назначи още 5 зам.-министри. Това са Людмила Елкова - зам.-министър на финансите, Добромир Симидчиев - на регионалното развитие, Иван Иванов - зам.-министър на вътрешните работи, Петър Киров - на транспорта, информационните технологии и съобщенията, и Атанаска Тенева - на образованието и науката.

АБОНАМЕНТ 2013

Избери **ДУМА**

МОЖЕ ДА НАПРАВИТЕ АБОНАМЕНТ В БЪЛГАРСКИ ПОЩИ ЕАД, ДОБИ ПРЕС ЕООД И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПЕЧАТА

1 месец	23 лв.	3 месеца	70 лв.
6 месеца	140 лв.		

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ	1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА	6 месеца	12 лв.		

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ	1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
МОНД дипломатик	6 месеца	12 лв.		

Нова Време СПИСАНИЕ	1 месец	3 лв.	3 месеца	9 лв.
	6 месеца	15 лв.		

АКО ПЛАТИТЕ В АБОНАМЕНТНИТЕ ПУНКТОВЕ НА БСП В СТРАНАТА, ИНФОРМАЦИОННИЯ ЦЕНТЪР ИЛИ РЕДАКЦИЯТА ПОЛУЧАВАТЕ ОТСТЪПКА

- 5 лв.	- 10 лв.
3 месеца 65 лв.	6 месеца 130 лв.

Налага се да изобретим новата демокрация, очевидно не можем да продължим да живеем в предишната, това е въпрос на живот и смърт

СОЦИАЛНИЯТ АНТРОПОЛОГ ХАРАЛАН АЛЕКСАНДРОВ СЕ ОПИТВА ДА ДАДЕ РЕЦЕПТА ЗА ИЗХОД ОТ ПОЛОЖЕНИЕТО В СТРАНАТА

Пеевски вън от парламента до решение на Конституционния съд

Народното събрание отмени решението си за избора му за шеф на ДАНС

Юлия КУЛИНСКА

Конституционният съд ще се произнесе по казуса дали Делян Пеевски остава депутат в 42-то Народно събрание. Вчера народните представители отмениха решението си той да бъде избран за председател на ДАНС. "За" гласуваха 128 депутати от БСП, ДПС и "Атака", които присъстваха в пленарната зала. Парламентарната група на ГЕРБ отсъстваше от дебатите.

До произнасянето на конституционните съдии Делян Пеевски няма да се възползва от правомощията си на народен представител, няма да идва в парламента и няма да получава заплатата, обяви лидерът на ДПС Лютви Местан. "Няма да коментирам дали е било грешка неосвобождаването му след добросъвестно подадена от него молба да му бъдат прекратени правомощията. Няма да коментираме защо те не са му били прекратени. За нас е самодостатъчен фактът, че има съмнения дали избирането и полагането на клетва прекъсват мандата му. Независимо от ясни тълкувателни решения на Конституционния съд, че мандат на народен представител се прекратява единствено с изрично решение на НС, такова реше-

Сергей Станишев и Лютви Местан оставиха КС да решава за Делян Пеевски

ние няма", поясни Местан. Нашият отговорен политически прочит на ситуацията, предвид на острата обществена реакция, се изразява в решението г-н Пеевски да изчака решението на Конституционния съд, подчерта той. Според Местан по-важният въпрос е, че казусът "Пеевски" задава нови стандарти за хигиена в българската политика. Оттук нататък ще държим сметка и ще платим политическата цена за наследието върху образа на всеки един от нас и тук не са възможни двойните стандарти, категоричен е лидерът на ДПС.

На 14 юни премиерът Пламен Орешарски предложи Пеевски за председател на ДАНС. Парламентът гласува без дебати кандидатурата му. Следва масово недоволство и протести пред МС срещу избора. На следващия ден Пеевски се оттегли от ръководния пост в ДАНС. В открито писмо до медиите той обясни, че е приел да изпълнява отговорностите на председател на ДАНС в името на гражданите, обществото и държавата. Няколко часа след отказа на Пеевски Пламен Орешарски, Сергей Станишев и Лютви Местан решава да оттеглят кандидатурата му, а премиерът заяви, че ще предложи нов председател на ДАНС.

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ:

Извинявам се, че допуснах политическа грешка

Миналата седмица допуснах политическа грешка с номинацията на Делян Пеевски за председател на ДАНС, за което се извинявам и на вас, и на хората, които излязоха да протестират, заяви премиерът Пламен Орешарски от трибуната на парламента. Чувам много ясно, че хората искат кабинетът да подаде оставка, посочи премиерът. Той отново подчерта, че оставката би била много лесно лично решение. Ще бъде безотговорно от моя страна да предизвиквам още по-голям хаос в държавата и нови избори, които да се проведат в условията на действително Изборен кодекс, отбеляза Орешарски.

По-късно премиерът призна пред журналисти, че той е поискал да бъде даден достъп на Делян Пеевски до класифицирана информация преди избирането му за председател на ДАНС. Исках, да, защото кандидатурата, която беше представена, трябва да има такъв достъп, уточни Орешарски. На въпрос дали е практика да се получава достъп до гриф "Строго секретно" от хора, които само са номинирани, без да са избрани, той заяви: "Ако бъде избран и няма достъп, как решавате този казус? Председател на ДАНС не може да се избира под условие". Орешарски подчерта, че Пеевски няма да има достъп повече до тези институции въпреки получения достъп до строго секретна информация. Не мисля, че хората протестират за този детайл, те протестират за друго, добави премиерът.

Орешарски съобщи, че ще е готов с нова номинация за председател на ДАНС в следващите 5 до 10 дни. "Имаме няколко варианта, подчертано оглеждаме хора вътре от системата. Надявам се да намерим кандидатура, срещу която няма да има такива възражения", отбеляза той и не отрече, че и.д. шефът на ДАНС Владимир Писанчев е сред хората, които се разглеждат за този пост.

Димитър Дъбов оглави мегакомисията по сигурността

Юлия ИВАНОВА

Димитър Дъбов от БСП оглави мегакомисията за контрол над службите за сигурност и използването на СРС. Това гласуваха депутатите вчера, които избраха съставите и ръководствата на постоянните комисии. Лидерът на "Атака" Волан Сидеров е начело на комисията за борба с корупцията и конфликта на интереси и парламентарната етика. Тези две комисии са формирани на паритетен принцип

с по трима депутати от парламентарна група. Комисиите, формирани на пропорционален принцип, се състоят от по 20 народни представители - по 8 от ГЕРБ, 7 от БСП, 3 от ДПС и 2 от "Атака". ГЕРБ обаче не бяха внесли свои предложения и не присъстваха в пленарната зала. ДПС оглави комисии по икономическа политика и туризъм, по бюджет и финанси, по енергетика, по правни въпроси, по отбрана, по здравеопазване и по транспорт.

Председател на комисията по земеде-

лието и храните е Светлана Бъчварова от БСП. Атanas Мерджанов ще ръководи комисията по вътрешна сигурност и общество, Янаки Стоилов - комисията по външна политика, а Димчо Михалевски - комисията по регионална политика и местно самоуправление. Психологът Христо Моноф пък поема комисията по въпросите на децата, младежта и спорта. Проф. Стефан Данаилов е председател на комисията по култура и медиите, Корнелия Нинова - по труда и социалната политика, а Мая

рени зад твърдение за обществено благо, констатира Станишев. Управлението на ГЕРБ ще бъде централизирано, подкопаваше държавата, доведе икономиката до срив, а хората до глад и мизерия, заяви той. Лидерът на социалистите твърди, че този процес трябва да бъде прекратен и да започне процес на прочистване. Именно затова с първите спешни социални мерки на правителството на г-н Орешарски започна и реформа на сектора "Сигурност", който бе превърнат в лична употреба от Бори-

сов и Цветанов за контрабандни канали, за рекет, за шантаж, подчерта той. "Заявих, че изборът на г-н Пеевски бе нестандартно решение, защото ситуацията е необичайна. Искам да отпавя лично извинение към моята парламентарна група, към нашите членове и симпатизанти, към нашите избиратели. Защото нашата група прие предишното решение с колебание", отбеляза Станишев.

По-късно в кулоарите на НС той отрече да се чувства заплашен като лидер на ПЕС.

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ:

Прекрочихме граница, която не биваше да пресичаме

О каза се, че при търсенето на бързи резултати в сектор "Сигурност" прекрочихме граница, която не биваше да бъде пресичана, и това е тежък урок за нашата партия, призна лидерът на БСП Сергей Станишев. Решението на НС да отмени решението си за назначаването за председател на ДАНС е важно политическо решение, ясен знак за отчитане на гласа на българските граждани, отчете той. Цялата ни държава и институции са проядени от частни интереси, маски-

рани зад твърдение за обществено благо, констатира Станишев. Управлението на ГЕРБ ще бъде централизирано, подкопаваше държавата, доведе икономиката до срив, а хората до глад и мизерия, заяви той. Лидерът на социалистите твърди, че този процес трябва да бъде прекратен и да започне процес на прочистване. Именно затова с първите спешни социални мерки на правителството на г-н Орешарски започна и реформа на сектора "Сигурност", който бе превърнат в лична употреба от Бори-

сов и Цветанов за контрабандни канали, за рекет, за шантаж, подчерта той. "Заявих, че изборът на г-н Пеевски бе нестандартно решение, защото ситуацията е необичайна. Искам да отпавя лично извинение към моята парламентарна група, към нашите членове и симпатизанти, към нашите избиратели. Защото нашата група прие предишното решение с колебание", отбеляза Станишев.

По-късно в кулоарите на НС той отрече да се чувства заплашен като лидер на ПЕС.

ГЕОРГИ КАДИЕВ:

РЕШЕНИЕТО НИ БЕШЕ АБСОЛЮТНО НЕДОПУСТИМО

Решението за избирането на Делян Пеевски за шеф на ДАНС беше абсолютно недопустимо, заяви депутатът от БСП Георги Кадиев. Това, което направихме, изтри усилията на стотици хиляди хора в рамките на няколко години, категоричен е той. "Присъдата ще я издаде обществото. Стоях на "Позитано" 20, за да гледам хората в очите", призна Кадиев.

Нямам мандат да говоря от името на българските медиите, но като народен представител искам да им благодаря за честното и професионално отношение през тези дни, заяви Мартин Захариев. "В петък запалихме пожар, който ще гасим месеци наред. Горчивото халце от петък няма да бъде преглътнато от медиите и обществото така лесно. Въярвам, че българските медиите винаги ще бъдат нашия коректив, за да не повтаряме плянството ни от петък. Чака ни дълъг парламентарен махмурлук", допълни Захариев.

ЦВЕТЛИН ЙОВЧЕВ:

Няма сътресения в сектор "Сигурност"

Н е мисля, че има сътресения в сектор "Сигурност", заяви вътрешният министър Цветлин Йовчев в кулоарите на Народното събрание в отговор на въпрос дали след казуса "Пеевски" и промените в Закона за ДАНС в системата на сигурността има трусове. По думите му не може всичко да е съвсем спокойно, защото текат реформи, при които не може да няма напрежение. Цветлин Йовчев отрече опасенията на ГЕРБ, че след промените в Закона за ДАНС може да има напуснали служители.

Манолова - комисията за взаимодействие с граждански организации и движения. Шеф на комисията по европейските въпроси и контрол на еврофондовете е Младен Червеняков, а на комисията по околната среда и водите - Петър Курумбашев. Отложено беше формирането на комисията по образованието и науката и на комисията по правата на човека и вероизповеданията, на която председателското място е предложено на ГЕРБ. Очаква се съставът на двете комисии да бъде избран днес.

БАС протестира срещу дестабилизацията на страната

Българските антифашисти протестират срещу опитите на заинтересовани политически сили да дестабилизират обществено-политическата обстановка в страната. Това се казва в специална декларация на БАС, разпространена вчера. Според антифашистите настояванията за оставка на правителството на Пламен Орешарски и касиране на парламентарните избори настройват изстрадалото българско общество срещу законното управление на държавата.

“Категорично не приемаме призивите на отделни социалисти за оставка на Председателя на БСП Сергей Станишев. Социалистическата партия е мандатноносител на правителството и заедно с него тя носи отговорност за поетите ангажменти пред българския народ”, казват в декларацията си от БАС. Те са убедени, че ултичните протести не могат да подобрят живота на хората, а само рушат устоите на държавата.

“Настояваме, заставайки зад правителството и ръководството на БСП, за бързо решаване повдигнатите социални и икономически проблеми от народа и се даде решителен отпор срещу организираната престъпност, която търси своята реабилитация”, се казва още в текста.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Край свиленградското село Мезек, прочуто с тракийската си гробница и средновековната крепост, бе направена възстановка на исторически събития от средновековната българска история. Това се извършва по проект на община Свиленград “С богатството на миналото към атрактивно бъдеще” по Оперативна програма “Регионално развитие 2007-2013”

Кратки

Снимка БГНЕС

Горещите температури по характерни за месец юли, накараха много Варненци и гости на морската столица да потърсят прохладата на морския бряг

Адвокат задържан за търговия с влияние

В момент на вземане на 1500 лв. е задържан адвокат от Сливен с инициали Е.М. (49 г.). Мъжът е обвинен по досъдебно производство за подкуп и търговия с влияние и му е взета марка за неотклонение - парична гаранция в размер на 1000 лв., уточняват от полицията. Операцията по обвинение за подкуп са извършили служители на сектор “Противодействие на икономическата престъпност”, под наблюдението на Окръжната прокуратура. При разследването полиците са установили, че адвокатът е поискал сумата от свой клиент, за да бъде дадена на длъжностно лице по делото, по което клиентът му е обвиняем.

Сигнал за бомби ставори два банкови клона в Карлово и в Сопот

Телефонно обаждаме за поставени взривни устройства в два банкови клона в Карлово и в Сопот е получено в 9,30 часа Вчера на телефон 112. Полицията реагира незабавно и минути по-късно районите около офисите са били изолирани, а служителите в тях - евакуирани. В момента се извършват щателни проверки, в които участва и обучено за целта полицейско куче.

За седмица в София са глобени 28 колоездачи

Столичната пътна полиция е глобила за седмица 28 колоездачи при проверки 103-ма водачи на велосипеди в седмицата от 10 до 17 юни, съобщиха от дирекцията. Това е станало в рамките на започналата акция “Велосипедист”, която ще продължи до края на летния сезон. Основно велосипедистите са санкционирани заради това, че са се движили неправилно по пътното платно и че колетата им са технически неизправни. Египтският колоездач е глобен, защото пресякал на червен светофар.

700 000 лв. за разпределение на храни за нуждаещите се

Министерският съвет предостави на БЧК 700 000 лв. от централния бюджет за изпълнение на плана за разпределение на храни от интервенционните запаси на Европейския съюз за най-нуждаещите се. Парите ще се използват за покриване на транспортните и административните разходи на БЧК, както и на разходите за съхранение на продуктите.

България осъдена за смъртта на 15 деца

Подрастващите с увреждания гладували и премръзвали в социален дом

Европейският съд по правата на човека (ЕСПЧ) осъди във вторник България заради смъртта на 15 деца и младежи с тежки ментални и физически увреждания от социалния дом в с. Джурково, съобщиха от пресслужбата на съда.

Делото е заведено през 2006 г. от родители на починали деца и от Асоциацията за европейска интеграция и права на човека, чиято жалба се отнася до деца без родители. Смъртта на всички е настъпила през зимата на 1996-1997 г.

Подрастващите от заведението са изоставени деца в с. Джурково са починали в периода 15 декември 1996 - 14 март 1997 г. от измръзване, недохранване, липса на лекарства и основни продукти. Директорът на социалния

дом е опитвал неколкотократно да алармира държавните институции, които имат пряка отговорност за финансирането на дома и които е трябвало да реагират, се казва в решението.

Първото дете умира на 15 декември 1996 г. Без обяснение обаче на 22 януари 1997 г. в дома са преместени 8 деца от друго заведение, от място с по-мек климат, по решение на социалните служби. Директорката се обръща многократно към БЧК и други организации с молба за спешна помощ. Тя моли по радиото и за частни дарения. Според персонала благодарение на такива се предотвратява смъртта на оцелелите деца от дома. На 22 февруари 1997 г., когато умира седмото дете, директорката изпраща телеграма на министъра на труда и социалната политика с искане той спешно да се намеси. В резултат на това постъпват парични помощи, но до 4 март 1997 г. умират общо 15 деца, 4 от които са от преместените на 22 януари.

Съдът смята, че е налице нарушение на член 2 от Конвенцията за човешките права (правото на живот), тъй като властите не са успели да изпълнят задължението си да защитят живота на уязвимите деца, поставени под тяхна грижа, от сериозна и непосредствена заплаха. Властите не са съумели и да проведат ефективно разследване за смъртта на децата, която е настъпила при изключително извънредни обстоятелства, гласи съдебното решение.

Постановлението на Камарата на ЕСПЧ може да бъде обжалвано в 3-месечен срок пред Великата камера, която ще произнесе окончателното решение по делото.

ПОКАНА

за представянето на

Книга за Йордан ЙОТОВ

на 21 юни 2013 г. от 11:00 часа, в 204 зала, Руски културно-информационен център София, ул. „Шипка“ 34

34% от българите не искат предсрочни избори

34,1 на сто от българите смятат, че в момента страната няма нужда от предсрочни избори. Това показват данни на социологическата агенция “Алфа рисърч”, обявени във вторник вечерта в предаването “Референдум” на БНТ. Според същото проучване 35 на сто от запитаните виждат излизане от политическата криза единствено с оставката на кабинета и провеждането на избори в най-кратък срок. Ново правителство в рамките на този парламент пък очакват 17,7% от участниците в проучването. Само 12,9% от зрителите остават без мнение, показват още данните на “Алфа рисърч”.

45 прегледани по проект за профилактика на рака

Едва 45 са прегледаните в рамките на проекта “Спри и се прегледай”, който според предвижданията трябва да обхване 400 000 души със скринингови прегледи за рак на гърдата, на маточната шийка и на дебелото и правото черво, съобщиха здраве.нет. Крайният срок на проекта, който спечели МЗ през 2009 г. по еврофондовете и получи близо 20 млн. лв., засега изтича на 31 декември. Първоначалният договор на проекта бе променан 10 пъти, а в крайна сметка никой не разбира защо закъснението е толкова голямо, а междувременно се смениха шестима здравни министри.

С днешна дата 150 000 български граждани вече са получили покани за скринингов преглед, където обаче ще се явят те и дали изобщо ще могат да го направят, не е ясно. До момента едва 19 лечебни заведения са сключили договори за работа по проекта, още 13 очакват приключване на процедурата по договаряне. Има области, в които нито едно заведение не е подписало договор, което според запознати ще затрудни хората, получили вече уведомителни писма. У нас работят едва 80 патолози, а остават 180 дни до края на годината, а всеки от тези специалисти трябва да изследва по 3125 цитонамазки, ако работи всеки ден, без да почива в събота, неделя или на националните празници.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Лятото е най-добрият сезон за творчество

БЕЗПЛАТНО ПРЕГЛЕЖДАТ ДЕЦА С НАДНОРМНО ТЕГЛО

Цялостна оценка на здравословното състояние на детето, измерване на кръвната глюкоза, антропометрични измервания, изчисляване на индекса на телесната маса ще направят педиатри от "Сити клиник" на 21 юни. "Наднорменото тегло и затлъстяването при децата е с епидемични размери у нас и крие сериозни рискове за здравето", ко-

ментира д-р Пламен Масларски, детски ендокринолог и началник на Сектора по педиатрия в болницата. Той уточнява, че профилактиката и ранната диагностика на заболяванията в детска възраст са най-сигурните оръжия за предпазване от социално значимите и хронични болести в зряла възраст. Целта на консултациите е ранна диа-

гностика и профилактика на едни от най-разпространените детски болести и проблеми - нарушения в обмяната на веществата и наднормено тегло, риск от диабет и свързани с него проблеми на опорно-двигателния апарат и др. За консултациите е необходимо предварително записване на тел. 0700 13 127.

С радиоуредби търсят в Бургас изгубени на плажа геца

С радиоуредби на северния плаж в Бургас ще търсят изгубени деца. Устройствата ще започнат да работят до края на седмицата, съобщава наемателят на плажа Атанас Атанасов. В момента тече подготовката по инсталирането на техниката.

Говорителите ще бъдат монтирани върху триметрови пилони и ще бъдат разположени на всеки 50 метра. През деня от радиоточките ще звучи музика,

но те ще бъдат използвани и в помощ на спасителите при изгубени деца. Разсеяните летовници, които са изгубили личните си вещи, също ще могат да се възползват от новата услуга. "Системата за аудиоизвестяване е позабравена напоследък, но е изключително полезна. Затова решихме да инвестираме и да възродим добрата стара практика, както обещахме преди началото на сезона", коментира Атанасов.

АКТИВИСТ НА ГЕРБ:

Цветанов колеше и бесеше в Пиринско

Бившият МВР-шеф гразеше собствена партия, категоричен е блоговегратчанинът

Един човек с голямо его, с огромно желание за власт се самозабрави и докара всичко до политически срив и удар, посилен от инфаркт. Господин Цветанов "колеше и бесеше" в партията, особено в Благоевград и областта. Това заявява в открито писмо активистът на ГЕРБ от областта Боян Манов.

В своето обръщение той излага много примери, за да подкрепи своите твърдения. "Когато през 2011 г. дойде време за местни избори, настана хор на глупациите - типично българска черта да прекукаш другарчето. Преди изборите за кмет и общински съвет в Благоевград се проведеха три номинации. Едната беше електронна. 90% от гласовете бяха за Костадин Хаджигаяев. Господата от София обаче не признаха тези резултати и насрочиха общинско събрание за номинации. Гласовете бяха 450 за Хаджигаяев и 250 за Камбитов. Но София отново не

призна тези резултати. Цветанов насрочи трето събрание, на което дойде лично. Резултатите пак бяха в полза на Хаджигаяев. "Големецът" не ги призна и каза, че ще проведе социологическо проучване. Че беше нагъл - беше, че беше безочлив - беше, че похватите му бяха недемократични - беше повече от ясно. Той се подигра с всички членове на ГЕРБ и не призна вота им".

В писмото има и още поразителни примери. "Много сериозно работеше г-н Цветанов за ГЕРБ, но той гразеше един свой, личен ГЕРБ. Всички, които работеличеха и се подмазваха, бяха на първа линия. А всички неудобни нему, независимо дали са свестни, бяха изолирани. На г-н Борисов му беше по-добре така - някой да върши черната работа в партията, което и сам е казал: "Партията на Цветанов, държавата на мен". Да, но г-н Цветанов не казваше цялата истина на г-н Борисов. Той управляваше структурите на

партията като полиция, и то полиция с голям капацитет. На много събрания г-н Цветанов размахваше пръст и налагаше своето мнение. За него демократичността, уважение мнението на болшинството са непознати, не се вписват в неговия морал. Сега с Цветанов и отношението му към по-голямата част от членовете на ГЕРБ и техните ръководители продължава", категоричен е Манов.

Откритото си писмо 65-годишният активист завършва с думите: "Всичко това е написано лично от мен - Боян Милчев Манов, и намеренията ми са били да има честност, демокрация и морал. Иначе ГЕРБ ще отиде в историята".

ДУМА припомня, че преди няколко седмици бившият заместник областен управител на Пловдив Георги Игнатов напусна ГЕРБ пак с мотив, че Цветанов води партията към гибел. Малко преди него бившият областен управител на Стара Загора Недялко Недялков също напусна ГЕРБ с подобни мотиви.

Прокуратурата възобновява разследването за „Горна Оряховица“

Върховната касационна прокуратура е отменила постановлението за отказ за разследване по случая "Горна Оряховица", съобщиха вчера "Правен свят". Болницата в града нашумя след публичното четене от парламентарната трибуна на информация, събрана със СРС, което устрои на 3 декември 2010 г. бившият вътрешен министър Цветан Цветанов. На базата на подслушани разговори между лекари в болницата на Горна Оряховица той ги обвини, че умислено са оставили да умре жизнеспособно новородено. Много преди това да се окаже, че не е вярно, прокуратурата бе сезирана.

Софийската градска прокуратура обаче отказа да образува наказателно производство с постановление на зам. градския прокурор Божидар Джамбазов, потвърдено от прокурора Бранислав Славов от Софийската апелативна прокуратура. Според информацията на "Правен свят" материалите по случая ще

бъдат пратени на СГП с препоръка да бъде образувано досъдебно производство. То засега не може да бъде образувано срещу Цветанов, защото е с имунитет, коментираха прокурори. Бившият вътрешен министър се оправдаваше, че е имал разрешение от наблюдаващия делото прокурор да огласи данните, събрани със СРС по случая. Наскоро дори каза, че декласифицирането на СРС по случая е станало след съгласуване с бившия главен прокурор Борис Велчев.

ДУМА припомня, че през май главният прокурор Сотир Цацаров заяви, че казуът "Горна Оряховица" отново е отворен. Цацаров искал да види писменото разрешение на наблюдаващия прокурор за разгласяване на СРС-тата, с което се оправдаваше Цветанов. Оказа се обаче, че наблюдаващият прокурор не е давал разрешение той да разгласява съдържанието на записаните разговори, пише "Правен свят".

ПРОВЕРЯВАТ АПАРТАМЕНТИТЕ НА БИВШИЯ ВЪТРЕШЕН МИНИСТЪР

Прокуратурата проверява имотното състояние на бившия вътрешен министър Цветан Цветанов. Това потвърди пред в. "Преса" зам. главният прокурор Борислав Сарафов. Преди десетина дни с постановление на зам. градския прокурор е отменен отказът за образуване на наказателно производство по случая с апартаментите на ексминистъра. Възложено е на органите на НАП да извършат пълна данъчна ревизия на имущественото състояние и доходите на Цветанов. Основание за това са постъпилите в прокуратурата нови данни, които са от изключително съществено значение, заявява Сарафов.

Зам. главният прокурор е категоричен, че след повдигането на обвинение на Цветанов работата по делото за незаконното подслушване съвсем не е приключила, а напротив, тепърва предстоат активни действия по разследването. "Същевременно не трябва да се забравя, че очакваме резултати от назначените по делото експертизи - ключът за нерегламентираното подслушване е именно там", коментира прокурорът. Сарафов не изключва в най-скоро време по делото за незаконните бюлетини, открити в Костинброд ден преди изборите на 12 май, да бъдат повдигнати обвинения на съответните виновни лица.

На 21.06.2013 г. се навършва една година от смъртта на

Йордан Николов Йотов

С болка и обич си мислим за теб!
Липсваш ни безкрайно много!

От семейството

Поменът ще се състои на 21.06.2013 г. (петък) от 11.00 часа в Руски културно-информационен център на ул. "Шипка" № 34

Шефът на БЕХ сменен заради разследване срещу него

Отнет му е достъпът до секретна информация и така не може да посещава стратегически обекти, обясни Драгомир Стойнев

Председателят на съвета на директорите на Българския енергиен холдинг (БЕХ) Михаил Андонов е сменен, защото му е отнет достъпът до секретна информация. Това съобщиха министърът на икономиката и енергетиката Драгомир Стойнев пред журналисти в парламента вчера. На въпрос защо е отнет достъпът на Михаил Андонов, Стойнев каза: "Доколкото знам, има досъдебно производство. Ние трябва да спазим закона и когато има досъдебно производство, му се отнема достъпът до секретна информация". Това означава, че той не може да посещава важни стратегически за страната обекти. Поради тази причина взех решение да бъде сменен целият борд на Българския енергиен холдинг, заяви министърът.

Още в началото на април главният прокурор Сотир Цацаров обяви за образувани пет

нови дела за умишлена безотговорност в ресорното енергийно министерство, НЕК, ДКЕВР и едно разследване, което се води лично срещу шефа на Българския енергиен холдинг Михаил Андонов, припомня Mediapool. Той се оказа проверяван от прокуратурата заради неизгодни договори с адвокатски фирми за представителство на енергийния холдинг в съда и за оказване на правна помощ. Само преди месец неуспелият председател на ДАНС Делян Певески съобщи в качеството си на депутат от парламентарната трибуна, че Андонов е уличен в сключване на договори с шуряси и е разследван от прокуратурата.

ДУМА припомня, че във вторник Драгомир Стойнев освободи досегашния Съвет на директорите на БЕХ, в който влизаха изпълнителният директор на хол-

Михаил Андонов е проверяван от прокуратурата за неизгодни договори с адвокатски фирми

динга Михаил Андонов, който е на поста от пролетта на 2011 г., както и бившия служебен зам.-министър на енергетиката Божан Стоянов, и Тодор Шопов.

В съвета бяха назначени двама нови членове - шефът на държавната ТЕЦ "Марица изток 2" инж. Георги Христов, който бе спрян за зам.-министър на енергетиката, както и Боян Боев.

Смяната на ръководството на БЕХ става в момент, в който трябва да се разделият Националната електрическа компания (НЕК) и Електроенергийният системен оператор (ЕСО), който в момента е част от НЕК и ползва електропреносната мрежа, която е собственост на НЕК и обезпечава теглене от дружеството кредити, но трябва да стане собственост на ЕСО. Заради забавеното с повече от година разделяне Европейската комисия заведе дело срещу страната ни.

МС облекчава административните услуги за граждани и бизнеса

Правителството одобри Базисен модел на комплексно административно обслужване, с който се предприема цялостна промяна в начина на предоставяне на услуги от администрацията, предаде БГНЕС. Той предвижда административната услуга да се осъществява, без да е необходимо гражданите и бизнесът да предоставят

информация или доказателства, които вече са налични в администрацията, независимо дали те се поддържат в електронна форма или на хартиен носител. С въвеждането на модела се очаква да спре предоставянето от гражданите и бизнеса на информация, която вече е налична в държавната администрация, и да се осигурят

възможности за предоставяне на административни услуги по различни, адекватни на спецификата на всяка услуга и нуждите на потребителите канали. По-специално се предвижда административните услуги, освен на гише и по електронен път, да се заявяват и по пощата, както и в комбинация на различни възможности за за-

явяване на услуга и за получаване на готовите документи - например заявяване на услугата на гише и получаване на документите по пощата или заявяване по електронен път и получаване на документите на гише и др. Проектът беше публикуван за публично обсъждане в портала за обществени консултации www.strategy.bg.

МИНИСТЪРЪТ НА ФИНАНСИТЕ ЩЕ ИМА ТРИМА ЗАМЕСТНИЦИ

Трима заместник-министри ще подпомагат министъра на финансите при изпълнение на правомощията му. Това реши вчера правителството с промяна в устройственния правилник на финансовото

ведомство, съобщиха от правителствената информационна служба. Досега заместник-министрите бяха двама. Политическият кабинет на министъра се увеличава със седем щата за съветници, ек-

сперти и технически сътрудници. В момента той разполага само с един. Увеличението на числеността в политическия кабинет се компенсира с вътрешно реструктуриране на щатовете в МФ.

Монтират 44 химически тоалетни на „Тракия“

Офертите за доставка, монтиране и поддръжане чрез предоставяне под наем на химически тоалетни на площадките за отход по лот 2, 3, 4 и 5 от автомагистрала "Тракия" бяха отворени в Агенция "Пътна инфраструктура" (АПИ) вчера.

Офертите, по реда на тяхното постъпване в деловодството на АПИ, са на "Ти енд Джи

Мастер Клим" ЕООД, Хасково, и "Ековец" ЕООД, София, съобщиха от пресцентъра на агенцията.

Обществената поръчка е за разполагането на 44 химически тоалетни върху 22 площадки за отход в участъка на магистралата от Стара Загора до Бургас. Индикативната й стойност е 150 хил. лв. без ДДС.

Линията до унгарската столица ще се обслужва от Ербъс 319

Възстановяват редовната самолетна линия до Будапеща

От последната седмица на юни се възстановяват редовните директни полети от летище София до столицата на Унгария, съобщиха от летището.

Редовните полети по маршрута София - Будапеща ще се изпълняват от авиокомпания България Ер. Новото направление, свързващо двете европейски столици, се обслужва със 132-местен самолет Ербъс 319 и 100-местен Ембраер 190.

Линията е 44-ата дестинация, до която най-голямото българско летище предлага директни целогодишни връзки, свързвайки София с градове в Европа и Близкия изток. Първият полет до летище "Ференц Лист" е от Терминал 2 на летище София на 24 юни (понеделник) в 14.10 ч. българско време. Пътниците от столичния аеропорт могат да летят директно до Будапеща четири пъти в седмицата в дните понеделник, сряда, четвъртък и петък.

България последна в ЕС по БВП на глава от населението

България е в дъното на таблицата по брутен вътрешен продукт (БВП) на глава от населението в страните от ЕС, като изразен в покупателна способност той представлява 47% от средното равнище за ЕС. Това сочат оповестените вчера първи оценки на европейската статистическа служба Евростат. Преди нас е Румъния с 49%. Най-високо ниво на БВП на глава от населението е отчетено в Люксембург - 2,5 пъти над средното равнище за

ЕС. Следват Австрия, Ирландия, Холандия и Швеция, където показателят е с около 30% над средното. България се нарежда на предпоследно място в ЕС по реално индивидуално потребление на глава от населението в ЕС през 2012 г., като за страната ни този показател е 49% от средното равнище за ЕС. В дъното на таблицата е Румъния (48%). Лидер по реално индивидуално потребление на глава от населението в ЕС е Люксембург със 141%.

На участъка на магистралата от Стара Загора до Бургас няма нито една тоалетна

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Пазарът на зърно е в застой

През първата седмица от месец юни пазарът на зърно в страната продължава да е в застой.

Търговията със зърно е слаба, предимно за вътрешния пазар, което не промени съществено цените спрямо предходната седмица.

Царевицата и ечемикът не регистрира промяна в изкупните си цени, тъй като търсенето е слабо.

Износът на маслодаен слънчоглед продължи и през изминалата седмица, което допринесе за задържане на из-

купните цени на нивото от предходната седмица.

При пшеницата търговията е по-активна вследствие попълването от запази за мелничните предприятия преди новата реколта и осъществения експорт. Наблюдава се интерес към фуражната пшеница, която регистрира леко повишение в цените.

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за периода 03.06. - 10.06.2013 г. възлизат в размер на 47 710 тона, при 128 409 т или 80 699 т по-малко спрямо предход-

ната седмица. По основни видове зърно и зърнени продукти количествата са както следва: 26 046 т пшеница; 7646 т черен маслодаен слънчоглед; 10 007 т царевица; ечемик - 2342 т; кориандър - 68 т; пшеничено брашно - 112 т; шарен слънчоглед - 100 т; рапица - 911 т;

соро - 22 т и слънчогледово брашно - 456 т.

Общо от началото на настоящата реколтна година са напуснали 4,44 млн. тона зърно, при 5,29 млн. тона или 0,85 млн. т по-малко спрямо същия период на предходната реколтна година.

СТАТИСТИКА

ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеница реколта 2012 година за периода 01.07.2012 - 10.06.2013 г. е 2 639 800 т (1 892 849 т за ЕС и 746 951 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница възлиза в размер на 2 374 871 т, което е с 264 929 т повече за настоящата година.

По оперативна информация общото количество брашно от реколта 2012 година, напуснало страната за същия период, е в размер на 41 343 т, което е с 15 459 т повече спрямо напусналото количество брашно към същия период на миналата година.

ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик, напуснало страната от реколта 2012 година за периода 01.07.2012 - 10.06.2013 г., е в размер на 308 435 т (98 795 т за ЕС и 209 640 т за трети страни). Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал на 337 124 т, което е с 28 689 т повече спрямо настоящата.

РАПИЦА

За периода 01.07.2012 -

10.06.2013 г. напусналите количества рапица от страната реколта 2012 година са 237 172 т (196 917 т за ЕС и 40 255 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата рапица е възлизала на 481 982 т, което е с 244 810 т повече от настоящата година.

ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевица реколта 2012 г., напуснало страната за периода 01.07.2012 - 10.06.2013 г., е 624 433 т (443 926 т за ЕС и 180 507 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 1253 хил. т, което е с 628 998 т повече спрямо настоящата реколтна година.

СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2012 г., напуснало страната за периода 01.07.2012 - 10.06.2013 г., е 771 597 т (648 020 т за ЕС и 123 577 т за трети страни). Напусналото количество слънчоглед към същата дата на миналата реколтна година е 836 571 т, което е с 64 974 т повече спрямо настоящата 2012 година.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Към 10.06.2013 г. ситуацията на пристанищата е както следва:

На пристанище Варна се товари: ечемик - 6300 т за Либия, царевица - 1600 т за Гърция и слънчоглед - 3900 т за Турция.

На пристанище Бургас се товари: царе-

вичен зародиш - 1300 т за Турция и слънчоглед - 200 т за Турция.

На пристанище Балчик не се товарят зърно или зърнени продукти.

На Дунавските пристанища не се товарят зърно или зърнени продукти.

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

АКТУАЛНА ЦЕНОВА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ 10.06.2013 г.

Цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества за различните области са в ценовия коридор от 400 до 440 лв./т. Търговските сделки се сключват на нива от 400-420 лв./т. В Североизточна България поради засилен интерес е регистриран ръст на цената с 5% и равнището ѝ достига до 470 лв./т. Средната изкупна цена за страната отбелязва и тази седмица минимално повишение от 1 лв./т и достига до 427 лв./т без ДДС.

За същия период на миналата година цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите на 350 - 400 лв./т, като средно изкупната цена за страната е била 362 лв./т без ДДС.

Пшеницата с ниски хлебопекарни качества запазва нивата си от 380 - 420 лв./т без ДДС. В областите Бургас, Ямбол и Сливен поради засилен интерес фуражната пшеница се търгува на цена от 420 лв./т. Средната цена за страната е 414 лв./т без ДДС или повишение с 1 лв./т спрямо миналата седмица.

През миналогодешната реколта цените на пшеницата с ниски хлебопекарни качества са били в рамките на 330 - 370 лв./т без ДДС, а средната цена за страната 350 лв./т без ДДС.

Цени на фуражен ечемик - цените остават без промяна и тази седмица поради слаб интерес към тази култура и са на нива от 380 - 450 лв./т. Средните изкупни цени са на ниво от 427 лв./т без ДДС.

През миналата реколтна година цените са били в рамките на 350 - 370 лв./т без ДДС и средна цена 353 лв./т без ДДС.

Черният маслодаен слънчоглед се търгува в

ценовия диапазон от 750 - 850 лв./т. Повечето от сделките се осъществяват на нива от 810 - 820 лв./т. Средната изкупна цена за страната отбелязва ръст с 4 лв./т и цената достига до 808 лв./т. Поради по-високите изисквания за чистота слънчогледът, предназначен за белене, държи по-високи изкупни цени, или 850 - 950 лв./т.

През предходната реколтна година цените на черния маслодаен слънчоглед бяха в рамките на 800 - 950 лв./т без ДДС, като средната изкупна цена за страната е била 806 лв./т без ДДС.

Цените на царевицата - зърно са без промяна спрямо предходния отчетен период и са в диапазона от 350 - 400 лв./т. В Пловдивска и Пазарджишка област цената достига до 420 - 450 лв./т. Средната за страната остава непроменена спрямо миналата седмица и е 383 лв./т без ДДС.

Изкупните цени на царевицата през миналата реколтна година са били в границите на 350 - 450 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 365 лв./т без ДДС.

Цените на рапицата остават на нива от 800 - 820 лв./т без ДДС и средна изкупна цена за страната от 810 лв./т без ДДС.

Цените на брашната на едро остават без промяна тази седмица. Средните изкупни цени за страната са както следва: тип 500 - 780 лв./т; тип 700 - 747 лв./т; тип 1150 - 710 лв./т.

През миналата реколтна година средните цени са били както следва: тип 500 - 668 лв./т; тип 700 - 647 лв./т; тип 1150 - 634 лв./т.

Брашното тип 500 в магазинната мрежа на страната остава без промяна - 1,15 лв./кг. Миналата 2012 година брашното на дребно се е търгувало на ниво от 1,02 лв./кг.

Цената на слънчогледовото семе в Западна и Централна Европа пада

В Украйна и Русия маслодайната култура се търгува при по-високите ценови нива.

Перспективите за производството на слънчогледово семе в световен мащаб и в основните страни производители остават благоприятни.

Очакванията за значимо увеличение на глобалния добив (с 10% до 40 млн. т) се свързват преди всичко с добрите реколти в Украйна, Русия и ЕС - 10,5 млн. т, 8,5 млн. т и 7,9 млн. т в сравнение с 9,0 млн. т, 8,0 млн. т и 6,9 млн. т съответно през 2012/13 г.

Тези дни водещото в бранша германско аналитично издание Oil World прогнозира, че в Турция добивът от слънчоглед през 2013/14 г. ще нарасне с 32 на сто до нов исторически връх от 1,45 млн. т.

Цената на слънчогледовото семе от старата реколта на френския пазар през изминалите две седмици остана практически непроменена - около 465 евро/т Saint-Nazaire, но първите индикации за цените от новата реколта очертават низходящ тренд - 430 - 435 евро/т Saint-Nazaire. На борсата в Будапеща котировките на слънчогледовото семе от новата реколта ерозираха с 10 долара - до 524 дол./т за доставка през месец октомври.

На руския и украинския пазар традиционно през летните месеци тенденциите са обратни, а маслоекстракционните заводи масово се оплакват от липсата на достатъчни количества качествена суровина. През втората половина на месец май средната изкупна цена на слънчогледовото семе в Украйна и Русия се покачи с 13-20 долара до 588 - 620/ дол./т CPT завод и 520 - 550 дол./т CPT завод съответно.

ЗК „Нива 93“ - с. Проф. Иширково, обл. Силистра

ВЕЛИКА СЛОВОВА:

Очаквам по-ниски изкупни цени на зърното

Ако се въведе данък върху земеделската земя, трябва да го плаща този, който я обработва и набраните средства да се ползват на общинско ниво, казва председателката на кооперацията

□ Кога, г-жо Славова, е създадена кооперацията в село Проф. Иширково?

- Земеделската кооперация „Нива - 93“ е създадена през януари 1993 г. Сега честваме 20 години от нейното начало. Тържествените мероприятия по случай годишната вече преминаха. Остава официалното откриване на жътвата, която е част от празника и срещата със семействата на всички работещи, организирана на открито. Кооперацията към момента стопанисва 30 000 дка земя. Има 1300 член-кооператори и 130 човека, работещи на постоянни трудови договори, без да броим 100 - 150 души сезонни работници, които привличаме за около 3 месеца при прибирането на реколтата. Интересна е структурата на производството на нашата кооперация. Тя се отличава от типичните кооперации по това, че освен традиционните зърнените култури, които отглеждаме, имаме 1700 дка трайни насаждения в т.ч. - 1300 дка кайсии, 90 дка - праскови, 200 дка сливи и 110 дка череши. Отглеждаме и етерично-маслени култури - кориандър, резене, също така отглеждаме и култури за семена т.е. за семенепроизводство. Имаме пчелин от петстотин семейства. От 2012 г. в нашата кооперация се вля и потребителната кооперация и в момента развиваме и търговска дейност. Стопанисваме един магазин за хранителни стоки, две сладкарници - една в Проф. Иширково и една в Силистра. Имаме цех за закуски, като произвеждаме над 16 - 18 артикула; фура, в която освен бял хляб произвеждаме и пет вида специализиран - ръжен, типов, пълнозърнест, многозърнест и царевичен. Особено търсени на пазара са специализираните хлябове.

□ Каква рента дават на вашите кооператори?

- Рентата, която дадохме за 2012 г., е 80 лв. за декар. Мога да кажа, че голяма част от печалбата заделяме за дивиденди, от порядъка на 350 хил. лв., или отнесено към декарите земя, още по 10 лв./дка. Това, което ни отличава от другите кооперации, е, че осъвременяваме и увеличаваме дяловия си капитал. Въпросът е малко спорен, т.е. дали трябва, или не трябва да се увеличава дяловият капитал.

□ За тази година каква рента ще изплатите на хората?

- Решението е, че рентата не може да бъде под 50 лева. Общото събрание в зависимост от резултата в края на годината ще реши кава да бъде рентата, но има защитна граница от 50 лева.

□ Какви резултати очаквате да получите от декар на продукцията?

- Имаме засети около 8000 дка пшеница и 2000 дка ечемик. Към момента есенниците са в много добро състояние, въпреки че есента беше суха. Очакваме нормални добиви - над 500 кг от декар. Рапицата също е в много добро състояние, засети сме над 4000 дка. Очакваме добив над 340-350 кг. Пролетниците също са в добро състояние, а оттук нататък зависи какви ще бъдат валежите, които ще определят добива им.

Трайните насаждения бяха засегнати от пролетните студове, особено ранните сортове, но въпреки това имаме нормално натоварване. Лошото е, че мина градушка в една от градините, където качеството сигурно ще бъде по-ниско. Очаквам като цяло добра година, но каква ще бъде печалбата т.е. крайният резултат, зависи преди всичко от изкупните цени. Прогнозите навсякъде сочат спад на цените в световен мащаб. Очаквам, че изкупните цени на зърното през тази година ще бъдат малко по-ниски, дори може да има спад от 10-15%, но смятам, че крайният резултат ще е добър.

□ Освен за вътрешния пазар, изнасяте ли и за чужбина? Как продавате готовата продукция - чрез фирми, или директно се договаряте с купувача?

- Работим само за вътрешния пазар, директно не правим износ. Една от причината да не правим директен износ е това, че имаме проблеми с ДДС. Въпреки че проучаваме фирмите, на които продаваме, оказа се, че някои от тях са нелегални. Чрез някои от тях изнасяхме слънчоглед и рапица за Румъния, след 2-3 години фалираха и се оказа, че не са си внесили задълженията към държавата и в момента търсят нас. Ние, разбира се, обжалвахме делото и се надявам, че ще го спечелим. Затова избягваме прекия износ.

□ Получихте ли си парите за горивата, въпреки че отговорът

е известен, все пак - какво стана?

- Разбира се, не сме получили нищо. Никой не ги е получил и съм сигурна, че няма и да се получат. За 2011 и за 2012 г. също не сме получили нищо. Доколкото знам в бюджета за 2013 г. също не са разчетени средства за това. Надяваме се новото правителство да пререши. Както знаете, от 2-3 години не получаваме парите за акцизи, нито национални допълнения.

□ Всъщност какво очаквате от новото правителство и най-вече от новия министър на земеделието проф. Гренов?

- Не познавам лично новия министър, но от негово интервю разбрах виждането му за развитие на отрасъла и ми допада. Хареса ми това, че според него трябва да се облекчат по-добрите производители, че трябва да се обърне внимание на сектори, които изчезват, като зеленчукопроизводството, трайните насаждения, животновъдството. Това е много важно, казвам това не само защото ние имаме трайни насаждения, а защото смятам, че в България има много благоприятни условия за развитие и на зеленчуци, и на плодове. Ние трябва да ги произвеждаме. Грехота е да ядем вносни плодове и зеленчуци. Убедена съм, че нашата стока е по-качествена.

□ Права сте г-жо Славова, но нашите зеленчуци и плодове са с много по-висока цена, а хората достатъчно обедняха и затова предпочитат ниските цени на вноските продукти.

- Това е така, защото субсидиите в другите европейските страни са много по-високи и това им дава възможност да продават на по-ниски цени, а има и нелегален внос.

□ Как гледате на предложението да бъде въведен данък върху земеделските

ВЕЛИКА СЛОВОВА е родена през 1948 г. в с.

Проф.Иширково, община Силистра. Средното си образование завършва в Силистра. Била е 2 години начална учителка. След това завършва Селско-стопанска академия „Г. Димитров“ - София, специалност полеводство. Същата година започва работа като агроном в тогавашното ТКЗС в родното си село. От 1974 г. до 1980 г. е председател на Общинския съвет в община Проф. Иширково. След това 3 години е председател на Клоново стопанство, 1 година е специалист агроном в ИВО - Силистра, 3 години в ОАПК - Силистра, 5 години главен икономист, 2 години агроном в ЗК „Нива 93“. От 1995 г. и досега, вече 18 години е несменяем председател на ЗК „Нива 93“ в с. Проф. Иширково. През този период под нейното ръководство кооперацията се утвърждава като мощен земеделски кооператив с 30 000 дка земя, с модерна земеделска техника, високи селекционни резултати и силна социална дейност.

земи и има ли яснота кой ще плаща този данък - собственикът на земята или този, който я обработва?

- Мисля, че данъкът трябва да го плаща този, който обработва земята. Разбира се, никой не иска да плаща данъци, но също така мисля, че ако тези данъци останат на местно ниво ще бъде много добре. Според мен не е лошо да се заделят някакви средства, които да влязат в общините и по този начин да подпомогнем тяхното развитие. Защото към момента финансирането на общините е трагично, за кметствата да не говорим.

□ Каква е социалната политика на кооперацията?

- Нашата кооперация заделя доста средства за социална дейност - около 150 хил. лв. на година, като една част се използват за работещите в трудовия колектив, а с другата част подпомагаме редица мероприятия в селото и наши член-кооператори. През изминалата година кооперацията беше основен спонсор за построяването на бюст-паметник на професор Иширков. Трябва да кажа, че няма мероприятия, в които ние да не участваме - подпомагаме училището, детски градини, църква, читалище, джамия и др.

□ На територията на с. Проф. Иширково, освен вашата кооперация, на какво друго хората може да разчитат като възможност за работа?

- Освен държавните учредения в селото работят

две кооперации - нашата, и още една - ЗК „Плодородие“ и един арендатор. Друго няма. Има отделни стопани, които сами си отглеждат земята, но те са много малко на брой.

□ Имате ли случаи ваши член-кооператори да си продават земята на големите арендатори?

- Кооперацията ни е силна, привлекателна, с много работни места, с добри възможности и нашите член-кооператори не напускат, а обратно искат да се присъединяват към нас. Случаите на продажба на земята са единични.

□ Каква е средната работна заплата?

- За обобщена средна работна заплата е малко трудно да се говори, но по групи и категории може да се каже. Например заплащането на механизаторите, които са основните ни работници, да 6-7 месеца работа е от порядъка на 13-14 хиляди лева. През другото време, имам предвид зимните месеци, те са в отпусък или на борсата. За другите категории за същия период рядко имаме заплащане под 8000 лв. Една от целите, които си поставяме, е наред с увеличаване размера на рентата, да завишим заплащането на работещите в кооперацията, да увеличим и дивиденда, тъй като досега рентата изпреварва заплащането и дивиденда.

Обама пак заговори за разоръжаване

Американският президент предложи на Москва двустранно съкращаване на стратегическите арсенали, Путин иска процесът да обхване целия ядрен клуб

Снимка БГНЕС

По време на своята реч пред Бранденбургската врата американският президент Барак Обама предложи на Русия двустранно съкращаване на ядрения арсенал. Според идеята на Белия дом става дума за съкращаване с малко повече от 1000 бойни глави за всяка от страните.

В плановите на американския президент влиза и обсъждане на инициатива за съкращаване на тактическите ядрени оръжия в Европа, които не се регулират от съществуващите договори. Освен това Обама заедно със съюзниците от НАТО смята да предложи това и на Русия.

През 2010 г. Обама и тогавашният президент на Русия Дмитрий Медведев подписват в Прага договор за съкращаване и ограничаване на стратегическите настъпателни въоръжения. През февруари 2011 г. той влиза в сила и съгласно документа в продължение на седем години двете страни трябва да съкратят ядрените си оръжия до 1550 единици. Обама обяви, че си поставя за цел ново съкращаване на разположените ядрени оръжия - с една трета по-равнището, постигнато с новия договор СТАРТ между САЩ и Русия.

Не е ясно дали Обама ще се стреми към нов договор или необвързващо по-

разумение, което да не изисква одобрение от Конгреса. В речта си Обама също призова Конгреса да ратифицира договора за всеобхватна забрана на ядрените опити.

Междувременно на съвещание, посветено на държавните поръчки в сферата на отбраната, руският президент Владимир Путин заяви, че "Русия е съгласна с необходимостта да се съкращава ядреното въоръжение, но смята, че това трябва да се извършва от всички участници в ядрения клуб". "Освен това намаляването на арсеналите не трябва да засегне отбранителната способност на страната", подчерта руският президент.

По време на първата си президентска визита си в Берлин Барак Обама се среща с германския президент и канцлера Меркел. На общата си пресконференция в Берлин с германския канцлер Обама отказа да каже каква точно военна подкрепа ще окажат САЩ на сирийските бунтовници. Меркел от своя страна заяви, че Германия няма да доставя оръжие на сирийската опозиция, защото се ръководи от ясни правни предписания - да не се доставя оръжие в райони, в които се води гражданска война.

Масщабната програма за следене на комуникации на американската Агенция за национална сигурност също беше тема на срещата между Меркел и Обама. Най-малко 50 заплахи са били избегнати благодарение на тази програма, каза Обама. Тези заплахи не са засягали само САЩ, но и други страни, включително Германия. "Когато става дума за следене, важен е въпросът за пропорционалността и баланса", подчерта Меркел.

На пресконференцията в Берлин американският президент приветства изявлението на президента на Афганистан Хамид Карзай, че афганистанските сили поемат отговорността за сигурността от ръководителите от САЩ натовски мироопазващи сили, предаде Ройтерс.

Кратки

МВФ: идва краят на рецесията в Испания

Международният валутен фонд заяви, че Испания може скоро да излезе от рецесията, но изрази тревога от "недопустимото ниво" на безработицата в страната. От фонда обявиха, че Мадрид се нуждае от спешни мерки, за да създаде икономически растеж и трудова заетост.

Германия против Турция в ЕС

В навечерието на изборите в Германия през септември Християндемократическият съюз (ХДС) и Християнсоциалният съюз (ХСС) се обявяват категорично против членството на Турция в ЕС. В проектпрограмата на християндемократите на канцлера Меркел се посочва: "Като отчитаме, че не покрива критериите на ЕС и че ще бъде изключително голяма тежест за съюза, ние отхвърляме членството на Турция в ЕС".

Вашингтон разгневи Кабул

Афганистан спира преговорите със САЩ за оставането на американските войски в страната след 2014 г. след новината, че представители на САЩ ще проведат преговори с талибаните. "Налице е противоречие между това, което правителството на САЩ казва, и това, което прави по отношение на мирните преговори с Афганистан", заяви говорителят на Карзай Аїмал Файзи.

НОВИ 100 000 ЛИТРА БЕЗПЛАТНО!
НА БЕНЗИНОСТАНЦИИ

ЛУКОЙЛ

ИГРАЙ С НАС И СПЕЧЕЛИ!

Купи гориво или стоки за минимум 30 лева и избери талон от кошницата на късмета! Събери всички букви на думата „ЛУКОЙЛ“, ПЛЮС печеливш талон и вземи съответната награда!

От 22 юни само на бензиностанции ЛУКОЙЛ

*Промоцията важи само за покупки на бензиностанции ЛУКОЙЛ от 22 юни до изчерпване на количествата талони за игра
*За всеки касов бонус и/или фактура на стойност над 30 лева се предоставя 1 талон за участие в играта
*Всеки талон от кошницата на късмета съдържа една буква от думата „ЛУКОЙЛ“ или един печеливш символ
*Правилата и условията на играта можете да намерите на www.lukoil.bg и в обектите от веригата

Тачи: Няма да има „Велика Албания“

Няма да има размяна на територии между Косово и Сърбия, нито пък ще има "Велика Албания", обяви косовският премиер Хашим Тачи в интервю за

австрийският вестник "Ди Пресе". Той посочи, че прилагането на косовско-сръбския договор от Брюксел няма алтернатива, като подчерта, че срещата

му със сръбския му колега Дачич е била фокусирана върху стабилността, а и създаването на добросъседство между двете страни.

КИМ ЧЕН УН ВДЪХНОВЕН ОТ ХИТЛЕР

Севернокорейският лидер Ким Чен Ун е раздал на свои висши служители копия на книгата "Моята борба" на Адолф Хитлер с указание да я ползват като наръчник в ръководната си работа, съобщава медиите в Сеул, съобща АФП.

Проводът на писания през 1924 г. манифест на германския нацистки водач е бил предоставен на избран кръг от ръководители по време на рождения ден на Ким през януари.

"Посочвайки, че Хитлер е успял да възстанови Германия за кратък период от време след поражението в Първата

световна война, Ким Чен Ун издаде заповед да се изучи задълбочено опитът на Третия Райх и да се извлекат практически поуки от това", посочва неанонсиран севернокорейски източник на служба в Китай и цитиран от всички медии в Сеул.

Освен това обърнал внимание, че спортът играе важна роля в укрепването на единството и разпространяването на нацистката идеология в Германия, призовавайки за провеждането на политики, насочени към разпространяването на спортната активност сред севернокорейците.

40 млн. души са останали без родина през 2012-а

Войните и други кризи са прогонвали от дома по един човек на всеки 4,1 секунди през 2012 г., сочат данни на Върховния комисариат на ООН за бежанците, цитирани от АФП. Общо 1,1 млн. души са преминали през международните граници през миналата година, докато 6,5 млн. са се заселили принудително в други райони на родината си.

"Войните са главната причина за високия брой на бежанците и разселването на хората", посочва върховният комисар на ООН за бежанците Антонио Гутереш, като посочва преди всичко конфликтите в Афганистан, Сомалия, Ирак, Судан и Сирия.

Афганистан остава най-големият "производител" на бежанци. Размирната страна държи това "първенство" от 32 години. Всеки четвърти бежанец в света е афганистанец. Броят на хората, които бягат от разрастващия се конфликт в Сирия, е нараснал от 650 000 в края на 2012 г. на около 1,6 млн. сега. Комисариатът предупреждава, че сирийските бежанци могат да достигнат 3,5 млн. до края на тази година. Гутереш отправя призив към международната общност да прояви по-голямо разбиране за посрещането на това предизвикателство.

Над 45,2 милиона души са живели извън дома си през 2012 г. и повече от тях са били прокудени от родината си заради конфликти. Това е най-високото число в статистиката за последните близо 20 години, се посочва в доклад на ООН.

"През 2012 година е регистриран най-голям брой хора, живеещи извън дома си, от 1994 година, белязана от геноцида в Руанда и последниците от разпадането на бивша Югославия", поясня Гутереш на пресконференция.

"Свидетели сме на избухването на все повече нови конфликти, а в същото време старите изобщо не затихват", допълни той.

От 45,2 милиона души,

**Войни и кризи
гонят по човек
на всеки 4,1 секунди
от дома му**

изтържани от корените си, 15,4 милиона са били бежанци, а от тях 4,9 милиона - палестинци.

Все повече бежанци търсят закрила и в България. За първите пет месеца на годината в България са потърсили закрила повече лица, отколкото през цялата 2012 г., показват данни на

Държавната агенция за бежан-

ците. От началото на годината до края на май закрила са потърсили над 1400 лица, като за цялата 2012 г. техният общ брой е бил 1387 души, показват изчисленията на Държавната агенция за бежанците.

Само за петия месец на годината у нас близо 280 бежанци са потърсили закрила, които ид-

ват от общо от 28 държави. За сравнение - през 1993 г., откакто Държавната агенция за бежанците води статистика за поисканите убежища у нас - са били регистрирани едва 276 молби. Най-много от потърсилите убежище бежанци са сирийци.

Най-много решения за закрила има в Германия - над 22 хил.

души, следвана от Швеция - 15 300, Великобритания - 14 500, Франция - 14 300, Белгия, Холандия и Австрия - по 6000 и др.

За чужденците най-малко популярни са Исландия, Лихтенщайн, Естония, Латвия и Словения, където броят на хората, потърсили хуманитарна защита е под 50.

Г-8 е важен механизъм, увери Путин

Форумът на "осморката" потвърди необходимостта от Г-8 като важен механизъм за съгласуване на позициите на водещите държави по въпросите на световната политика и социално-икономическото развитие. Това заяви руският президент Владимир Путин на заключителната пресконференция след края на форума, съобщи ИТАР-ТАСС.

"Този път ние с колегите обсъдихме как да се стимулират глобалният икономически растеж и заетостта, как да се отстранят дисбалансите, довели до световни финансови и дългови проблеми", каза той.

По думите на президента, страните са се договорили да приемат съвместни мерки за активизиране на междуна-

родната търговия, да намалят протекционистките барери, да не създават пречки за инвестиционните потоци.

Лидерите също така потвърдиха, че основна роля при изработването на универсални икономически правила трябва да играе СТО.

Путин съобщи още, че следващата среща на върха на Г-8 ще се състои

на 3 и 4 юни догодина в Сочи. "Не смятаме да харчим много пари, затова срещата ще се състои в Сочи, три месеца след олимпиадата, на готова инфраструктура", подчерта той. В края на тази година Русия поема от Великобритания ротационното председателство на Г-8 за период от една година.

Российская Газета Във фитнеса с талон

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

Елена ДОМЧЕВА

Програмата за задължителното медицинско осигуряване може да включва пулването. А на хората с ниски доходи, които искат да тренират във фитнес клубовете, могат да се дават талони или ваучери за там.

С такива предложения излязоха експерти на "Российская газета". Неотдавна идея за създаване на мрежа от държавни фитнес клубове с привилегии за бюджетни служители дадоха и депутати от Думата. Публикацията ни за това предизвика многобройни отзиви в социалните мрежи. "Препълнените фитнес клубове показват, че хората искат да се грижат за здравето си - казва членът на Комитета на Думата по здравеопазване Алек-

сандър Прокопиев. - Да си здрав е не само модерно, но и необходимо". Затова и се появи идеята за бюджетни спортни клубове.

Не е необходимо да се създават отделни "клубове за бедни", всички трябва да имат равен достъп до културния спорт, уточнява ръководителят на Обществена палата на Руската федерация за защита на правата на потребителите Владимир Слепак: "Хората независимо от доходите си трябва да могат да тренират на съвременни тренажори, да плуват в хубав басейн. А ако не им стигат парите за карта, държавата би могла да им окаже помощ". Например давайки им талони или ваучери.

Някои експерти смятат, че правото да се занимаваш със спорт може да се включи в про-

грамата за медицинско осигуряване заедно със занятията с лечебна физкултура. Сенаторът от Приморието, двукратният олимпийски шампион по хокей Вячеслав Фетисов смята, че да се харчат бюджетни средства за строителството на нови фитнес клубове не е съвсем рационално. Вместо това той предлага да се строят нови басейни и спортни зали в училищата и институтите. "Трябва да сме наясно, че бюджетът не е ластик, и парите преди всичко трябва да отиват именно за детския спорт. Това не само ще опази детското здраве, но и ще ги предпази от алкохола и наркотиците - казва той. - В цялата страна са необходими нови стадиони, зали, басейни".

Все пак той не отрича напълно идеята за бюджетни

фитнес клубове. "Дори в най-бедните райони на Бразилия има спортни клубове за хората с ниски доходи - казва Фетисов.

- При нас също е възможно да се направи това, но трябва правилно да определим приоритетите - и развитието на детския спорт тук е много по-важно". Ако се построят нови басейни и спортни зали в училищата, вечерта там биха могли да тренират и възрастните хора. Същото важи и за стадионите, тенис кортовете, там могат да тренират жителите от съседните сгради. "Социалните карти за занятия с т. нар. "елитарен" спорт или нови бюджетни клубове могат сериозно да нарушат руския бюджет - смята директорът на Института по социална политика и социално-икономически програми

във Вишната школа по икономика Сергей Смирнов. - Със сигурност в близко бъдеще властите няма да се заемат с това. Това обаче съвсем не означава, че за спортуването на бюджетните служители трябва да забравим до по-добри времена".

Днес, изключая "богатите" Москва и Санкт Петербург, където в клубовете от икономичната класа посетителите плуват в басейните един връз друг, според експертните оценки с фитнес у нас се занимават едва 2% от населението. Картата, струваща няколко десетки хиляди рубли, не е по възможностите на средния руснак. Клубовете, които уж се ориентират към средната класа, искат 30-40 хиляди рубли (690-932 евро) за годишна карта.

СТАНИСЛАВ ВЛАДИМИРОВ:

Разумните хора ще спрат с протестите

Правителството показва, че иска да води реален диалог с гражданите, категоричен е народният представител от Коалиция за България

Интервю на Павлина ДАВИДОВА

Г-н Владимир, номинацията и избирането на Делян Пеевски за председател на ДАНС бе подкрепено от почти всички народни представители на Коалиция за България. Решението обаче предизвика остри реакции. Каква бе личната ви мотивация да подкрепите предложението?

- Имам доверие в ръководството. Когато кандидатура или даден казус са предложени от премиера Пламен Орешарски, с подкрепата и на партийното ръководство, няма как да гласувам по различен начин. Аз съм партийен член и отговорен човек.

Това ли бе най-подходящата кандидатура за поста?

- Само времето може да покаже. Направихме политическа грешка, но какви ще бъдат последиците, предстои да видим.

Очаквахте ли да се породи толкова голямо напрежение?

- Всичко се разви много бързо. В конкретния момент едва ли някой е предполагал какво ще последва. Действително имаше обществена реакция, което не е толкова лошо. За първи път показахме, че има наченки на реален диалог с гражданското общество. При това той не е фиктивен, нито такъв, който се изчерпва в създаване на изкуствени структури за комуникация. Има реален диалог - в момента, в който правителството вижда, че има напрежение и неодобрение на кандидатурата, тя бе оттеглена

моментално.

Протестите обаче продължават. Очаквате ли скоро да спрат?

- Мисля, че здравият разум ще надделее. В момента пред държавата има много по-важни цели. Правителството днес (вчера) внесе краткосрочни неотложни и спешни мерки, които трябва да доведат до промени в социалната сфера и в енергетиката. Внесени бяха и законодателни промени, които трябва да бъдат приети в най-кратки срокове, за да може всекидневното на българите действително да се облекчи. В момента това е най-важното за България.

Разумните хора, тези, които видяха, че правителството води диалог с тях, ще спрат с протестите. В краткосрочен план очаквам някои политически фигури и хора, близки до партийни централи, да продължат да протестират.

Партийни организации призовават за оставки - на Сергей Станишев, на Изпълнителното бюро на БСП. Предстои Национален съвет. Какви са очакванията ви?

- Член съм на Изпълнителното бюро на БСП. Темата вече бе команирана на заседание. Готови сме да подадем оставка, стига Националният съвет да го пожелае. Никой от нас не е абониран за това място и всеки е готов да понесе отговорността си. Предложение за оставка от няколко организации обаче не значи мнение на цялата партия. Оставката на Сергей Станишев би била изключително безотговорно действие.

Подкрепата за Пеевски не трябва ли да бъде последвана от публично извинение?

От парламентарната трибуна вече прозвуча извинение от председателя на Националния съвет, че е поставил под напрежение както редовите членове, така и цялата партия. Това бе изключително мъжка постъпка.

След номинацията не съм спрял да комуникирам с нашите симпатизанти и редови членове. Мисля, че

срещаме разбиране. Абсолютно всички, с които съм разговарял, дори и тези, които не симпатизират на нашето ръководство, смятат, че подаването на оставки в този момент ще бъде изключителна грешка за партията.

Вие сте народен представител от Перник. На кои регионални проблеми смятате да обърнете внимание като депутат?

- Преживяхме тежко бедствие миналата година - земетресение. Все още има много нерешени проблеми. Само в община Перник има над 4500 откъса за финансово подпомагане от страна на междуведомствената комисия. Голяма част от хората, които са одобрени, са получили символично подпомагане - средства дори се разминават със становищата на конструкторите. Преодоляването на щетите от земетресението ще е основният приоритет както на мен, така и на останалите народни представители от Пернишка област.

Имаме локални проблеми, за които поехме ангажимент в предизборната кампания. С помощта на министър Ангел Найденов и други колеги, които ни свързаха с министъра на образованието г-жа Анелия Клисарова, решихме една несправедливост, която висеше над Пернишка област. Става въпрос за сливането на две от големите професионални гимназии на територията на община Радомир. При условия, че приоритет на новото правителство ще е професионалното средно образование, щеше да е изключително неопелно да слеем и евентуално да унищожим тези две учебни заведения. Преди изборите сме поели ангажименти и ще ги изпълним.

ГЕОРГИ МЪРКОВ:

Нагнетяването на напрежение в БСП работи за връщането на ГЕРБ във властта

Искането за оставка на Сергей Станишев е еднолитно решение на лидера на БСП - Пазарджик, твърди депутатът от Коалиция за България

Интервю на Юлия КУЛИНСКА

Г-н Мърков, общинската структура на БСП - Пазарджик излезе с позиция, в която настоява за оставката на лидера на БСП Сергей Станишев. Кога беше взето това решение и какъв е вашият коментар?

- Подобна позиция не е обсъждана и аз съм учуден кой е упълномощил председателя на общинската организация на БСП в Пазарджик да я огласява. Във вторник имаше заседание на областния съвет на партията. Подобна точка нямаше в дневния ред и никой не е коментирал статуса на Сергей Станишев. На дебатите за напрегатната ситуация в страната всички единодушно изразихме становището си, че в този момент не е нужно да се нагнетява допълнително напрежение в партията, защото това може да доведе до неконтролируеми процеси. В момента това работи за ГЕРБ, който търси начин на всяка

цена и с всички средства да се върне във властта.

Това означава, че декларацията е еднолитно решение на лидера на общинския съвет Димитър Димитров, който я е подписал?

- Да, така е. В пазарджикската организация на БСП има недоволствени хора, които по време на изборите се бяха скрили и не работеха за доброто представяне на партията. Сега смятат, че по този начин ще падне правителството и те ще се качат на бял кон и занаят ще решават съдбата на партията.

Областният съвет на левицата ще потърси ли отговорност за дейността на общинския председател на БСП в Пазарджик?

- При всички положения трябва да се потърси отговорност на Димитър Димитров, който явно работи против интересите на БСП. Той създаде проблеми още при номинирането на кандидатите за народни представители. Димитров принуди част от социалистите да не участват в дискусиата при номинацията и при вътрешнопартийното

гласуване, защото смяташе, че ще спечели служебно кандидат-депутатско място. Той даже стигна дотам да създаде проблеми и в Националния съвет на партията, като обясняваше на Сергей Станишев, че в Пазарджик ще се изтрепят кой да е номиниран. Това беше лъжа. Ние никога не сме имали проблеми с останалите общини. От 35 членове на областния съвет, които са представители на 10 общини, всичките подкрепиха мен, той отиде на 14 място и това явно не го удовлетворяваше.

След загубата на местните избори, на които БСП спечели само един мандат, не трябваше ли Димитров да си подаде оставката?

- Разбира се. На местните избори пазарджикската организация загуби кметския вот в 31 села, а спечели само в едно. От 12 общински съветници БСП има 7. Ако си политик с морал и отговорност и ако наистина милееш за партията, трябва да поемеш вината си и да си подадеш оставката веднага. Вместо да

Снимка Благвеста ЧЕТКОВА

консолидира БСП и да привлече нови членове, Димитров прави обратното. Той изгони много млади и кадри хора. Нарочно ги подтиска и не им дава да се развиват. Щом види, че някой има качества, че става за лидер, че хората му вярват и го уважават, той веднага го изолира и

съзнателно го елиминира от партийния живот.

Вече се чува как членовете на БСП в Пазарджик продължават да го търпят да е начело на организацията. Декларацията за оставката на Сергей Станишев е последица от неадекватна позиция. Та нали смятат лидер на партията настоя Димитров да е на четвърто място в листата за народни представители... Димитров обаче се разсъри и поиска да е втори. Подобни амбиции, неподлатени с качества, водят до неперемени и необмислени позиции. Вярвам, че в пазарджикската общинска партийна организация има достатъчно кадри и мислещи хора, които ще му поискат отговорност. Ще припомяна на Димитров един абзац от неговата декларация, която се отнася за самия него: "Политическа отговорност се носи по един начин - чрез оттегляне от заеманата длъжност". Призовавам да го направи и да престане да говори от името на истинските, отговорни социалисти, които не са безразлични към съдбата на БСП.

ДУМА

МАРИЯ НИНОВА

Политическите пристрации, или липсата на такива, в последните месеци разделиха българите. Последното проучване на социологическа агенция го доказва. От допитването стана ясно, че 34% от българите не искат нови избори сега, а 35 на сто - обратното.

Ситуацията заприлича на футболен мач - агитката на единия отбор е равна на агитката на другия. Но политическата сцена не е спортна площадка. И няма място за противопоставяне и разделяне, а по-скоро необходимост от коректив. Суверенът да коригира политиките, когато бъркат, а не полови-

Осъзнаване

ната българци да са изправени срещу другата половина.

Днес България не се нуждае от разделяне. Може и наивно да звучи, но народ и политики сега трябва да гледат в една посока, в състояние на взаимна търпимост, диалог и чуваемост. Затова и на сградата на Народното събрание, пред която в последните дни се изливат кофи с омраза, пише "Съединението прави силата".

Днешното поколение

няма опита и паметта, за да оцени смисъла на това послание. Историята е пълна с красноречиви примери, че истинската ни сила като народ, нация и държава се съдържа в единението. И в търпимостта. Всичко това ни се изплъзва.

България е парламентарна република. Народът чрез избори излъчва онези свои представители, които след това вземат решения за бъдещето на държавата. Така повелява демокрацията. Такъв е ра-

зумният, цивилизованият, нормалният начин за промяна на системата, а не чрез кръсци, неясни и противоречиви послания от площади и улици. Част от протестиращите днес не отидоха до избирателните урни на 12 май, а сега искат избори. Каква е гаранцията, че утре, когато те бъдат насрочени, ще пуснат бюлетина? Ще имат ли основание да го направят при правилата, срещу които сега протестират? Не. Защото най-напред те трябва да се променят. Кой

може да го направи? Във всеки случай не протестиращите и не на улицата.

Трогателни са изблиците на някои партийни лидери правителството да се вслуша в гласа на протестиращите. То обаче трябва да чуе и гласа на тези, които не са на площадите, да премери добре тежестта на решението си, защото носи отговорност пред всички.

Всички заедно сме по-силни, отколкото разделени поравно. И е време да го осъзнаем.

Бедни сме, защото нямаме правов ред

КЪЧО СТОЙЧЕВ

Протестите се увенчаха с успех. Протестът винаги има конкретен повод, конкретна цел. В случая това беше безумното назначаване на Делян Пеевски и той се оттегли от поста, на който беше назначен. Протестът постигна своя успех.

А колкото до промяната, тук има един огромен капан. Масовият българин бърка понятията "протест" и "промяна". Той си мисли, че протестира, за да стане промяна. Протестът е явление, което е в рамките на дадена система и то цели да критикува и подобри тази система. Протест система не сменя и не сваля. Такова нещо в историята на човечеството никога е нямало. Това, което сменя системата, е мирна и немирна революция. И единственият начин да се постигне нещо ново е да има идея, за която да

се постигне широк консенсус и тогава настъпва новото. Свалянето на Делян Пеевски не е идея. Това е гражданско право и морално действие. Но това не е идея, защото не е свързано със системата по никакъв начин. Оттук нататък е илюзорността на всеки един български протест.

Именно понеже се сливат понятията протест и промяна, най-обикновено българският протест завършва с успех. Това, което се иска, се получава, но те продължават винаги в една и съща посока: "Долу този, долу този, долу всички. Всички до един са гадни, всичко е лошо, всичко да се сменят!" Започват словоизлияния, които са невъзможни да станат. Идеята по друг начин структурира общественото пространство. Тя изисква не протест, а или оръжие, тоест въстание, или изисква кръгла маса и широк обществен дебат.

Ако ме питате коя е най-важната идея, която България трябва да прегърне и да се бори, за да я реализираме, това е идеята за правова държава. Ние всичко имаме, освен правова държава. Безспорно имаме демокрация. Да, със своите ку-

сури, но тя е не по-малко добра от демокрацията в развитите страни. Има държави с далеч по-лоша демокрация от нас. Нашата пазарна икономика е пазарна икономика. Това, което отново нямаме, е държава. Това, което прави нациите богати, е право и ред, а не сама по себе си демокрацията или пазарната икономика. И ние сме бедни, защото нямаме правов ред и правова държава. Това касае промяна в съд, прокуратурата, МВР и службите, което изисква конституционна промяна. Конституционната ни уредба е от 1990 г. От други времена, с други цели и задачи. Тези системи получиха прекалена автономност в България, а не трябва да са автономни, и в момента виждаме, че няма правосъдие и справедливост в страната.

Ако протестите продължат, това ще бъде поредната илюзия на хората и поредното разочарование. Добре, ще падне правителството на Пламен Орешарски, добре, ще имаме нови избори и те ще възпроизведат същата ситуация. Не казвам същата поддредба на партиите, но същата мръсна ситуация, където нито имаме честни

избори, нито имаме правова държава. На нас не ни трябва в момента това. На нас ни трябва спокойствие. Орешарски да управлява една година, през което време да се стабилизира страната. Нацията да седне и да се събере и да реши как точно ще постигне правовата държава. Да постигнем консенсус и заедно всички да си направим държавата правова. Правова държава с протест не се прави, това са илюзии.

Общественото доверие към кабинета ще зависи от делата му. Ако се постигне такъв обществен договор, ако премиерът успее да добие достатъчна автономност от двете партии, които го подкрепят сега, не да е против тях, защото това е невъзможно, но да започне да взима автономни решения и да управлява технократски, аз съм напълно уверен, че Орешарски ще бъде успешен министър-председател на България. По тази причина трябва да му дадем шанс от една година. Само една година, тъй като кредитът се изчерпа с тази глупост, която беше направена.

Назаем от БГНЕС

Датата

20

ЧЕТВЪРТЪК 20 ЮНИ 2013

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА БЕЖАНЦИТЕ. От-

белязва се от 2001 г. с резолюция на Общото събрание на ООН и във връзка с 50-годишнината от подписването (28 юли 1951 г.) на Женевската конвенция за бежанците, влязла в сила на 22 април 1954 г. На този ден народите по света изразяват своята съпричастност и солидарност със съдбата на милиони хора, принудени да напуснат родните си страни, за да се спасят от преследване, насилие и граждански войни. През т.г. агенцията за бежанците на ООН стартира кампанията "1 семейство", която включва бежански истории и има за цел да покаже последиците от войни върху семействата.

1819 - РАЖДА СЕ ЖАК ОФЕНБАХ, ФРЕНСКИ КОМПОЗИТОР (УМИРА 1880 Г.). Един от

основоположниците на оперетата и типичен представител на романтизма в европейската класическа музика. Виртуозен пианист. Автор на над 100 оперети, сред които поставяните и в България "Хубавата Елена", "Един младоженец пред вратата", "Орфей в ада".

1909 - РАЖДА СЕ ЕРОЛ ФЛИН, АВСТРАЛИЙСКИ АКТЬОР (УМИРА 1959 Г.). Режисьор

и сценарист от ирландско-шотландски произход. Холивудска филмова звезда и секс символ от 30-те и 40-те години на XX в. Снимал се в 62 филма. У нас е познат с ролите си в "Капитан Блъд", "Прицелът и просякът", "Приключенията на Робин Худ", "Пътят към Санта Фе", "Приключенията на Дон Жуан" и др.

1930 - ПОДАДЕНА Е МОЛБА ЗА ПАТЕНТ НА РЕАКТИВНИЯ ДВИГАТЕЛ. Това прави англи-

чанинът Франк Уитъл (1907-1996). Патентът е издаден през октомври 1932 г. На 12 април 1937 г. е готов първият реактивен самолет. На 20 юни 1939 г. в Германия е осъществен първият в света полет на самолет с реактивен двигател. На 15 май 1941 г. във Великобритания е извършен пробен полет на реактивен самолет "Глоустър Е 28/29".

1944 - СЪЗДАДЕНО Е ЦРУ.

Централното разузнавателно управление (на англ. език Central Intelligence Agency, CIA) е координиращ център на гражданското и военното разузнаване и контраразузнаване в САЩ. Контролира се от Съвета за национална сигурност. Седището на ЦРУ е в Ленгли, щата Вирджиния. Организира разузнавателни действия и тайни операции в целия свят.

1954 - ОТКРИТ Е ДУНАВ МОСТ. Мостът на

дружбата между Русе и Гюргево е проектиран и строен от съветска проектантска строителна организация със съдействието на съветски, български и румънски строители. Дължината му е 2,8 км, на височина е 30 м над водата - на две нива (за влакове и автомобили). Средната част (с дължина 85 м) може да се повдига и да пропуска големи кораби. 53 години по-късно двете страни, вече като членки на ЕС, започнаха да изграждат втори мост над р. Дунав - при Видин - Калафат, официално открит преди дни.

1963 - МЕЖДУ ДЪРЖАВНИТЕ ГЛАВИ НА САЩ И СССР Е УСТАНОВЕНА ГОРЕЦА ЛИ-

НИЯ. Терминът се употребява за първи път за пряката телефонна връзка между Белгия дом и Кремъл по време на Карибската криза. Горещата линия е съхранена и досега, служейки за предотвратяване на глобални кризи. Известна е също така като "червения телефон".

MONDE

diplomatique

БЪЛГАРСКО ИЗДАНИЕ

дипломатик

20 юни 2013, година 10, брой 6 (103) - втора част

lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

8 стр.

Дали пък застаряващото население не е предимство за една страна дори в икономическо отношение? Именно такава карта иска да играе Япония, разчитайки на „пазара на посребрените коси“ (стр. 7-8). В Германия пенсиите вече не стигат за покриване на разходите в домовете за възрастни под медицински надзор; някои семейства изпращат родителите си в Тайланд или Румъния (стр. 4-5). В Китай, който преди 30 години беше

с предимно селско население, младите се преселиха в градовете и оставиха възрастните изолирани в провинцията (стр. 6-7). Африка се сблъсква със същия проблем. Във Франция се готви нова реформа, която цели пенсионерите да си плащат (стр. 3-5). В зависимост от случая, политическите ръководители и директорите на предприятия извличат изгода от хората над 60-годишна възраст или ги порицават.

На каква възраст ставаме стари?

В момент, когато Франсоа Оланд и правителството му се готвят да затегнат още повече пенсионния режим, коментаторите отново разпалват войната на възрастните. Старите хора живеят охолно за сметка на младите. Това клише не е единствено, що се отнася до хората над 60-годишна възраст. Ето и подробен преглед на предварителните нагласи...

Неслучайно трите доминиращи теми във връзка с възрастните хора са от областта на демографията, медицината и икономиката. Вместо да мислим за самата старост, се вираме в броя, физическото състояние и разходите. Неудобството на тази тема се проявява и в трудния избор на подходящо наименование: „стари“, като противоположност на „млади“, е почти обидно и практически забранено. В зависимост от модата на деня, говорим за „възрастни“, „повъзрастни“, „старейшини“, хора в „напреднала възраст“ и т.н.

Страхът от старостта и икономическите й последици създават превратна картина за реалността – винаги преувеличаваме броя на хората, които отхвърляме. Например, пренебрегвайки статистическите данни, Валери Пекрес, когато беше министърка на висшето образование, предупреждаваше срещу „бедствието от застаряването на населението“ („Ripostes“, France 5, 24 април 2008). Когато представяше плана „Солидарност с напредналата възраст“ на 27 юни 2006 г., Филип Бас, бивш делегиран министър по въпросите на възрастните и тяхната самостоятелност, спомена за „демографско цунами“. А сегашният делегиран министър по въпросите на възрастните, Мишел Дьолоне, пое същия рефрен – във Франция има „повече възрастни, отколкото непълнолетни“ (1), твърди тя. Вестник „Монд“ пък писа, че „Старите хора почти се превръщат в мнозинство“ (21 февруари 2013). Няколко години по-рано демографът Жак Дюпакие заяви: „През 2050 г. [Франция] ще прилича много повече на хоспис, отколкото на спортен клуб“ (пред Академията за морални и политически науки, 8 януари 2007). С което се предполага, че само младите спортуват...

Каквото и да се казва обаче, във Франция има повече непълнолетни (около 14 милиона), отколкото хора над 65-годишна възраст (около 11 милиона). И има три пъти повече млади (30% от населението са под 25-годишна възраст), отколкото стари хора (9% над 75-годишна възраст) (2). В близко бъдеще хората над 60 или 65 години няма никога да станат

* Писател и доктор по психогеронтология, автор на *Le temps ne fait rien à l'affaire* (Това няма нищо общо с времето), Éditions de l'Aube, La Tour d'Aiguës, 2012, и на *La Guerre des âges* (Война на възрастните), Armand Colin, Париж, 2007.

ЖЕРОМ ПЕЛИСИЕ*

мнозинство! През 2060 г., т.е. в момента, когато в следствие на „бейби-бума“, те временно ще бъдат най-многобройни, населението на Франция ще се дели на три еднакви трети, с еднакъв процент от хора под 30, от 30 до 60 и над 60 години (3). Тъй че утрешна Франция няма да прилича нито на хоспис, нито на детска градина, а на държавя, в която всички възрастови групи ще са представени поравно.

Наблюдава се всъщност един залегнал в представите на хората идеализиран и фалшив образ на Франция като млада страна. През XIX век тя преминава през необикновен геополитически период, при който младите французи, разглеждани преди всичко като работници и войници, е трябвало на всяка цена да бъдат по-многобройни от младите германци. „Ужасната загуба през 1940 г., по-скоро морална, отколкото материална, е свързана отчасти с тази страховита склероза [застаряващо население]“, отбелязват Алфред Сиви и Робер Дебре (4).

Много бързо се забравя, че една страна (тогавашна Франция, подобно на някои съвременни африкански нации) е млада, когато много деца умират, преди да достигнат до зряла възраст, а много възрастни умират рано, най-често преди да стигнат до старостта. Днес общо взето се живее в по-добро здраве и по-дълго. В следствие на това се старее в по-напреднала възраст. От няколко столетия насам „нализането в старостта“ съответстваше на 60-65-годишна възраст (5). Но сега вече, както показва изследванията на Патрис Бурдьоле, съвременните

французи чак на 75-80-годишна възраст (6) заприличват по здравословно състояние, продължителност на живота, дееспособност и т.н. на шестдесетгодишните от 50-те години.

Съществуват обаче значителни различия между индивидите: не ставаме всички стари на една и съща възраст, както и не съзряваме всички заедно. Възрастта на настъпване на старостта зависи също от социално-професионалната категория. В момента на раждането всички разполагат с един и същи шанс за продължителен живот, но на 35 години оставащата продължителност на живот се свежда средно до 40 години за общите работници, срещу 47 години за ръководния персонал (7). Още по-голяма разлика се получава, в случай че се отчита оставащата продължителност на живота със запазена трудоспособност: съответно 32 и 40 години за посочените по-горе категории. С други думи, за някои категории, по-специално работниците, съществува „двойна тежест“ (...) – повече години нетрудоспособност в рамките на по-кратък живот“ (8). Въпреки че общо взето не сме от хората, за които пеевещт Жак Брел казваше, че са „износени на 15 години“, някои все още носят белезите на предсрочно застаряване – близо 30% от мъжете умират преди да достигнат 65 години. Трудът запазва... онези, които не е убил.

Въпросът кога настъпва старостта, е мания за демографи или геронтолози. Той променя гледната точка на индивида и на обществото като цяло. През XVI век Монтен говори за старост на 30 години; през XVII век вече се говори за 40 години; през 1950 г. – за над 60 години (което е съответствало на 16% от населението); през 2000 г. – за над 65 години (16%), а през 2060 г. – за над 75 години (16%). Виждаме, че демографското застаряване, т.е. процентът на възрастните хора от населението, по нищо не прилича на цунами! Това се потвърждава и от кривата на средната възраст (9), която от 40 години сега ще стане на 45 години през 2060 г.

(На стр. 2-3)

(1) *Le Monde*, 25 февруари 2013.
(2) Данни за 2010 г. на Национална институция по статистика и икономически проучвания (INSEE), данните за 2011 и 2012 г. са все още неокончателни.
(3) „Прегледвания за населението към 2060 г.“, *INSEE Première*, № 1320, Париж, октомври 2010.
(4) Alfred Sauvy, Robert Debré, *Des Français pour la France. Le problème de la population* (Французи за Франция. Проблемът с населението), Gallimard, Париж, 1946.
(5) Вж. Patrice Bourdelais, *L'Age de la vieillesse* (Възрастта на старостта), Odile Jacob, Париж, 1993.
(6) Тези данни са установени с помощта на няколко критерии (средна продължителност на живота, здравословно състояние и др.).
(7) *INSEE Première*, № 1372, октомври 2011.
(8) *Population et société*, № 441, Национален институт за демографски проучвания (INED), Париж, януари 2008.
(9) Средна възраст е тази, която разделя населението на две групи с еднаква численост.

На каква възраст

(От стр. 1)

Действително съществува демографска революция, която се състои в силното нарастване на броя на хората над 60-годишна възраст. Но това не означава, че броят на старите нараства значително, нито че преходът на старостта е по-продължителен от преди.

До XIX век не само че повечето хора са умирали млади, но и са умирали бързо. Хроничните и инвалидизиращи болести не са били широко разпространени. Сега вече са многобройни: рак, диабет, неврологични заболявания – между които болестта Алцхаймер и други подобни... Много често с таква заболяване може да се живее дълго. Други болести, свързани с околната среда, условията на труд и начина на живот, се проявяват късно и се установяват след няколко десетилетия.

Броят на хората на всякаква възраст, които живеят с хронични и инвалидизиращи болести, страдат от увреждания или загуба на самостоятелност, се е увеличил и ще продължава да расте през следващите десетилетия. От 65 милиона французи около 7 милиона страдат от дългосрочно заболяване – 1 300 000 са лишени от самостоятелност и получават помощ (предвиждат се 2 400 000 през 2060 г.). Следователно е необходимо да се помисли за начина, по който обществото трябва да ги лекува и съпътства независимо от възрастта им. Защото, противно на това, което обикновено се мисли, това не засяга само възрастните, а и не всички възрастни са в състояние на *зависимост*. Само 17% от французите над 75 години получават персонална помощ за самостоятелност.

Не всички стари са болни, но тъй като се разболяваме все по-късно, често старостта се свързва с болестта. Във Франция през XVIII век, например, където най-висока смъртност е имало сред децата (всяко второ дете умираше, преди да достигне до 5-годишна възраст), а броят на „старците“ е бил най-малък, последните се смятаха за изключителни същества, преодолели болестите и убягнали от смъртта. Сега вече смъртността е най-разпространена сред най-възрастните, което увеличава склонността към сближаване на понятията старост и смърт. Стремим се да се крие смъртта, характер за нашата култура, ни води да „скриваме“ най-старите хора, които прекалено ни напояват за нея...

Друго явление, породено от увеличената продължителност на живота без увреждания, е, че интервалът между края на професионалната дейност и началото на старостта се удължава. Загубата на самостоятелност, когато се проявява, настъпва обикновено чак в края на живота. Хората, които умират на 85 или 90 години, не живеят „в старост“, или поне в биологическа старост, след като навършат 60 години. Но какво става с обществено им положение? Г-жа Дьолоне твърди уверено: „За хората от моето поколение старостта ще трае тридесет, дори повече години“. Дали неотчитането на този факт има за цел да оправдае някоя политика?

Защото, както казваше Пиер Бурдийо, възрастта е „биологически факт, който подлежи и е предмет на манипулация“ (10). Това се отнася очевидно за 60-годишната възраст. Тези, които искат да ни убедят, че пенсионната възраст следва да бъде увеличена, забравят за тежките професии и подчертават, че на тази възраст хората са „още млади“. Когато, напротив, се стремят да изключат от някои системи за помощи хората с увреждания или загубили самостоятелност, същите се превръщат във „възрастни“ на 60 години, а уврежданията им се смятат вече официално за „зависимост“ (за която се получават по-малки обезщетения). Шестдесетгодишните са следователно млади или стари в зависимост от това какво искаме да правим. Или са икономически изгодни, или са по-евтини хора с увреждания.

Според Бурдийо, „да се говори за младите като за обществена единица и сформирана група от хора с общи интереси, а тези интереси да се съотнасят към биологически определена възраст, е вече очевидно на манипулация“. Същата манипулация се извършва и спрямо мъглявата категория на милионите хора, класирани в категорията „възрастни“. За кои от тях говорим? За навършилите 60 години? За хората над 80 години? За работещите, за пенсионерите? За 70-годишните деца или за 95-годишните им родители? В реалния живот съществуват повече общи черти между двама парижки адвокати на съответно 30 и 70 години, отколкото между адвокат на 30 и земеделец на същата възраст.

Социологическите анкети не ни предоставят кой знае колко информация. От една страна, те често не отчитат показателя „над“ определена възраст: такъв е случаят с някои големи проучвания, извършени през последните години по въпроси като сексуалността, здравето или сигурността. В проучването „Жизнена среда и сигурност“ на Националния институт по статистика и икономически проучвания (INSEE, 2006-2007) фигурира само категорията на пълнолетните под 60-годишна възраст. В проучването „Контекст на сексуалността във Франция“ на Националния институт по здравеопазване и медицински изследвания и на Националния институт за демографски проучвания (INSERM и INED, 2007) става дума само за лица под 70-годишна възраст. Не разполагаме с надеждни данни за насилието над жените, тъй като последното проучване на INSEE се отнася само до лицата под 60 години (11).

От друга страна, отрязките на възрастовите групи се разтеглят заедно с нарастването на възрастта. Групата на хората „над“ определена възраст става толкова голяма, че губи всякакъв смисъл. Често се преминава от групата на 18-24 годишните (интервал от шест години) и 40-49 годишните (девет години)... към групата „над 60 или 65 години“, в която може да има лица с повече от 30 години разлика и представители на различни поколения. През подобна призма, всички изглеждат еднакви...

След подобно уеднаквяване лесно може да се обобщят едни и същи характеристики, начин на живот и т.н., за всички лица от тази група, но присъщи на само част от тях. Тази форма на разграничение според възрастта, която бихме нарекли „възрастизъм“, прилага методи, наблюдавани при расизма, сексизма и други класификации по категории – „чужденци“, „жени“, „възрастни“... утвърждаващи определени предрасъждания.

В политическата област съществува един и същи припев: старите са консервативни, реакционери. Към подобен подход пристъпиха коментаторите по време на президентските избори през 2012 г. Те наблягаха на факта, че 41% от гласоподавателите над 65 години са гласували за Никола Саркози (Съюз за народно движение, UMP), като пренебрегваха, че 30% от тях са гласували за Франсоа Оланд (Социалистическа партия) и че освен това тази „възрастова група“ най-малко е гласувала за крайната десница. Що се отнася до 54% от пенсионерите, гласували за Саркози на втория тур, те често ни карат да забравяме за останалите 46%!

Смесват се възрастта (старите гласували за десницата) и поколението. А в действителност избирателите, редовно гласували за десницата, продължават да гласуват за нея и когато остаряват, а избирателите, гласували за левницата, продължават да я подкрепят. Например, за Франсоа Оланд или за Жан-Люк Меланшон (Ляв фронт) на първия тур гласуваха повече 60-годишните (който са били двадесетгодишници през 70-те години), отколкото избиратели на 25-34 години или на 35-49 години. Сериозни проучвания доказват, че принадлежността към определено поколение и обществено-икономическа група оказва по-голямо въздействие, а ефектът възраст е най-често въображаем (12).

Това не пречи на някои автори да подхранват подобни стереотипи, от което да извличат твърде озадачаващи заключения. Например, Ив Мишо – директор на Университета на знанията, смята, че трябва „да се постави въпросът за края на гражданския живот. Мисля, че рано или късно трябва да се предвиди възраст за оттегляне от гражданския живот. Бих одобрил гражданите да гласуват от 16 до 80-годишна възраст, а след 80 години да престанат“ (13). Тези фантазии за разпускане на демокрацията се изявяват по още по-разпукан начин при Мартен Хирш: „Трябва да се възстанови гласуването по цenz и младите да разполагат с два гласа, а старите – само с един. Броят на гласовете да съответства на оставащото време до средната продължителност на живота (...). Когато си на четиридесет години, да разполагаш с четиридесет гласа, когато ти остават само пет години, да разполагаш със само пет гласа“ (14).

Погрешно поставяне на старите под един и същи знаменател откриваме също в областта на ресурсите и жизнените условия. Редовно описвани като състоятелни и привилегирани, пенсионерите

са обвинявани за нищетата на младите. Всички са приравнени към пенсионерите от най-богатото градско население, към лицата от рекламите на луксозни автомобили и часовници. А средният доход на пенсионерите е около 1200 евро на месец и по-малко от 900 евро при жените (вж. статията на стр. 3).

Наистина, от 60-те години насам бедността постоянно намалява. През 1970 г. процентът на бедност сред хората над 65 години беше 35% (срещу 17% от цялото население). Днес той е около 10% (14% от цялото население). Лицата над 60 години са по-малко засегнати от бедността, отколкото младите под 30 години. Но трябва да обърнем внимание на факта, че хората над 75-годишна възраст са най-силно засегнати от кризата, в сравнение с всички останали възрастови групи между 30 и 65 години (15). А знаем, че последните от бедността, изолацията и крехкото здраве се натрупват и създават голяма уязвимост. През 2011 г. една трета от самоубийствата се падат на хора над 65 години.

Говоренето за „охолни пенсионери“ изгражда нещо като екран, предназначен да показва социалните различия като най-обикновено противопоставяне между стари (богати) и млади (бедни). По този начин се прикрива растящото неравенство в рамките на едно и също поколение, както и последните от общия ефект от сексизма и „възрастизма“ (бедни, често много възрастни и живеещи в изолация жени). Много често и млади, и стари са първите жертви на едни и същи явления. По отношение на заетостта, например. Под претекст, че най-младите са неопитни, а най-възрастните са неподатливи на развитие, се извършва чистка от двете страни на „идеалната възраст за трудова дейност“, която се свежда до хората от 25 до 45 години. Средният срок на присъствие в списъците на бюрата по труда е двойно по-голям сред безработните над 50-годишна възраст (16).

Същото важи за недоимъка. Макар младите да са засегнати от него, при състоянието на уязвимост, свързана със старостта, отново се наблюдава възходяща крива след няколко последователни реформи на пенсионното осигуряване. При трудностите, изпитвани от лицата над 50 години от двете десетилетия насам, животът в самотност, бедността и увреденото здраве имат общ ефект. Има белези, които предвещават връщане на категорията от бедни стари хора от 70-те години във Франция към 2030-2040 г. (17).

За могъщите и богатите възрастта е без значение, но останалите се взираат в поколенческите различия и пренебрегват въпросите на властта и класите в обществото. Нима всички млади са за оплакване и всички стари за упреждане?

Когато стереотипният образ на стария охолол безделен егоист, виновен за злата участ на младежта, изглежда прекалено изтърган, на помощ идва образът на „възрастните, зависими от чужди грижи“, с всичките им недостатъци (мудност, змирничавост, неприспособност...), които обвиняваме, че струват прекалено скъпо. Както посочва още през 60-те години първият официален доклад на тази тема, старите хора ще „обременяват условията за съществуване на френското население“ (18). Вместо да се борят срещу същинските причини за фалита на нашата икономическа система, някои сочат с пръст новите виновници – изключените от трудова

(10) Pierre Bourdieu, „La „jeunesse“ n'est qu'un mot“ (Млагодост е само дума), *Questions de sociologie*, Minuit, Париж, 1980.

(11) „Les violences faites aux femmes“ (Насилство над жените), INSEE Première, N° 1180, февруари 2008.

(12) Вж. Annick Percheron, René Rémond (съставители), *Age et politique* (Възраст и политика), Economica, Париж, 1991.

(13) Yves Michaud, „L'Esprit public“ (Държавническият дух), France Culture, 4 юни 2006.

(14) „La jeunesse, tu l'aimes ou tu la quittes“ (Младежта или я обичаш, или я напускаш), France Inter, 27 юни 2010. Вж. „Martin Hirsch, vote censitaire et espérance de vie“ (Мартен Хирш, гласуване с цenz и продължителност на живота), a8yemc 2010), <http://agisme.fr>.

(15) Вж. „Evolution de la pauvreté des personnes âgées et du minimum vieillesse“ (Еволюция на бедността на възрастните хора и на минималната помощ за старост), *Retraite et société*, N° 56, La Documentation française, Париж, януари 2009.

(16) „Demandeurs d'emploi inscrits et offres collectées par Pôle emploi en janvier 2013“ (Посетителни безработни и предложени за работа в Бюрата по труда през януари 2013), *DARES indicateurs*, N° 25, Париж, февруари 2013.

(17) Вж. „Vieillesse dans la pauvreté“ (Да оstarееш в бедност), *Problèmes politiques et sociaux*, N° 977, La Documentation française, октомври 2010.

(18) Pierre Laroque, „Rapport de la Commission d'étude des problèmes de la vieillesse“ (Доклад на Комисията за проучване на проблемите на старостта), 1962.

ставаме стари?

активност (пенсионери или болни), които живеят по-дълго. Както и всички, попадащи в графата на късогледата счетоводна отчетност като носещи повече разходи, отколкото приходи – пенсионери, безработни, професионалисти от областта на социалните грижи, културата и образованието...

В икономически аспект, „проблемът“ е поставен и решенията са предложени отдавна, както е видно от изказването на японския министър на финансите през януари т.г.: „Проблемът [с финансирането на социалното осигуряване] няма да бъде решен, докато не оставим [болните стари хора] да умират по-бързо“ (19). Вярно е, че във Франция „не оставяме старите да умират“, но липсата на достатъчно средства води до изоставянето на някои хора в напреднала възраст, които биха могли да бъдат лекувани в някои спешни отделения. Или до това, че не им се осигурява възможност за нормално съществуване, какъвто е случаят в някои домове за стари хора.

Докато бедните стари хора са най-вече обвинявани, че представляват тежест за обществото, то възрастните богаташи се радват на подчертано внимание от страна на привържениците на икономиката на *посребрениите коси* (вж. стр. 7-8), които мечтаят за възрастни потребители със склонност към мобилност и спортни занимания, технофили с „интелигентни домове“ (с модерно технологично обзавеждане). Във връзка с това се създават условия за поддръжане на техния капитал от добро здраве и интелектуалното им ниво, за „свърхосигуряване“ при зависимост от чужда помощ, което, в случай че се разболеят или получат увреждания, позволява създаването на работни места, неподлежащи на делокализация. Дейности, които често са тежки, ниско платени и предназначени за хора без подходяща подготовка, извършвани най-вече от делокализирани служителки...

В момента обаче лицата на 60 или 70 години, за които някои като г-жа Дьолоне твърдят, че старостта

им е започнала, се сблъскват със следния проблем – обществото ги приканва да „остаряват добре“ в обстановка на социална и културна нищета (20) и им предлага серия малко вълнуващи дейности като познатователна стимулация с помощта на електронни игри, за да се избегне заболяването Алцхаймер, упражнения по Тай чи за предпазване от падане или технологично преоборудване на домовете им за „отлагане на зависимостта“. Без да забравяме – защото не бива да се изпяват като „старци егоисти“ – многобройни други задачи, като гледане на внуци, финансово подпомагане на синовете и дъщерите, грижи за старите родители, участие в местните асоциации... Голяма част от пенсионерите се включват в дейности на солидарност, както в рамките на семейството, така и в различни дружества. Но съществува опасно това доброволно участие да бъде превърнато в задължение, дори в условие за получаване на социална помощ или обществено признание.

За т. нар. зависими възрастни възниква и друг кошмарен проблем. В някои страни (Германия, Холандия, Дания и др.), уврежданията и заболяванията, предизвикващи загуба на самостоятелност, дават право на помощи, независимо от възрастта на засегнатия. Във Франция на 60-годишна възраст инвалидитет официално престава да бъде такъв и се превръща във „възрастен в състояние на зависимост“, от което следва, че при същото увреждане помощта се отпуска до определен таван и е далеч по-малка от нуждите. Тази дискриминационна система се запазва от поредните правителства, с единствения мотив, че да се помага на хората с увреждания над 60-годишна възраст по същия начин като на лица под тази възраст, „би струвало прекалено скъпо“.

„Реформата на състоянието на зависимост“, оповестена от социалистическото правителство на Жан-Марк Еро, няма да сложи край на тази дискриминация. Фокусиран върху финансирането, по примера на мерките, предвидени от Саркози и г-жа

Розлин Башло, бъдещият закон рискува най-вече да бъде използван за намаляване на разходите, като се съкратят помощите за най-малко „зависимите“, което на министърски език бе изразено по следния начин: „Държавната помощ ще бъде насочена главно към най-нуждаещите се“ (г-жа Дьолоне пред вестник Монд). Целта е също „да се даде ход на индивидуалната отговорност“ – израз, използван от Ф. Оланд пред Конгреса на Националния федерален съюз на частните спомоществователи и органи с идеална цел в областта на здравеопазването и социалните грижи (UNIOFSS) на 29 януари 2013 г., което всъщност означава да се прибере масово до частно застраховане.

Означаваше ли това, че принципът на националната солидарност не се отнася за гражданите над 60 години и най-вече за гражданките? Жените в напреднала възраст са основните жертви на „зависимостта“. Както по времето, когато Симон дьо Бовоар осъждаше начина, по който обществото се отнася към тях (вж. *карето на стр. 4*), те и днес са принудени да понасят една система, която група сексизъм, „възрастизъм“ и утилитаризъм и предполага, че животът на едни е по-малко ценен от живота на други. Като по този начин превръща в реалност предсказанието на Хана Аренд: „Ако упорстваме да разглеждаме света от утилитарна гледна точка, маса хора ще бъдат постоянно всезнаещи до състоянието на излишни“ (21).

(19) „Let elderly people „hurry up and die“, says Japanese minister“ (Осмавме възрастните хора „да побързат и да умрат“, казва японски министър). *The Guardian*, Лондон, 22 януари 2013.

(20) Вж. Люсен Сев, „Нова поглед върху „доброто остаряване“, *Монд дипломатик* в Дюла, 6 януари 2010.

(21) Hannah Arendt, *Le Système totalitaire. Les Origines du totalitarisme* (Тоталитарната система. Произход на тоталитаризма), том III, Seuil, coll. „Points Essais“, Париж, 2005 (1 изд.: 1972).

ЖЕРОМ ПЕЛИСИЕ
LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

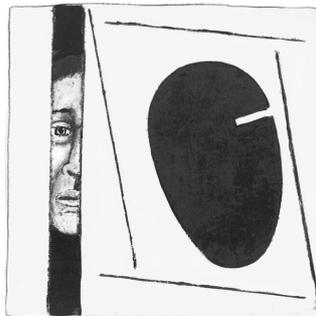
А сега пенсионерите да платят за кризата

Социалната конференция, организирана на 20 и 21 юни от правителството на Жан-Марк Еро, ще узакони нови пункти в френската пенсионна система.

АНТОАН РЕМОН*

РЕЦЕСИЯ през 2013 г., слаб растеж през 2014 г. Сривът в предвижданията на Европейската комисия за Франция обещава неблагоприятен развой за публичните финанси. Франция получи двугодишен срок, за да постигне дефицит от 3% от БВП, но еврокомисарят по икономическите и валутни въпроси Оли Рен обвърза това решение със следните компенсаторни мерки: за „същностни структурни реформи в пазара на труда“, за „отваряне на пазарите“ и за... „пенсионната система“ (1).

Според последния доклад на Пенсионния съвет, в краткосрочен план финансирането на системата ще достигне 1% от БВП през 2020 г., т.е. 22 милиарда евро (2). В замяна на това, към 2050-2060 г. средносрочният сценарий не предвижда никакво допълнително увеличение. Дори от 2060 г. нататък финансирането ще намалее, като разходите за пенсии тогава ще представляват 13,5% от БВП (срещу 13,8% днес). Това е ново. Оптимистичният вариант предвижда дори ре-

дуциране на дела на пенсиите в БВП до 12,4%. Тоест, въпросът за финансирането засяга главно краткосрочния и средносрочния план, свързан със сегашната икономическа криза и с пенсионирането на поколенията на „бейби бума“, до 2035 г.

Какви да бъдат финансовите решения? От 1991 г. се установи мълчалив консенсус да не бъдат увеличавани удържките за пенсия, но в съответствие с фиксирания през есента на 2012 г. данъчен кредит за конкурентоспособност и заетост сигурно ще се стигне до едно незначително покачване.

Удължаването на осигурителния срок за пълна пенсия изглежда деликатна мярка. Този срок вече се промени от 37,5 на 40 години между 1993 и 2008 г. Това покачване погълна спечеленото по отношение на продължителността на живота, реализирано за съответния период – 2,3 години за мъжете и 1,8 – за жените. От 2009 г. наложеното от реформата правило

за автоматично удължаване на осигурителния срок постановява, че всяко увеличение на продължителността на живота трябва да се разпредели между активната възраст (две трети) и пенсионната (една трета). Правителството е склонно да установи трайно тази наредба, която според първоначалните предвиждания трябваше да приключи през 2020 г.

Последният лост е прекратяване на индексацията на пенсиите

Що се отнася до пенсионната възраст, реформата от 2010 г. предвижда хората, родени през 1956 г. и след това да се пенсионира от 2018 г. нататък на 62 години, а не на 60. Това повишение, което е по-бързо в сравнение с други реформи в Европа, се ускори от закона за финансиране на социалното осигуряване за 2012 г. Правото на пенсиониране на 62 години ще влезе в сила през 2017 г. за хората, родени през 1955 г. и т.н.

Новата мишена е равнището на пенсиите. През юли 2012 г. Сметната палата посочи, че „едно ново овладяване на разходите (...) би могло в краткосрочен план да се отнася до механизмите за индексация на пенсиите“. Според нея ако преизчисляването не е спрямо инфлацията, а спрямо инфлацията минус 1%, това ще донесе 750 милиона евро през 2013 г. само от общия режим. При тази хипотеза Сметната палата съветва държавата да проучи техническата и юридическа осъществимост „на една диференциация на преизчисляването в зависимост от равнището на

пенсиите, за да бъдат защитени пенсионерите с най-ниски пенсии“. Диференцираното прекратяване на индексацията ще постави технически проблеми с т. нар. мултипенсии (които са се осигурявали при няколко базови режима). Някои получават една ниска пенсия за старост от Националната осигурителна каса, защото са работили кратко време в частния сектор, и друга, по-щедра, при друг базов режим. Тази мярка вероятно ще засегне всички осигурени, с изключение на тези, които получават минималната пенсия за старост, независимо от годините работа.

При режимите за допълнително пенсионно осигуряване на частния сектор ARRCO и AGIRC беше решено на 13 март 2013 г. да се прекрати индексацията с едно споразумение между работодателите и само три синдикални организации: Френската демократическа конфедерация на труда (CFDT), Работническа сила (FO) и Френската конфедерация на трудещите се християни (CFTC). То ще се прилага през следващите три години и ще засяга всички работещи. Преди края на преговорите тогавашният министър на бюджета Жером Каюзак защити тази мярка, като видя в нея „много важен елемент за преценка“. Правителството, казваше той, не би могло „да не се съобрази с това“ при реформата на базисните режими (*Les Echos*, 15 януари 2013).

(На стр. 4-5)

(1) Пресконференция относно икономическите прогнози за пролетта, 3 май 2013.

(2) „Retraites: perspectives 2020, 2040 et 2060“ (Пенсии: перспективи за 2020, 2040 и 2060 г.) Съвет за управление на пенсиите, 11-ти доклад, La Documentation française, Париж, 2012.

*Изследовател в Центъра за изследвания и прогнози на група „Алфа“. Последна публикация *Retraites: quelle nouvelle réforme?* (Пенсиониране: каква нова реформа?) La Documentation française, Париж, 2012.

Убийте ги всички!

Ако бъдем крайно цинични, бихме казали, че настъпва моментът, когато от гледна точка на публичните разходи е по-добре да умрат онези, които мързеплуват.

Ришар Лисия (журналист), Le Quotidien du médecin, Париж, 30 март 2005 г.

Предвижда се един излишък от възрастни хора спрямо възможностите за финансиране на системите за социална закрила.

Годишен доклад за периода 1987-1988 г. на Френския институт за международни отношения (ФИМО – IFFRI), Париж, 1988 г.

Колкото по-дълго съм добре, толкова по-виновен се чувствам, като стана сутрин, при мисълта, че грижите изцяло се плащат от държавата. Проблемът [с финансирането на социалното осигуряване] няма да бъде решен, докато не оставим [болните стари хора] да умрат по-бързо.

Таро Асо, министър на финансите на Япония, на заседание, посетено на Социалното осигуряване. Предадено от Джъстин Мак Къри, „Оставете възрастните хора да по-бързат и да умрат“, казва японският министър“, The Guardian, Лондон, 22 януари 2013 г.

Ако се съди по гръмките и приоритетите, а не по изказванията на управниците и, Франция се е превърнала в страна на остаряващи хипохондрици. [Страна, в която преобладава] застаряващото поколение, което конфискува в своя полза властта и се лекува, във всички значения на думата, в ущърб на националните интереси.

Жан дьо Кервадусе, от катедрата по икономика и управление на здравните услуги към Националната консерватория за изкуства и занаяти (НКИЗ – CNAM), Монд, 19 декември 2004 г.

Икономистът Ален Кота установява, че 70% от разходите за здраве се правят през последните 6 месеца от живота и предлага вид своеобразно саморегулиране, организирано от обществото [което да създаде] социална отговорност: умъртвяване.

Журнал дьо димани, Париж, 7 септември 2003 г.

Има един проблем, за който никога не се говори, това е връзката между остаряването и увеличението на разходите за здравно осигуряване и финансирането му. (...) Баща ми е на 102 г. Беше хоспитализиран 15 дни в модерно отделение. Спасиха го. Френското общество похарчи 100 000 евро [по-късно е-н Менк намали десет пъти тази сума], за да лекува 102-годишен човек. Това е огромен, изключителен лукс. За да му се дадат още няколко месеца или, надявам се, няколко години живот.

Ален Менк, France Info, 7 май 2010 г.

Поколението на „бейби бума“ и възрастните хора (...) получават пенсия, които не са никак за пренебрегване (...). Те са натрупали повече пари, отколкото могат изобщо да похарчат до края на дните си, [и] разполагат със значителен излишък от средства. Франсоа дьо Вит, икономически журналист, *Обеднейте*, Bouviri Editeur, Париж, 2004 г.

Няма място за всички. Затова сме длъжни да правим подбор и да определим възрастова граница от 70 г. за реанимация и рехабилитация на възрастни хора. (...) Решихме да запазим легла за по-младите поколения, за онези, които имат семейства и искат да се върнат на пазара на труда.

Невролог от болница в Копенхаген – чиято думи са подкрепени от анкети, направени в болницата – цитиран от Бернадет Пужалон и Жаклин Тренказ, Правото да остарее, Феър, Париж, 2000 г.

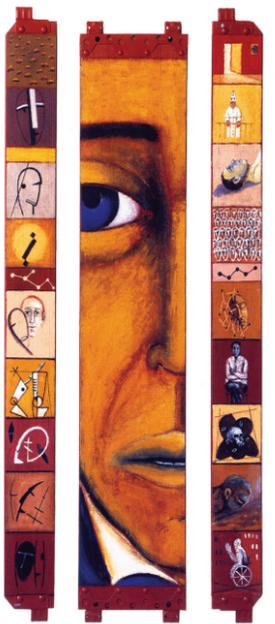
Политически и психологически остаряването е проява на консерватизъм, привързване към навие, липса на подвижност и липса на приспособяване към промените в настоящия свят.

Алфред Сови, предговор, в Pierre Laroque, Политика на старостта (доклад на Комисията за изследване на проблемите на старостта), Documentation française, Париж, 1962 г.

Виждаме явление, което не беше предвидено в еволюцията и което е трябвало да бъде спряно на всяка цена – по-голямата част от обществото се състои от хора, които вече са прекрачили репродуктивната възраст, които отдавна са изпълнили биологичната си цел, чиято изнемошност вече е неоправима и природата предвещава напускането на този свят.

Думи на немския есеист Франк Ширмахер от известната му книга „Пробуждането на Матусал“, Робер Лафон, Париж, 2006 г.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Лилия Герджицова

Германците изнасят своите баби и дядовци

Благодарение на вълната от имигранти през 2012 г., за пръв път от осем години населението на Германия бележи ръст. Но старее бързо. Поради липса на подходящи колективни средства семействата прибягват до страни решения.

ХАЙКЕ ХААРХОФ*

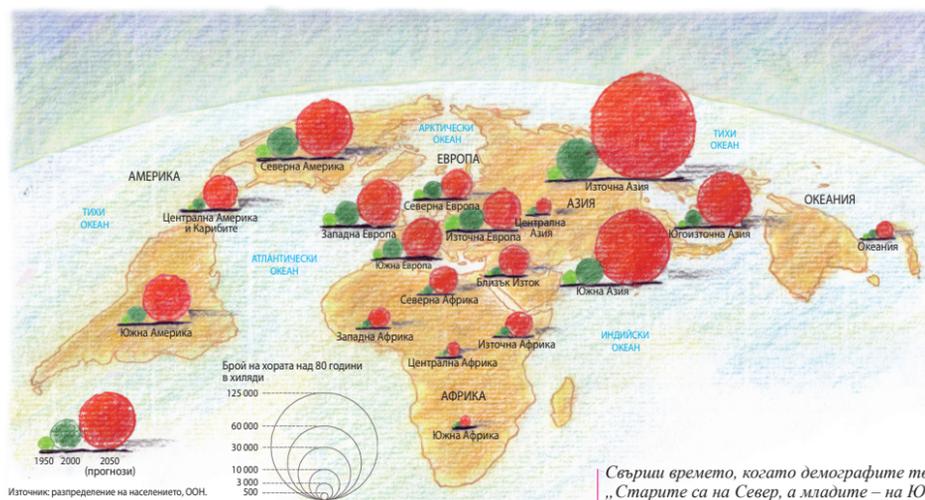
Г-жа Т. живее в голяма къща в Берлин, построена навремето от нейния съпруг за тях и за бъдещите им деца, с които така и не се сдобиват. Сега тя е вдовица на 87 години и живее съвсем сама. Има само една племенница, която живее на 700 километра, и далечен роднина отвъд океана. Гласт на г-жа Т. е преснинал, тъй като рядко има случаи да поговори с някого. Тъжна е, защото краката вече не я слушат, чувства се несигурна, защото все по-често, когато излиза, не знае накъде да хване, наляво или надясно, за да отиде при лекаря си. Лекарят е записал в картонка и „Прогресираща старческа деменция“.

Г-жа Т. е категорична, че за нищо на света не иска да живее в старчески дом. Както две трети от германците, ако се съди по допитванията. Трябва да се каже, че репортажите никак не окуражават подобно решение. В тях се показват поставени набързо стомашни сонди на пациентите, тъй като няма кой да ги храни, и памперси, несменяни с часове. По оценките на Федерацията за частни социални услуги (ВРА) понастоящем не достигат тридесет хиляди болногледачи в Германия и това число би могло да нарасне на двеста и двадесет хиляди до 2020 г. Липса на квалифициран персонал, мъчителни работни условия. Най-осезателен е този недостиг в сектора на грижите по домовете. Но претовареността и преумората на персонала са налице дори в престижните старческите домове.

Прекалено скъпи старчески домове и недостиг на персонал

Вярно е, че задължителното осигуряване в случай на зависимост поради старост и болест бе въведено през 1995 г. от бившия министър на труда и социалната политика Норберт Блом (Християндемократически съюз, ХДС) по времето на черно-жълтата коалиция (1) на Хелмут Кол. Но тази закрила, финансирана по равно от работодателите и работниците, никога не е целията подсигурирането на всички рискове, вероятно поради две негласно възприети хипотези, тоест че германците идва ли ще живеят до възраст, в която ще станат зависими от другите, или пък че близките ще поемат тази отговорност. Правителството на Ангела Меркел продължава да разчита на приватизацията на

*Журналист в берлинския всекидневник *Tageszeitung*.

Светът на най-възрастните

грижите в случай на зависимост. Но възможностите на семействата имат граници. Когато станат големи, децата рядко живеят заедно с родителите си, а на съпругите, дъщерите и снахите, които досега са се грижели на ниска цена за инвалидните възрастни, вече не може да се разчита.

В зависимост от типа старчески дом и обзавеждането, пенсионерите трябва да дават между 1000 и 3000 евро на месец и да плащат от собствения си джоб за храната и подслона, независимо от задължителното осигуряване за зависимост. В случай че нямат тези средства (според изчисленията на Статистическата служба от 2013 г. четиристотин хиляди възрастни хора в Германия са в това положение), държавата се намесва. Но ситуацията се проучва подробно. Например, в случай на г-жа Т. е преценено, че недвижимото ѝ имущество трябва да бъде продано, за да се съфинансира приемането ѝ в старчески дом. Мярка, която може да не е достатъчна и няма да се хареса на наследниците ѝ.

Ето защо членовете на семейството трескаво търсят по-евтино решение, което да се хареса както на възрастната дама, така и на самите тях. Например, да наемат домашна болногледачка от Източна Европа или да прибягнат до специализираните услуги (*Sachleistungen*) на службата за грижи по домовете, на която се плаща почасово благодарение на осигуровката

в случай на зависимост (максимум 700 евро на месец), и да предоставят малко семейна помощ.

Много германци предпочитат този модел. Но случаят на г-жа Т. е различен – тя има нужда от денонощни грижи, които не би могла да плати без подкрепата на своите близки. Ето защо племенницата ѝ тайно обмисля възможност, която таблетидите наскоро заклеят като „изнасяне на бабите и дядовците“, недостойно за страна, изповядваща християнски ценности, каквато е Германия, тоест, да повери г-жа Т. на грижи в чужбина. Чешката република и Тайланд предлагат подобни услуги. Тъй като г-жа Т. е зиморничавя, племенницата преценява, че Тайланд е по-подходяща като климат. Тя казва: „Наистина това също ще бъде старчески дом, но с повече персонал, повече внимание и топло отношение, с жени, които вечерта ще заспават на постелята край легла ми и сутринта ще се събуджат до нея, които ще се грижат за нея с любов и ще я изслушват. Няма значение дали ще бъде на седемстотин, или на седем хиляди километра оттука, надали ти се виждаме по-често, ако е в Чехия.“

В интернет откриваме анонса на швейцарския социален работник Мартин Вудтли, който превръща собствената си участ в образец. Той е отвл майка си, болна от Алцхаймер, в Тайланд, където е работел по онова време. Впоследствие провежда рекламна

Надигащата се вълна

Свърши времето, когато демографите твърдяха: „Старите са на Север, а младите – на Юг.“ Макар Африка да е все така млад континент, в Азия се наблюдава бум на броя на най-възрастните. Независимо от това, техният дял от населението е по-малък, отколкото в западните страни, освен в случая на Япония.

кампания на своята програма за екзотични грижи, полагани под ръководството на един немскоговорящ екип: „Убеден съм, че трябва да търсим все повече нови форми, за да бъдем способни да откликнем на потребностите не само на хората, страдащи от старческа деменция, но и на близките им“. Вудтли и тайландският му екип предлагат „денонощни грижи от страна на специален болногледач за хора, страдащи от деменция“. По този начин германците, засегнати от деменция, могат да прекарат дните на старостта си „в приятно и гостоприемно обкръжение“.

Вудтли защитава това решение със съдържан прагматизъм: „Вие разполагате с три придружителки, които се грижат за един-единствен пациент в състояние на зависимост“. И всичко това на цена, която не разорява никого. Общата цена, изтъква началникът на екипа за социални грижи, в общи линии възлиза на „половината от разходите за старчески дом в Швейцария или Германия“.

Сходни предложения съществуват в Източна Европа или пък в момента се формират. Според изследователите около седем хиляди германци живеят в старчески домове в Унгария, три хиляди – в Чехия, шестстотин – в Словакия. Не знам какъв е броят им в Гърция, Испания, Украйна, Тайланд и Филипините, които изглежда са основните дестинации за износа

на възрастни хора (2). Все още става въпрос само за ниши. Племенницата на г-жа Т. заявява: „Това е една възможност за мене. Надявам се, че благодарение на трещиците в тайландското общество легла ми ще може да прекара достойно старините си“.

„Нужда от повече човешко присъствие“

Разбира се, политиките от всички партии еднородно заклеят това цинично експлуатиране на възрастни хора, нуждаещи се от грижи. Христоф Фюкс, лекар-гериятър в Мюнхенската градска клиника, напомня, че според конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания „деменцията е форма на съществуване. При нея няма нужда от допълнително лечение, а от повече човешко присъствие“. Да имаш достойни старини, но без много средства – това е дилемата, която властващата от четири години коалиция, оглавявана от Меркел, не успява да разреши. Политиците си прехвърлят топката. 2011 година, тържествено обявена от коалицията за Година на зависимостта от чужди грижи, минава без да се реши нещо съществено. В едно общество, което постоянно старее, заради демографията и напредъка в медицината броят на хората, зависими от чуждите грижи, достига в наши дни два милиона и половина. И наврядно ще се удвои до 2050 г.

„Имаме нужда от нов обществен договор“, твърди експертът по социалните въпроси Юрген Годе (без политическа принадлежност), който ръководеше Съвета по въпросите на зависимостта от 2007 г. по времето на голямата коалиция, образувана от ХДС и Германска социалдемократическа партия (ГСПД). Самостоятелност за възрастните хора, участие в общественния живот, уважение и достойнството – това не са безумни идеи, формулирани от смачнат старец, а социални права.

Годе уточнява, че през 2013 г. към липсата на подкрепа за милион и петстотин хиляди души, които се грижат за близките си в своите домове, се прибавя недостигът на жилища (около две милиона и половина), пригодени за нуждите на възрастните хора. Липсва също благоприятна среда, в която хората, страдащи от деменция, биха могли да живеят възможно най-дълго време самостоятелно, с разположени в близост магазини за хранителни стоки, лекарски кабинети и физיותרски салони. Ако нищо не се промени, г-жа Т. скоро ще напусне малката уличка в северната част на Берлин, за да доживее дните си в някоя далечна страна.

(1) Правителствена коалиция, образувана от Християндемократическа съюз, Християнсоциална съюз и Либерално-демократическата партия, ръководена от Хелмут Кол от 1982 до 1998 г., а след 2009 г. – от Меркел.

(2) Данин, цитиран от Kate Connolly, „Germany „exporting“ old and sick to foreign care homes“ (Германия „изнася“ старите и болните в чуждестранни хосписи), *The Guardian*, Лондон, 26 декември, 2012.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Калоян Праматаров

А сега пенсионерите да платят за кризата

Вторият аргумент би могъл да се обобщи така: тъй като пенсионерите харчели по-малко, удръжката върху пенсиите им ще има по-слаб отрицателен ефект върху консумацията, отколкото удръжките за работещите. Но поведението на хората не може да се сведе единствено до по-слабото потребление, измервано от проучванията на „семейния бюджет“ на Националния институт по статистика и икономически проучвания (INSEE). Тези проучвания пренебрегват някои елементи. Те не засягат възрастните хора, настанени в различни институции, които спестяват по-малко (ако изобщо спестяват) от хората, които живеят в домовете си. Ниската консумация може да се свърже и с желанието им да оставят наследство на потомците, а при непроменен приход това позволява на работещите да потребяват повече. Самоограничението идва и от нагласата да се удържа такса от 0,3% върху пенсиите за прослужено време и инвалидизация, с изключение на случаите с намалени удръжки (от 3,8%) или на освободените от тях за Общото социално подпомагане (CSG).

технологии в комуникацията на практика изключва най-възрастните.

По-богати от работещите?

Третият аргумент, предназначен да оправдае прекратяването на индексацията, се обляга на равнището на живот на пенсионерите. Обясняват ни, че щом то е еквивалентно на това на работещите, „логично“ е те да плащат. Общата сума на пенсията представлява част от средната заплата, получавана по време на професионалната заетост. Според Дирекцията за изследване, проучване, оценка и статистика (DREES), брутна средна пенсия (4) през 2008 г. е била 1301 евро (последното число, с което разполагаме), т.е. годишна средна пенсия от 13 895 евро, докато INSEE установява нетния годишен доход от заплати на работещите на 18800 евро. Следователно средната пенсия представлява 74% от средната нетна работна заплата и 62% от средната нетна заплата на пълен работен ден. Що се отнася до равнището на живот на пенсионерите, то е 95% от това на

активните. Това се обяснява със състава на домакинствата (обикновено те вече не се грижат за деца) и с факта, че в сметката се включват приходите от притежаваните от тях средства и собственост, чието средно ниво е по-високо поради това, че спестяванията им са повече от тези на работещите.

Каквото и да говорим, положението на пенсионерите не се е подобрило през последния период, тъй като през 1996 г. тяхното жизнено равнище е било 97% от това на заетите.

Впрочем, тези сравнения на жизненото равнище водят до противоположаване. Едни изтъкват, че пенсионерите често са собственици на жилището си, което повишава жизненото им равнище малко над това на работещите. Други подчертават допълнителните разходи за здраве, по-високи при пенсионерите, което изравнява равнището им с това на работещите. При този подход не се държи сметка за обмяната между поколенията (предаване на наследство, финансова помощ), която снижава

равнището на живот на пенсионерите и увеличава това на работещите.

Вместо прекратяване на индексацията, предстоящата реформа не би ли трябвало да изясни системата за финансиране? В хода на реформите тази система се усложняваше все повече. Целта на някои удръжки не е ясна. Така например таксите за социално подпомагане и за солидарност финансиран едновременно здравното осигуряване и Солидарния фонд за старост (FSV). В някои случаи тяхната логика е неразбираема – социалното подпомагане и удръжките от заплатата са социални такси, които финансират FSV, но не и самите режими за пенсионирание, докато някои синдикати настояват за разширяване на данъчната основа...

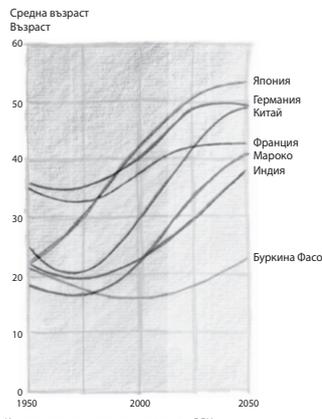
АНТОАН РЕМОН

(3) Съответно France Info, 13 май 2013; изявление за пресата, 13 май 2013; месечен отчет пред пресата, 15 януари 2013.

(4) Les retraites perçues fin 2008“ (Пенсиите, получавани в края на 2008 г.), *Etudes et résultats*, N° 758, Drees, Париж, април 2011.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Мирiana Янакиева

Цин Чжуан,

Средната възраст под 20 години е на изчезване

В Япония, Германия или Китай половината от населението ще е на 50 или повече години през 2050 г. Във Франция, Индия или Мароко основното активно население ще е на около 40 г., което е преимущество.

Да нарушим конспирацията на мълчанието

ТРАГЕДИЯТА на старостта се състои в радикалното осъждане на цяла една осакатяваща система на живот, система, която не предоставя на огромното мнозинство от хората, които са част от нея, никакво осъществяване за съществуване. Работата и умората прикриват тази липса, но тя става осезаема след пенсионирането. Това е много по-сериозно от скакута. Когато остарее, работничък вече няма място на земята, тъй като в действителност никогa никой не му е предоставял такова - той просто не е имал време да го осъзнае. Когато си даде сметка за това, изпада в своеобразно тъпо отчаяние. (...)

Старците хора ли са? Ако съдим по начина, по който нашето общество се отнася към тях, можем да се съгласим в това. Обществото допуска, че те нямат нито същите потребности, нито дори същите права като останалите членове на общността, след като им отказва дори минималното, което последните смятат за необходимо. Обществото ги обрича решително на нищета, бедно жилище, болести, самота и отчаяние. За да си успокоят съвестта, неговите идеолози са изковали доста противоречиви митове, които насърчават зрелия човек да възприема стареца не като себеподобен, а като различен. Старият човек е или почитаният мъдрец, който наблюдава от високо земята свят, или лудият старик, който бръщолеви или върши странни неща. Независимо дали е поставян над или под човешкия род, във всеки случай старият човек е изключван от него. Но ние предпочитаме, вместо да мислиме реалността, да я пренебрегваме напълно - старостта е срамна, тайна и забранена тема.

Именно затова написах тези страници. Искah да опиша достоверно положението на тези пари и начина, по който те го преживяват, исках да се чуе гласът им, дължително сме да признаем, че това е човешки глас. И тогава ще осъзнаем, че злочастната им съдба е белег за упадък на цялата ни цивилизация, невъзможно е да бъде съгласувана с хуманистичния морал, изповядван от господстващата класа. (...) Всичко трябва да започне отначало, нашата деформираща система трябва да бъде радикално променена. Ето защо въпросите за старческата възраст са така грижливо избягвани. Ето защо трябва да нарушим конспирацията на мълчанието.

Симон дьо Бовоар, *Старостта*, Галимар, Париж, 1970.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Калоян Праматаров

В духа на китайската традиция и конфуцианството старите хора дълго време живеяха със своите деца, но последните вече са заминали за града и 54 % от 185-те милиона китайци над 65-годишна възраст сега живеят сами. Така е и в описаното по-долу малко селце с 800 жители.

СПЕЦИАЛЕН ПРАТЕНИК ЖОРДАН ПУЙ*

В Цин Чжуан няма как да попаднеш случайно. Ако се гледа от пътя, това селце на 330 км от Пекин остава скрито зад фабрики за пакетиращи машини. Около него има и заводи за химически торове, които изпълват въздуха над окръг Дунгуан с тежки миризми.

За да стигнеш до него, е по-добре да следваш Големия канал, прекрасно съоръжение, датиращо от времето на династията Суй (581-618 г.), което свързва Пекин с разположения на юг град Ханчжоу. Реката тече спокойно, но в основата на тръстиките се отлага лимонено жълта пяна, отделяна от фабрика за хартия, намираща се на 80 км нагоре по течението. Един от стръмните брегове се издига над житни полета, разделени на малки ниви, както и над тухлени къщурки, около които се извиват стройно подредени тополи. Именно на това място живеят възрастните жители на селцето Цин Чжуан.

65-годишната г-жа Цин Сюеси е предупредена за нашето посещение. Посреща ни топло. Тя е леко гримирана и с момчешка прическа, носи найлоново покривало над палтото си от изкуствена кожа, предлага ни за добре дошли цигари „Планина на Червената пагода“, поставя ръцете си зад гърба и ни повежда тържествено през калните улици на селото: „Последният ме по пътеката, построихме я с подръчни материали.“ Разположени по диагонал тухли водят до малък будистки храм: „Преобладаваха го в червено тази година, за да го разкрасим. Някои селяни идват тук да се молят... да станат чиновници.“ На г-жа Цин Сюеси не ѝ липсва чувство за хумор, нито енергия. Тя е ръководител на Комунистическата партия (КП) в селото. „В Китай хората над 60 години представляват 14% от населението [и до 2050 г. вероятно ще достигнат 30%]. В Цин Чжуан те са 70% от 800-те му жители и всички (100%) живеят в бедност.“

Тази пенсионирана земеделка е поела дължността преди 2 години срещу заплащане от 600 юана (74 евро) на месец. За първи път в комунистическата история на Китай жена застава начело на КП в Цин Чжуан. „Защото тя е първата, която прави нещо за нас. Трябва да знаете, че е отгледала 5 деца...“; „Тя е оправна и не отстъпва пред екстравагантните проекти на официалните лица“, смятат в селото. За разлика от Чжън Жунлин, комунистически лидер на едно от съседните села, който е мразен от селяните, от както е бил подкупен от собственика на силно замърсяващ завод за целулоза, Цин Сюеси е обичана от всички.

Нейните подопечни разчитат много на волята ѝ да подобри живота им, застрашен от отмиращата синовна обич и неконтролираното развитие на тежката промишленост. От средата на 90-те години работоспособното селско население постепенно изоставя нивите за сметка на заводите и строителните площадки с общи спални, чийто брой все повече се увеличава. Много от тези работници изпращат спестените пари за поддръжка и разширение на

* Журналист, Пекин.

фермите. За сметка на това, последното поколение мигранти е напълно погълнато от урбанизацията, която се оказва гарант за по-висок, но и по-скъп стандарт на живот.

Предприемачите хвърлят око на изоставените ниви

На едва 15 км от тук се намира град Дунгуан, който все още очаква своя първи „Макдоналдс“ и засега се задоволява с китайския му аналог „Дикос“. В него се довършва и експресен път с шест платна. Навсякъде земята е изравнена, но многобройните строителни кранове загават за строежа на жилищни сгради. Големи плакати обещаващ пищна зеленина между сградите, в която квадратният метър се продава за 4000 юана (493 евро). Една реклама с оферта за жилища уточнява, че жителите на други села са добре дошли. В Китай временните работници, дори когато са добре установени в града, по принцип нямат право да купят апартамент, нито да запишат децата си в училище. Те са дискриминирани от своя произход и паспорта си за местожителство. Дунгуан се разпростира по околните поля и приобщава живеещите там селяни, сред които някои мечтаят да станат граждани.

През ноември 2012 г., в деня след откриването на 18-ия конгрес на Китайската комунистическа партия (ККП), Цин Сюеси е поканена от официалните лица в Дунгуан. Като послушна ученичка, тя присъства на четенето на 64-те страници отчет на дейността на тогавашния генерален секретар Ху Цзинтао. След това се връща в селото с автобус.

Партийната ръководителка провежда седмичните си заседания на групата в задната стая на единствена бакалия в Цин Чжуан. Членовете ѝ сядат върху каси с бира или върху циментеното легло на продавача, нагривано отдолу с брикети. Над него е залепен плакат, отдаващ почит на героизма на Народната освободителна армия (НОА). Друг пък хвали афроидизакалните свойства на евтин оризов алкохол. Таванът е покрит с метала от стотици кенове сода. Тук почти всички жители носят фамилията Цин.

За седем години четири фабрики вече са навлезли в територията на Цин. В тези хангари от синьо-бяла ламарина, гсушени понякога между две поругени ферми, млади мъже слобваят машини, плюещи целофан или вълнообразен картон. Никой не е от селото, нито дори от провинция Хъбей. Те идват от Цинхай, бедна провинция в Западен Китай, където основната месечна заплата не превишава 800 юана (98 евро).

В селото има 5 моторни превозни средства. Една сива камιονетка „Улин“, която е на бакалина, четири малки лодки по 20 000 юана (2 468 евро), както и червени колици с три кола, предназначени по принцип за инвалиди. „Тук хората са прекалено възрастни. Те нямат нито средства, нито смелостта да карат кола след всички тези забързани камioni“, обяснява Цин Сюеси.

Но ако селяните не са достатъчно бдителни, обработваемите земи в Цин Чжуан безвъзвратно ще изчезнат. Миналата година в съседното село предприемач започва строежа на четири жилищни сгради върху изоставени земи. „Те твърдят, че правят това, за да подобрят комфорта ни, че не можем повече да живеем по старому с един кладенец за вода и една дупка в двора за тоалетна.“ Но предлаганите квадратури са толкова големи, между 120 и 300 м², че жилищата са недостъпни, те струват минимум 240 000 юана (30 000 евро), без да се смятат разходите за газово отопление.

„Живуците тук са търговци, чийто семеен доход е между 200 000 и 300 000 юана [37 000 евро] на година“, признава строителният предприемач, който поставя ръка на токата на марковия си колан. Показва ни с гордост входа на квартала, украсен с две позлатени колони и мраморна плоча, на която е гравирани надписът „Красивият град близо до реката“. Циментова алея свързва целия комплекс с главния път.

Цин Сюеси пък предпочита да се увери, че пенсионираните земеделци обработват и поддържат криво-ляво земите си, макар и с риск да извадят само няколко торби брашно или царевича. „Всяка година в края на януари всички селяни получават премия от 687 юана.“ В бюлетина се посочва, че това е парична помощ за закупуване на химически торове от съседната фабрика Хуа Ге. „Но те могат да разполасат с парите, както смятат за добре. Тук вече не обичаме много химическите торове.“ Причината за това е, че фабриката е замърсила чешманата вода на 60-те села в окръга. Стига се дори дотам, че по стените се появяват страни реклами като следната: „Ако искате да вземете душ с чиста вода, обадете се на този номер...“

Срещу годишна вноса от 40 юана (5 евро) и съгласно националната програма, възрастните в Цин Чжуан вече се радват на правото да им бъдат възстановявани 80% от разходите за лечение и 30% от разходите за лекарства. Лекарските грижи невинаги могат да излекуват заболяванията им, които със замърсяването на водата стават все по-тежки. Чекмеджетата в кабинета на общопрактикуващия лекар в селото са препълнени най-вече с хапчета за високо кръвно налягане. „Два пъти в годината през пролетта и през есента жителите се отправят вкупом към болница „Лян Чжън“, която е на половин час пеша от селото. Те прекарват там една седмица, през която им правят всевъзможни прегледи и инжекции. Това им струва само 200 юана (24 евро)“, уверява ни 34-годишният лекар, наследил професията на баща си.

Деца, които растат далеч от родителите си

Другата важна фигура в Цин Чжуан е 65-годишният Цин Жухе. От 45 години той държи единствения магазин тук. Именно благодарение на него жителите имат достъп до възхваляваното по телевизията консуматорско общество: тридесетина марки цигари, чайове със сухо мляко, чипсове с 5 различни вкуса. Освен яйцата и зеленчуците тук всички продукти са в пластмасова опаковка, изложени върху здрави дървени рафтове. „В началото предлагам само около двайсетина стоки. Със 150 юана можехте да си купите целия ми

царство на по-възрастните

магазин!“ По-късно през 80-те години един производител на сладоледи му подарил фризер и така жителите открили млечните сладоледи.

Днес бакалинът сам се снабдява със стоки от града благодарение на своята камионетка: „Спомням си, че трябваше да уча селяните как да си палят огън със запалка. Някои упорито отказват да следват прогреса! Все използвам сметалото за клиентите си.“ От една година насам Цин Жуке предлага дори абонамент за 3G мрежата на „Китай Телеком“: „Защо че никой не знае да си служи с компютър, камо ли със смартфон.“ Той не разполага с каса, а само с дървен сандък „на поне 200 години“ в съседната стая с малък процеп по средата за ценните банкноти.

Съседите ще ви кажат, че е успял да задели 100 000 юана (12 334 евро), което е огромно спестяване. Завидят му заради второто дете, което днес е 32-годишно момиче, родено в самото начало на политиката за едно дете. За това той е бил глобен само с 200 юана, а другите семейства с 10 пъти по-големи суми, което ги принуждава да убиват децата си или да раждат незаконно.

Някои го смятат за страшен: „Един ден отиде да иска 100 юана от сестра си, като глоба за това, че дървото ѝ докосвало електрическия му кабел.“ При все това бакалинът често продава на вересия, а селяните се издължават след прибиране на реколтата. Цин Жуке е доволен от доброто си положение: „Чета вестниците и хората идват да ме питат за новините от Пекин.“ За петдесетината внуци на селяните, които ходят на училище в едно от съседните села, той прави всичко възможно да намери най-чудноватите бонбони, като тези, които показват по китайския анимационен канал Какви TV: „Миналата година всички ми искаха оранжеви дъвки. Истинско чудо беше да ги намеря! Всички тези деца са възпитавани от възрастни хора, далече от родителите си. Разбирате ли колко тъжно може да е това понякога.“

От два дни спим у Чжоу Фънцзюн и съпругата му Ге Хайжун, които са съответно на 64 и 62 години. Над вратата на старата им ферма е изписано „Изтокът е червен“, заглавие на песен от Културната революция. Домът им е скромен, няма хладилник, нито миялна машина, но пък има печка на въглища и климатик, купен преди 4 години по инициатива на правителството за насърчване на селяните да обзаведат домовете си.

И двамата ни домакини днес са инвалиди, обвързали съдбите си благодарение на услугите на професионална уредничка на запознанства срещу сумата от 50 юана. Между тях царя истинска любов: „Жена ми е смела и много разбрана, казва Чжоу Фънцзюн. Тя готви и ми налива оризова ракия, когато се прибирам. Аз пък пазарувам и нося дрехите си колкото се може по-дълго, за да не се изморява с прането.“ Въпреки недъга си той сам отглежда 0,3 хектара памук и царевица, като следва лунния календар. Тя пък отглежда детето на единствения им син, който 10 месеца в годината търгува в съседна провинция.

На 27 септември 2011 г. Ге Хайжун се подхлъзва на образувала се пред фермата ѝ поледница. Счупва си дясното коляно, което вече е увредено от вируса на детския паралич, когато е била малка. Операцията ѝ струва 16 000 юана (1974 евро), които не са ѝ възстановени. Ге Хайжун уверява, че с пироните от неръждаема стомана в коляното, може да предвижда времето: „Когато ме боли, значи, че на следващия ден ще вали.“

За да плати разносните по престоя в болницата, съпругът ѝ заминава да работи на строежа на железопътна линия на бърз влак в Нанчан, столица на провинция Цзянси. Надницата е 80 юана, а парите са му изплатени едва след приключване на договора една година по-късно. „Синът ни изпрати само 3000 юана и дори не дойде да види майка си, докато беше две седмици в болница“, негодува той.

Тъй като за Ге Хайжун всяка крачка е мъчителна, тя не се отдалечава много от къщата, но се грижи за малките в селото като добра детегледачка. Фермата ѝ се е превърнала в детска градина с плакати на животни, азбука на всяка врата и закачено за стената хвърчило. „Когато родителите имат повече от едно дете, те го крият, докато успеят да платят глобата. По мое време контролът беше много по-строг! Ние сами трябваше да убием второто дете с отрова, дадена ни от някой чиновник, или да го удушим.“

„Внимавайте много с бакалина, навсякъде разправя, че сте шпионин.“

Ако пътят е сух, още от 8 часа сутринта Чжоу Фънцзюн започва обиколката си на десет села с електрическа триколка. Той събира празни пластмасови бутилки и ги предава за вторични суровини на килограм. Непрестанно роптае срещу сина си, който не праща пари, а само дрехи и мляко на прах за бебето. Той и съпругата му получават по 60 юана месечна пенсия. От септември 2009 г. правителството експериментира нова пенсионна система по селата: всички хора между 18 и 59 години са длъжни да плащат годишна вноска между 100 и 500 юана. След навършване на 60 години всеки може

да претендира за минимална пенсия от 59 юана на месец (1).

Когато го попитахме кой е основният му разход, Чжоу Фънцзюн отговори без колебание: „Оризовата ракия“. После извика: „На екс!“, пресуши четвъртата си чаша на един дъх, повърна цялата си вечеря на масата и се извини като малко дете. На лягане той държеше да ни предупреди: „Внимавайте много с бакалина, навсякъде разправя, че сте шпионин.“

63-годишната Лю Жуйян също е незаменима за Цин Чуан, където се е установила преди 30 години. Тя урежда бракове и е нещо като официална сватовница. Обича удоволствието и ходи от къща на къща от сутрин до вечер. Една съседка похвали голямото ѝ сърце, както и „талянта ѝ да връща живота на мъртвите“. Тя била християнка, „но пасторът ни каза, че било лошо да си играем на маджонг с живота на хората и оттогава приключих с религията.“ През януари тя събира двама души на петдесетина години: „И двамата имаха деца. Предишният съпруг на жената се самоубил. Дал всичките си спестявания на брат си, за някаква сделка, но той прахосал всичко. За сметка на това, мъжът има много земя, търсеше работлива жена. Бившата му жена, която била от Манджурия, много пушела и играела хазарт. Нануснала го внезапно след 10 години брак.“ Лю Жуйян събира и жени, но рядко, възрастни дами, които могат да си помагат: „Но не и мъже, не. Страх ме е, че ще започнат да злословят по мен зад гърба ми.“

Да сближаваш сърцата, не е достатъчно обаче, за да движат домакинството и да си плащаш сметките. Ето защо 64-годишният ѝ съпруг Цин Бин Чжан редовно запретва ръкави и се хваща на работа по строежите в града. На една стена на излизане от селото се вижда реклама за „Екзотичния чар на Париж“, студио за сватбени снимки в Дунгуан. Точно под нея някой набързо е драснал телефонен номер за бутане на изоставени ферми.

Жордан Пуй

(1) „China extending pension program to countryside“, *China Daily*, Пекин, 16 септември 2011 г.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Ивайло Буров

Японските собственици завладяват нов пазар

През 2050 г. населението на Япония навярно ще е намаляло с повече от тридесет и един милиона спрямо 2000 г. Подобно нещо не се е случвало в развита държава. Архипелагът взе класическото решение и увеличи пенсионната възраст, като заложи на потреблението.

Флориан Колбахер*

ЗАСТАРЯВАНЕТО на населението, а в някои случаи и намаляването му, имат сериозни икономически, социални, индивидуални и организационни последици. Япония

е едновременно най-засегнатата от тази демографска промяна държава и най-напредналата от гледна точка на изобретателност и развитие на новия пазар.

Намаляването на населението започна през 2005 г. През октомври 2010 г. възрастните хора над 65-годишна възраст бяха 23% от населението, а тези над 50-годишна възраст – 43%, тоест, едно от най-високите равнища в света. От една страна, тази промяна може да доведе до недостиг на работна ръка, загуба на умения и сви-

ване на вътрешния пазар. От друга, тя открива нови възможности, като т. нар. сребрист пазар или „пазар на застаряващите“.

Според прогнозите през 2025 г. една трета от японците ще са навършили 65 години. Възрастовата структура ще се отклонява все повече от класическата пирамидална форма и дори ще се обърне напълно, приемайки формата на хвърчило. Броят на възрастните хора ще продължава да се увеличава, докато населението като цяло намалява и през 2050 г. се очаква да се свие до 95 милиона (срещу 126,87 милиона през 2000 г.) заради слабата раждаемост.

През 2005 г. този демографски срив беше придружен от отслабване на работната сила. Ако не бъдат предприети никакви мерки за увеличаване на активното население, то ще намалее с впечатляващи темпове. Решението,

около което консенсусно се обедини цялото общество, се състои в увеличаване на работещите възрастни хора. Може да се увеличи също броят на работещите възрастни жени, чието ниво на заетост е по-ниско от това в останалите развити държави (71,6% за жените на възраст от 25 до 54 години, срещу 75,2% в САЩ, 81,3% в Германия и 83,8% във Франция). Подобна промяна в начина на мислене, която да доведе до по-голямо равенство на половете, обаче ще отнеме време, а въпросът за застаряването вече е на дневен ред. Според Бялата книга на правителството населението в активна възраст ще намалее от 66,57 милиона през 2006 г. на 42,28 милиона през 2050 г. (1).

(На стр.8)

(1) „Livres blancs sur la population“ (Бяла книга за населението), Министерство на здравеопазването, труда и социалното погромаване, 2009, www.stat.go.jp.

*Ръководител на секцията „Икономика и предприемачество“ на Германския институт за японски изследвания в Токио, член на Свещенния форум за застаряването на населението и демографията. Съавтор на *The Silver Market Phenomenon: Marketing and Innovation in the Aging Society* (Явлението на сребристыя пазар. Маркетинг и иновации в застаряващото общество), Springer, Heidelberg, 2011 (II изд.).

Японските собственици завладяват нов пазар

(От стр. 7)

От 2007 г. насам поколението на „бейби бума“ започна да се пенсионира. Това доведе до толкова големи трудности, че дори се заговори за *nisenpana-nen mondai* („проблема от 2007 година“). Всъщност това явление засяга родените между 1947 и 1949 г., но ако към тях се прибавят родените през следващите две години (1950 и 1951 г.), това поколение достига 10,7 милиона, 8,2 милиона от които все още са работещи, тоест повече от 12% от цялото активно население. Никой не смее дори да си помисли какво би станало, ако всички те се пенсионират едновременно.

Много експерти се опасават, че тази очаквана вълна от излизане в пенсия ще доведе до сериозни смущения, както в предприятията по места, така и на национално ниво. Първо, тези работници притежават богати умения и оттеглянето им ще доведе до загуба на ценен опит. Второ, очаква се също недостиг на квалифицирана работна ръка. Вследствие на което се зароди идеята пенсионната възраст да се увеличи до приблизително 65 години. Това принуждава предприятията да се приспособяват. Тъй като възможностите и физиологичните и психологичните потребности на тези работници са различни, вероятно ще трябва да се променят методите на работа.

Въпросът за квалификацията се оказва още по-критичен, тъй като японският подход към организацията на труда се основава на прякото предаване на умения през работния ден и по време на „социалните срещи“ вечер. Дава се предимство на обучението на място. Ето защо голяма част от знанията и уменията никога не са били записвани. Това е особено валидно за много големите предприятия, работещи по традиционната система на доживотно наемане на работа и на повишенията по старшинство (две трети от работната ръка). А записването на знанията и опита изисква време.

За момента страхът от очакваната вълна още не е оправдан. Дори обратното. Според едно изследване на японското Министерство на здравеопазването, труда и социалното подпомагане (2) броят на работещите между 60 и 65-годишна възраст се е увеличил с 9,3% през 2008 г. и с още 4% през 2009 г. През същата година нивото им на заетост достигна 76,5%. Близко половината (49,4%) от хората на възраст между 65 и 69 години работят, както и почти всеки пети (19,9%) от тези над 70-годишна възраст. Всичко това се дължи на промяната в закона за стабилизирането на заетостта при възрастните хора, според която пенсионването постепенно се отложи от 60 на 65 години в периода от април 2006 г. до април 2013 г. (3). От 2005 г. (точно

преди приемането на закона) до 2009 г. броят на редовно наети на възраст от 60 до 64 години се е увеличил с 80,8%, а броят на тези над 64 години – с 104,9%. Сегащото правителство възнамерява да увеличи възрастта на 70 години в дългосрочна перспектива.

Още отсега реалната възраст на пенсиониране (почти 70 години за мъжете) е по-висока от определената от закона. В действителност Япония е страната с най-много работещи пенсионери (4) и се характеризира с изключително висок процент на най-възрастните на пазара на труда. По тази причина предприятията оказват натиск за промяна на политиката за заплатите, основана на трудов стаж, която според тях е пречка за задържане на работа на хората след като навършат 60 години.

По-големи клавиши и по-лесни за четене икони на телефоните „Raku Raku“

Освен това ръководителите на предприятията се опитват да завоюват (или да създадат) нови пазари. За някои индустрии клиентите над 40-годишна възраст са болшинство и вече изместиха младото поколение като „целеви сегмент“. Пазарът за памперси за еднократна употреба е показателен за японската действителност. През 2008 г., за първи път в историята, продажбата на памперси за възрастни се изравни с тази за деца. През следващите две години първата ще се увеличи с по 40% на година, а втората ще намалява с по 10% на година.

Сребристият пазар е доказателство, че първоначално възприеманата като заплаха демографска криза може да се окаже възможност за създаването на нови работни места. Иначе казано, всяка криза крие в себе си благоприятни обстоятелства за развитие. Това се потвърждава и от китайско-японските йероглифи. Вторият йероглиф на термина за криза (*kiki*) означава също и „възможност“ (*kikai*).

Днес бизнеспът отделя изключително голямо внимание на това поколение, което скоро ще се превърне в най-големия пазар, поне от най-заможната част от населението. Все още активните и енергични представители на поколението на „бейби бума“ оформиха подгрупа, която разполага с финансови възможности, проявява интерес към технологичните нововъведения и много обича да пазува. Когато (най-накрая) се пенсионират и започнат да разполагат с още повече свободно време, те ще станат още по-атрактивен пазар.

Продължителността на живота след 65-годишна възраст

Источник: „Population et société“ (Население и общество), № 499, INED, април 2013.

Голяма част от финансовите авоари на Япония, и на първо място държавният дълг, им принадлежат според последните прещенки (от 2009 г.). Петдесетгодишните държат 21%, шестдесетгодишните – 31%, а седемдесетгодишните и по-възрастните – 28%. Освен това, като цяло най-възрастните японци нямат дългове и имат собствено жилище. Тази осигурена финансово група е наричана *rojin zikoku* („старата аристокрация“).

Компаниите вече успяха да приспособят някои от продуктите си, да създадат нови и да започнат да разработват нови технологии специално за тази клиентела, разполагаща със добра покупателна способност. Мобилният телефон „Raku Raku“ („лесно-лесно“) е типичен пример. Иконите и текстът са лесни за четене, клавиатурата е по-голяма, приложението са опростени, с него се работи интуитивно и има система за засичане на шумове. Той съчетава в себе си най-новите технологии и благодавание на това, че е насочен към различни поколения, привлича и други възрастови групи. Друг пример е игралната конзола „Wii“ на „Нинтендо“, която има феноменален успех. На нея могат да играят заедно представители на няколко поколения, всички членове на семейството, дори и най-възрастните.

И други компании възприеха концепцията „лесно-лесно“. През 2007 г. „Панасоник“ пусна „Raku Raku Walk“, уред за упражнения, предназначен за хора с проблеми в коленете, чрез който се укрепват мускулите на краката, но без да се натоварват ставите. „Wacoal“ пък, най-голямата японска компания за женско бельо, създаде марката „Raku Raku Partner“, предназначена както за възрастните хора, така и за тези, които се грижат за тях. Ръкавите са широки, за да могат жените лесно да обличат и събличат сами някои дрехи, закопчаването е опростено – копчета с овална форма, копчета тик-так с ъгли, ципове „велкро“. Дизайнят на някои дрехи е замислен така, че да се предотвратят наранявания, като например пушната на пазара през 2007 г. „Anshin Walker“ (*anshin* означава „сигурност“) – подплатен женски корсет, който предпазва таза при падане и придържа мускулите в седнало положение и при ходене.

Друг пазар, който интензивно се развива, е на специализираните домове. По традиция най-възрастните живееха заедно с децата и внуците си, като често можеха да се видят три поколения под един покрив. Днес е така при 45% от хората над 65 години, срещу почти 70% през 1980 г. (5). С промените в живота на най-младите (най-вече урбанизацията и мобилността на работната ръка) и с удължената продължителност на живота, все повече пенсионери предпочитат да останат в домовете си и дори да ги обновяват, което насърчава развитието на пазара за ремонти. Други се настаняват в хосписи или в старчески домове. В западните медии често се говореше за работи за специфични грижи, но към днешна дата тази индустрия все още не е отговорила на очакванията, въпреки че Япония си остава пионер в тази област и изследванията продължават.

Японците обаче свиват разходите си заради кризата. Хората от поколението на „бейби бума“, които имат някакви пари, са склонни по-скоро да ги спестят

или да помагат на децата и внуците си. За да посрещат нуждите си, японците са намалили спестяванията си, които от 21% от brutните им доходи през 1990 г. вече са едва 6%.

Освен това Япония проявява интерес най-вече към богатите възрастни хора в добро здраве, а не толкова към бедните и болните. И все пак, последната група лесно би могла да стане важна в бъдеще, като *сребристия пазар* може да придобие съвсем друг облик от предвидения. Неравенството в заплатите, както и бедността сред най-възрастните хора заплашват да се превърнат в бомба със закъснител. Днес 25,4% от хората над 75-годишна възраст живеят под прага на бедността срещу средно 16,1% за страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и 10,6% за Франция (6). Това би трябвало да стресне държавните власти както и компаниите, които биха могли да се ангажират да предлагат продукти и услуги, улесняващи ежедневието на възрастните хора.

(2) „Labour force survey, 2009-2011“ (Изследване на работната сила, 2009-2011), Министерство на здравеопазването, труда и социалното подпомагане, www.stat.go.jp.

(3) През април 2006 г. пенсионната възраст беше увеличена на 62 години, след това на 63 години от 2007 г. до 2009 г., на 64 години от 2010 г. до 2012 г. и на 65 години през 2013 г.

(4) Собствениците имат право повторно да наемат работници в пенсионна възраст, но с по-нисък статут без предишните гаранции и предимства.

(5) Вж. Marek Grendzik, „New housing options for the elderly in Japan: The example of Tokyo's edogawa ward“ (Нови възможности за настаняване по домове на възрастните хора в Япония. Примерът на район Edogawa в Токио), *Impeding Populations in Japan and Germany*, Brill, Leyde, 2011.

(6) Този процент е по-нисък от половината от налачните доходи на средностатистическите домакинства. Вж. „Panorama des pensions 2011. Les systèmes de retraite dans les pays de l'OCDE et du G20“ (Панорама на пенсията през 2011 г. Пенсионните системи в държавите от ОИСР и G-20), OCDE, Париж, 2012.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор Юрий БОРИСОВ

Редактори

Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломатия“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от

SA Le Monde diplomatique,

в което акционери са SA Le Monde,

Асоциация Gunter Holzmann

и Асоциацията на приятелите

на Le Monde diplomatique.

Директор

Serge HALIMI

Главен редактор

Pierre RIMBERT

Основавател:

Hubert BEUVE-MÉRY

Премиери директори:

François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN

(1973–1990),

Ignacio RAMONET (1990–2008)

За контакт с българската редакция:

София – 1000

бул. „Позитано“ 20 А

Вестник „Дума“

(Монд дипломатик – българско издание)

тел. +359 2 8773447

e-mail: lmdbg@press.bg;

bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

Пенсиониран и... БОЛЕН

Живеем все по-дълго, без обаче да се възползваме пълноценно от живота след пенсионирането. Във Франция например, след 65-годишна възраст човек живее средно по още 20,9 години, но прекарва само 9,8 години без сериозни здравословни проблеми.

Очаквайте следващия брой на 4 юли 2013 г.

Снимки Константин ВЕЛКОВ

Част от участниците в срещата на медици и журналисти

цинска генетика, информационна система, одит, статут на лабораториите, морално-етични проблеми и др., твърди националният консултант по медицинска генетика проф. Иво Кременски. Само едно изследване на новороденото например е покрито от държавата, всички други се плащат. От бременните. А демографската криза ще я спасят точно бременните...

Друг пример за здравна "недостатъчност" е лечението на едно отдалвна известно заболяване - множествената склероза (МС). Според неофициални данни у нас от това заболяване, което е прогресивно, води до инвалидизация и засяга хората в най-

Три нови гена - мост към бъдещето

Български медици правят световни научни открития напук на здравната „недостатъчност“

Ева КОСТОВА

Ако баща ти е умен, и ти ще си умен. Ако ти си умен, и синът ти ще е умен. Това въобще не е вярно, твърди проф. Върбан Ганев от Медицинския факултет-София. Унаследеността, но и околната среда са факторите за нашата интелигентност, допълва той. И интелектът на човека може да бъде програмиран - рано или късно, казва още професорът в своята "Генетика на поведението". Неговата теза бе една от многото дискутирани теми, като естествено продължение на предишни разисквания по програмата "Мост към бъдещето", която събира години наред водещи български медици, журналисти, учени, депутати, чуждестранни специалисти. Дванадесетата традиционна среща на Албена (14-16 юни) бе организирана от Фондация "Мост", инициативен комитет и Центъра по молекулярна медицина към Медицинския университет-София.

"Гени, мозък, интелект, поведение" бе обединяващото мото на тазгодишната среща. Мото, което навързва много аспекти на тези наглед разнородни области. Които всъщност съвсем не са толкова далечни една от друга. И са свързани със здравето на всеки българин, като не забравяме, че всички сме предразположени към 10-15 болести. Въпрос на време е кога ще се проявят... Един съвсем неутешителен факт при халса на нашето здравеопазване.

Акценти в срещата бяха откритията, учените, държавата и пациентът. Оказа се, че няма нито един проект, финансиран по линия на Националния фонд за научни изследвания, но все пак има открития на български учени. В България правенето на наука е нещо като хоби на хора, които са се посветили на нея, казва проф. Ивайло Търнев, шеф на Клиниката по нервни болести в Александровска болница. В годината, в която е нямало никакво финансиране, български неврогенетичен екип, в който влиза и проф. Търнев, е направил световни научни открития, свързани с три нови гена, които ще направят възможни генетичното консултиране, предродовата диагностика и бъдещата генна терапия. Откритията са плод на клиничен екип в Александровска болница с участието на наши и български специалисти в Австралия. Публикацията за откритията са в най-престижните световни журнали, свързани с генетиката на човека. Последната е от юни т.г. Интересното за третия новотрит гена е това, че за него нашите специалисти са работили успоредно в много силна конкуренция с английски и немски екип. Трите екипа са завършили работата по едно и

също време и са предали откритията си по едно и също време в един и същи американски журнал по генетика. И трите статии са били приети и публикувани едновременно. Сега специалистите са решени да обединят усилията си за по-нататъшно изследване на този ген.

Човек не може да не изпита гордост и уважение към приноса на българските медици в тази важна област, но на родна почва остава въпросът доколко тези открития се използват от обикновения човек, намират ли те приложение в нашето здравеопазване. Преди време говорихме за биотехнологиите и мястото им в модерната медицина при увеличаването на заболяемостта и намаляване средната продължителност на живота, спадане на възрастовата граница при много животозастрашаващи болести и остра необходимост от съвременни лекарства с индивидуално действие и повече безопасност. Нашата къща, образно казано, обаче си остава неподредена - нямаме компетентни специалисти, а медицинските съсловие като цяло не е подготвено, няма структури, които да носят отговорност за целостта на процеса, твърдят повечето специалисти. Нямаме национални програми за редките болести и генетичните изследвания. Много е скъпо един болник да тръгне по пътя на диагностицирането - изследванията често не се правят тук, у нас, а се изпращат в чужбина. Макар че частните лаборатории набират скорост, те не са достъпни за всички, липсват стандарти, не се знае какво е качеството. В България само 15 лекари са със специалност по генетика, а работят на практика само 7. Зад тях стоят липсата на стандарти по меди-

Проф. Ивайло Търнев

активните им години, боледуват близо 5000 души, а всяка година се разболяват средно по 80. От болните по-малко от 1500 са на скъпоструващо лечение, осигурявано от здравната каса. Останалите 3500 на практика не се лекуват. На всеки шест месеца болните тръгват - ако могат да се движат - по дългия и труден път, за да им се продължи достъпът до лекарства. За новорегистрираните пациенти процедурата по изготвянето на необходимите изследвания и обработка на документите в НЗОК отнема до четири месеца. По достъп за лечение на пациентите с МС България е на едно от последните места в класацията на МС Барометър. А новият по-ефективен перорален медикамент за лечение на болестта стана достъпен у нас едва две години и половина след одобряването му от Европейската агенция по лекарства.

В доклада за Европа 2020 няма ни дума за здравеопазването на България, изтъква доц. д-р Жасмина Мирчева. Правителството на ГЕРБ има заслуга за това "премълчаване". Но за сметка на това имаме стратегия на МЗ за борба със самоубийствата, припомни доц. Мирчева.

На срещата в Албена участниците се обединиха около идеята да предоставят на МЗ и отговорните фактори няколко предложения за тяхна, надяваме се, реакция. Сред тях са трудностите с регистрацията на заболяванията, необходимостта от Национална програма за редките болести; обучаване на специалисти по биоинформатика и генетика, решение на проблемите с финансирането в здравната сфера; законодателни промени за някои заболявания; ДНК банка за пациенти с различни болести; персонална медицина.

Мисия Брюксел

Обясни какво става в България, please

Георги ГОТЕВ

Тези дни мои брюкселски приятели ме питат какво става в България. Трудна задача. Започвам с това, че и аз ужасно много неща не знам и не разбирам. Най-трудно е да се обясни защо правителството и лидерите на двете партии, които го подкрепят, издигнаха Делян Пеевски за шеф на ДАНС. Не че Делян Пеевски е известен в Брюксел, но за него световните агенции писаха, че е медиен могъл, при това на група медици, които се занимават с политически поръчки, не с журналистика. И че е богат, без да е ясно откъде е богатството му.

Дори да не си виждал Делян Пеевски на снимка, дори и по това описание пак прилича на мутра. Абсолютно немислимо в една нормална държава е шеф на спецслужбите да е медиен магнат, при това разполагащ с голям финансов ресурс.

Обяснявам на моите приятели, че в България мафията е толкова силна, че много хора мислят, че само мутра може да ни управлява. Така беше избран Борисов през 2009 г. Възможно е сега някои да са си мислели, че Пеевски трябва да получи позицията, която би го направила по-силен от Едгар Хувър и Лаврентий Берия, взети заедно.

Вероятно логиката е била, че само мутра може да победи друга мутра. Можем да си представим, че Пеевски стои зад ударите, които получи Борисов напоследък. Не е изключено и записът от Банка, и разкритията за печатницата в Костинброд, които доста напакостиха предизборно на ГЕРБ, да са негово дело, изцяло или частично. Вероятно Пеевски е внушил, че работи в тандем с главния прокурор Цацаров, което, ако е вярно, го прави особено могъщ.

Питат ме и каква е мотивацията на Пеевски. Хабер си нямам. Но поне на теория, стига му тази мотивация - да спре проверките срещу себе си. Не тези на държавата, защото държавата няма, а тези на неговите врагове.

Освен това, доколкото чета между редовете, създадо се и внушение, че ГЕРБ готви особено коварен контраудар, след като изпадна в опозиция. Така че някои са гледали на Пеевски като на тайно оръжие, също като ракетите "Фая 2", които впрочем не свършиха никаква работа. Ако предположенията ми са верни, те биха могли донякъде да обяснят това странно кадрово решение.

Но то остава неприемливо за брюкселските ми събеседници, които изтъкват различни морално-етични причини да не приемеш подобен съюзник, колкото и трудни да са обстоятелствата и колкото и "полезен" да ти изглежда той.

Съгласен съм. Приемам също мнението, че ролята на "Атака" в съставяването на правителството е своего рода първороден грях, който не му дава перспектива. Власт на всяка цена няма никаква стойност.

Питат ме също защо вместо структури които ДАНС не се използва МВР. Обяснявам, че у нас МВР е гнездо на змии, представляващи различни икономически и мафиотски групировки. Не съм сигурен, че ме разбират.

Въпросът е: "А сега накъде?"

Оставките са отделна тема. Въпросът е дали изборите да са през септември или в края на май, заедно с европейските избори. Факт е, че днес има много недоволни и протестиращи, но няма политическа сила или сили, които да ги представят. Логиката подсказва, че трябва да се даде време за следващите избори. Не ви трябва избори сега, казват ми, а аз отговарям, че улицата не чака.

Защо не може да чака, питат ме. Ами защото много хора са безкрайно много лъгани и ограбвани, повече, отколкото е възможно в един човешки живот. България е страна, която би трябвало да е сред най-богатите, обаче е най-бедната в ЕС, защото в нея се краде в ужасяващо големи размери. А за политиката какво да говорим - ако си гласувал на последните избори, които и да са те, вероятността да съжаляваш за vota си е значителна.

Това се отнася и за левицата. Тя няма да се извади от блатото по почина на Барон Мюнхаузен, дърпайки се за косите, или в резултат на някаква друга магия. В нормалните страни левицата е лява, защото няма нищо общо с олигархията, защото се бори срещу несправедливостта и експлоатацията. Българската левица не може да е по-различна, тя не може да подкрепя една олигархия срещу друга или една мутра срещу друга. В България повече от всяка друга страна има място за силна лява партия, защото несправедливостите и експлоатацията са по-големи, отколкото където и да било другаде. Но на изборите изобщо не е сигурно каква партия хората ще припознаят като свой защитник, защото са прекалено объркани.

БСП няма интерес от скорешни избори. Но и при избори през май 2014 г. изобщо не е сигурно, че и левицата ще подобри позициите си. Освен ако се премине през нова Бузлуджа. И тук не ме разбират. Малцина в Брюксел си дават сметка колко дълбоки са корените на БСП.

Снимка БГНЕС

Полици с бронжетелки надзираваха митинга на ГЕРБ във Велико Търново на 10 май. Представители на "Горда България" бяха спрени от охраната и недопуснати на площада, където водачът на листата Цветан Цветанов надхвърляше симпатизанти

Областните дирекции на МВР в България са 27. Точно толкова отговори очакваше ДУМА на въпросите, които отправихме към Министерството на вътрешните работи през април. По Закона за достъп до обществена информация вестникът се опита да научи колко полицаи и от кои подразделения са охранявали събитията, на които е присъствал Цветан Цветанов по време на предизборната кампания. ДУМА настояваше да научи и дали бившият вътрешен министър е посещавал полицейски управления в обиколките си из страната като шеф на предизборния щаб на ГЕРБ.

Събсъстта с бюрократичната система се оказа интересен - всяка ОДМВР и юриконсулт

тите й разпъкваха по различен начин заявлението за достъп до информация. 19 ОДМВР изпратиха по пощата или по имейл отговор. Осем, в това число и СДВР, поискаха заплащане на такса и явяване на мястото.

Очаквано, областните директори масово се впуснаха в отричане на възможността Цветанов да е посещавал институциите, които са им подчинени. В получените писма ясно прозират опитите на полицейските шефове да се измъкнат от предоставянето на информация, която би могла да повдигне още въпроси, свързани с използването на униформени за политическите мероприятия на ГЕРБ.

Повечето дирекции така и не обявиха колко полицаи и от

Кой охранява на изборите?

Областните дирекции на МВР използваха различни похвати, за да не кажат колко служители са пазили мероприятията на партия ГЕРБ и на ексквотренския министър и шеф на предизборния ѝ щаб

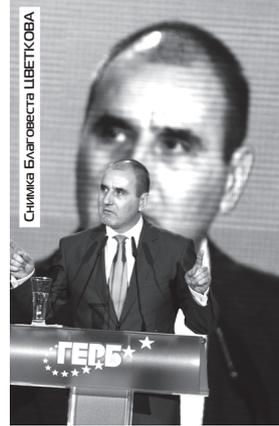
Павлета ДАВИДОВА

кои подразделения са били ангажирани с охраната на кампанията на ГЕРБ. В част от областите мероприятията на бившата управляваща партия все още не са били провеждани преди изготвянето на справка по въпросите на ДУМА, така че може само да гадаем за подробности.

Въпросите, които зададохме, показаха няколко проблема, които явно се нуждаят от разясняване.

Прехвърляне на отговорност

Рулетката се завъртя, след като на 25 април получихме първия отговор от вътрешното министерство. От него става ясно, че част от въпросите ще бъдат пренасочени по компетентност към съответните районни дирекции на вътрешните работи и СДВР. Три от общо 5 въпроса започнаха да цирку-

Снимка Българската СЪБЕТКОВА

лират в системата. Недоумение буди фактът, че от вътрешното министерство сметнаха за необходимо областната дирекция в Благоевград например да

отговори имало ли е нейни служители, които да охраняват мероприятията на ГЕРБ в другия край на страната - Варна. Всички областни дирекции бяха инструктирани да отговорят за евентуални службени ангажименти на свои подчинени в Пловдив и София. Логично и очаквано ни бе напомнено, че за охраната на партийни и обществени мероприятия отговаря съответната ОДМВР, на чиято територия е събитието, а подразделения в страната открекоха да имат информация за дейността на леглите си.

С дата 25 април е молбата от МВР да уточним какво имаме предвид с изречение "механизираните ресурси". "Колко служители и автомобили на КАТ - Пътна полиция, и колко служители и автомобили на Охранителна полиция са били включени за охрана и осигуряване на реда по време на предизборните мероприятия, на които присъства ръководителят на предизборния щаб на ГЕРБ Цветан Цветанов

НЯКОИ ЗАСЛУЖАВАТ ПОХВАЛА

Предвид възможностите за избягване на детайли в отговорите за броя и вида на полицейските сили, охранявали Цветан Цветанов, някои областни дирекции на МВР заслужават похвала. Шефовете във Видин, Разград и Стара Загора проявиха самоинициативност в сравнение с останалите си колеги и дадоха брой на униформените, които са съпътствали мероприятията на ГЕРБ в поверените им райони. От Пловдив също се отзоваха на поставения въпрос, но трябва да се отбележи, че за ОДМВР в Пловдив, Варна и Столичната дирекция имаше питане за броя охранители на конкретни мероприятия.

Пловдивчаните бяха уточнили, че разходите за справка са 0 лв., "тъй като информацията се предоставя по електронен път". Трябва да се отбележи, че въпреки уточнението, че справка може да бъде получена на "електронен носител" поради възможността в заявлението да се посочи електронна поща, само от дирекциите в Сливен и Ямбол изпратиха решенията си на посочения имейл. От Сливен предварително се обадиха по телефона, за да уведомят за предстоящото писмо, а от Ямбол изпратиха решението и на хартиен носител.

● **Видин** - на 19.04.2013 г. в с. Дреновец - 4 служители от РУП-Белоградчик; 19.04.2013 г. в с. Арчар - 6 служители на ОДМВР-Видин и РУП-Видин; 19.04.2013 г. в гр. Видин - 7 служители от РУП-Видин. Отговорът е изготвен от уволнения вече старши инспектор Цветан Петков.

● **Разград** - на 07.05.2013 г. в гр. Разград за концерт при представяне на листа на ГЕРБ на площад "Ларго" - 20 служители от РУП-Разград, отговаря директорът Ивайло Йовчев.

● **Стара Загора** - на 26.04.2013 г. в Стара Загора са ангажирани 17 служители от "Охранителна полиция" към I РУП в Стара Загора и едно МПВ. Мероприятията на ПП ГЕРБ в селата Тихомирово, Маца и Полски градец от община Раднево са охранявани от по един полицай. По един полицай е имало и в селата Любеново, Контантиновец, П. Градец, Бели бряг, Землен, Трънково, Свободен, Ковачево, Рисиманово, Тополяне, Българене и гр. Раднево. В община Гълъбово е имало едно мероприятие на 18.04.2013 г., което е охранявано от 4 полицейски служители. Подробният отчет е разписан от старши комисар Алексис Алексиев.

● **Пловдив** - за охрана на масово мероприятие в Античния театър на 12.04.2013 г. са участвали 20 служители от сектор "СПС", отдел "Охранителна полиция" при ОДМВР, и 8 служители от IV РУП-Пловдив. Листва информация за останалите мероприятия на ГЕРБ в района. Отговорът идва от старши комисар Тодор Чонов.

● **СДВР** - след съгласувателна заповед на кмета на Столична община от 5 май, от 8 до 17 ч. на 07.05.2013 г. за опазване на обществен ред около зала "Армеец" са ангажирани 32 униформени служители. 20 души са от отдел "Охранителна полиция"-СДВР. 12 полицаи от "Пътна полиция" пък са осигурявали движението около залата, паркирането на автобусите и леките автомобили на участниците, гласи документ, подписан от уволнения вече началник Валери Йорданов.

● **Варна** - 14 служители от "Охранителна полиция" са изпратени, за да опазват обществен ред по време на протестите пред сградата на община Варна на 14.04.2013 г., пише в документ, подписан от началника на отдел "Охранителна полиция" Алексис Христов. Посочва се, че ГЕРБ не са изпратили писмо с искане полицейски сили да охраняват предизборни мероприятия на партията, провеждани се на територията на областта. Подробно се описва ситуацията в бутновната по това време Варна, но така и не е посочено дали са изпратени допълнителни униформени, които да засилят охраната на Драматичния театър, където на същата дата е проведено предизборно мероприятие на ГЕРБ.

СДВР - 95 мин. класическа бюрокрация

Класически пример за тромава бюрокрация и администрация, която си няма и идея какво се изисква от нея, се оказа Столичната дирекция на вътрешните работи. За заинтересованите - служителите взимат заслужена половинчасова почивка около 13 часа, като дават препоръка да се отиде след около 40 мин.

Решението за достъп до информация хвърли в смут анонимна служителка от касата. Оказа се, че болничен "на главната" едва ли не насила е принудил друга дама да иземе касиерските функции. Безмълвно взирани в документа, обаждаме до колежка за консултация относно "някакви си 1,59, ама умножи и по 1,20 за ДДС".

Копие от документа, подписан от вече бившия шеф на СДВР Валери Йорданов, такса от 1,91 лв. и лична карта отпращаха по коридорите на зданието. С надеждата, че служителите в МВР не злоупотребяват с лични данни на български граждани в тяхно отсъствие. 20 мин. по-късно касиерката се появи, за да сподели, че е намерено копие от стара фактура и вече е ясно по кой параграф ще се таксува нужната справка. След още 40 мин. на безцелно висене в чакалнята служителката отново се появи, връщайки личната карта и въоръжена с фактура. Но без справка. Обаждаме на друга анонимна служителка, изчезване на касиерката, повторно чакане във фоайето.

95 мин. след влизането в сградата на СДВР, освен бележка за извършено плащане, нямаше индикации, че ще получим търсената справка. Фамилиарничещата касиерка дойде и обясни, че протокол за информацията тельфара ще се изготвя. "Елате утре" не е изречението, което човек се надява да получи след повече от час и половина висене. Предложиха да оставим телефон, "ако случайно нещо стане днес", без да съобразят, че всякакви координати за връзка са посочени в искането по ЗДОИ, с което би трябвало дирекцията да разполага. СДВР, или поне касата на институцията, се оказа обслужвана от служителки, които не си правят труда да се представят, но нямат притеснения да говорят с посетителите на малко име. Решението за изготвяне на справка е с дата 9 май, очаквахме на 11 юни документацията да е готова. Посещението на ДУМА за обещаения документ се оказа истинска изненада за служителите. И, да, беше ни размахан документ по ЗДОИ от февруари 2013 г., който се оказа сламката, служеща за пътеводна звезда при изготвянето на отговор на въпросите ни. Официалният документ от СДВР гласи, че Цветан Цветанов не е посещавал сгради на районни подразделения на Столичната дирекция. По-любопитна е информацията за охраната на мероприятията на ГЕРБ в зала "Арена Армеец". 32 униформени са осигурявали реда на предизборния концерт на бившите управляващи, който бе проведен на 07.04.2013 г.

По шаблон

Най-краткият отговор до ДУМА е от ОДМВР-Габрово. Състои се от 6 реда, половината от които обясняват по какъв повод е писмото. Съществената част е "при обиколката на г-н Цветан Цветанов в общините на област Габрово същият не е посещавал сградите на областната дирекция на МВР гр. Габрово и районните управления "Полиция". Датата е 29 април 2013 г. Директорът Денислав Донков не дава никаква информация за охраната на предизборни мероприятия на ГЕРБ в областта. Изключително лаконични в отговорите са и директорите в Добрич - Стефан Йончев, и в Ямбол - Генчо Иванов. Те са единодушни, че Цветанов не е посещавал полицейски управления и не посочват нито колко служители са охранявали мероприятията на ГЕРБ, нито от кои подразделения са били ангажирани униформени.

Най-притеснени за сигурността на

БЪРЗО, КРАТКО И

Цветан Цветанов и ГЕРБ са били униформените в Бургас. Комисар Милен Димитров уточнява, че за предизборни мероприятия на политическите партии, в това число и на ГЕРБ, са използвани служители от сектор "Специализирани полицейски сили". Цветанов не е посещавал районни подразделения и административната сграда на ОДМВР.

В област Плевен до изготвянето на справка Цветанов е бил в градовете Левски, Долна Митрополия, Тръстеник и Плевен, но според шефа на ОДМВР Мирослав Николов той не е посещавал сгради на полицията. За охрана на масови мероприятия на ГЕРБ са използвани сили на I РУП, II РУП и сектор "ООРТП". За охраната на митинг-концерт на ГЕРБ в Кърджали на 24 април са отговаряли служители от групите "Охрана на обществен ред" и "Териториална полиция".

Цветан Цветанов

Снимка БГНЕС

във всеки областен град", гласеше нашето пояснение. Причината за изпадането в конкретика "колко" бе фактът, че вече бяхме получили част от отговорите на различните ОДМВР, в които липсваше каквато и да е фактология около охраняването на предизборните мероприятия на ГЕРБ.

На 23.05.2013 г. е подписан отказ за достъп до информация по посочения въпрос. Мотивът е, че "информацията, предоставена по т.5, се припокрива с новата формулировка на

уточнението, направено от заявителката по т.1". От министерството отбелязват, че казусът попада в хипотеза, според която директорите на МВР и СДВР са отговорили, а "исканата обществена информация е предоставена на заявителята през предходните 6 месеца". Друг е въпросът, че ДУМА така и не научи колко души са охранявали Цветанов и мероприятията на ГЕРБ по време на предизборната кампания. От 1 април до 9 май за предизборни обиколки на Цветан Цвета-

нов на територията на страната не са използвани автомобили на Министерството на вътрешните работи, гласи официалната позиция на МВР. (Явно единствената техника на МВР, която се използва по предизборни мероприятия, се състои само от автомобили.)

Един закон - различни тълкуватели

Само 8 ОДМВР - Варна, Велико Търново, Ловеч, Пазарджик, Русе, Силистра, Смолян

и Столичната дирекция, сметнаха за необходимо да си припомнят заповед №ЗМФ - 1472 от 29.11.2011 г. на финансовото министерство и поискаха по 1,59 лв. за страница от изготвените справки. Това са и единствените дирекции, които решиха, че отговорът може да се получи на място - лично или чрез упълномощено лице. При опит за контакт с пресцентровете на посочените ОДМВР се оказа, че повечето са в отпуск, което важи и за част от юристконсултите, които са важна част от веригата при получаването на исканата информация.

От Ловеч бяхме уведомени, че по закон трябва да бъде съставен двустранен протокол, което не дава възможност за изпращане на информацията чрез наложен платеж. "Не знам как колегите тълкуват закона, аз го спазвам стриктно", категоричен бе Радослав Радков, който е юристконсулт на областната дирекция на вътрешните работи. С това той поряза опити да се изискаме информацията по имейл или по пощата, въпреки че 19 ОДМВР се отзоваха, без да изпитват затруднения с прилагането на закона.

Книзи за прием

"С оглед на данните в съответните регистри - дневници за прием на граждани, които се водят в ОДМВР-Благоевград и районните подразделения към

ОДМВР-Благоевград, се установява, че по време на предизборната обиколка на ГЕРБ г-н Цветан Цветанов не е посещавал районни управления и ОДМВР-Благоевград", гласи справката, подписана от комисар Георги Костов. От нея става ясно, че шефът на предизборния щаб на ГЕРБ не е регистриран в книгите за посещения. С почти същия текст е и становището на пернишката областна дирекция, разписано от Валентин Димитров. Такъв е изводът на кюстендилската дирекция: "с оглед данните в съответните регистри - книги за прием на граждани, водени в районните управления "Полиция" при областната дирекция на МВР-Кюстендил". Освен че Цветанов явно не е воден в полицейски управления, директорът на полицията в Кюстендил Георги Джоглев подчертава, че ОДМВР и РУП-Кюстендил се намират в една сграда и с общ вход.

Редакцията на ДУМА прецени, че разходите за евентуална разходка до Велико Търново, Ловеч, Пазарджик, Русе, Силистра и Смолян няма да оправдаят целта. Макар и по-ловинчати, все пак получихме някакви отговори от 21 областни дирекции. Всички вкупом официално отричат Цветан Цветанов да е влизал в сгради на полицията по време на предизборната си обиколка.

Геномите не ви спират да посетите ОДМВР-Хасково

Най-абсурдният и единствен отказ за достъп до информация идва от директора на ОДМВР-Хасково Петър Петров. "Считам, че исканата със заявлението информация по въпрос 1 не е обществена и не е официална по смисъла на закона за достъп до информация и отговорът на така поставения въпрос по никакъв начин не дава възможност да се състави мнение за дейността на ОДМВР-Хасково в случая", пише в документа, който де факто оспорва решението на вътрешното министерство и изглежда, меко казано, странно на фона на всички 26 разрешения за достъп до информация от различни областни дирекции. На обширните 5 стр. се цитират различни членове от ЗДОИ.

За посещение в сградите и структурните звена на ОДМВР няма ограничения, основани на "пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна", добавят от дирекцията. Оттам

уточняват и че за посещение не се изисква разрешение от никого или чужда инициатива. В хасковската дирекция и в звената ѝ всеки може да влиза свободно, "воден от своята свободна воля", и може да търси помощ, да подава сигнали и др. "Описаното важи както за господин Цветан Цветанов, така и за господин Сергей Станишев, господин Лютов Местан и всички други представители на политическите партии", бързат да уточнят от ОДМВР-Хасково.

Юристконсултът в дирекцията не уважи и молбата от кои подразделения са служителите, охранявали мероприятията на ГЕРБ в областта. За сметка на всички отговорили на ДУМА, в Хасково смятат, че исканата информация не попада в полето на ЗДОИ, тъй като "не се съдържа в актове на полицейски органи при ОДМВР-Хасково, издавани при осъществяване на техните правомощия, а е регламентирана в нормативен акт ЗМВР и Изборния кодекс".

Единствената полуконкретна информация, която дава областната дирекция, е, че за опазване на обществения ред и противодействие на престъпността за концерта на ГЕРБ и представянето на листата им на 27.04.2013 г. в Хасково са използвани "същите по вид сили", които са охранявали и предизборното мероприятие на БСП на 07.05.2013 г.

Във Варна се притеснили от „бесилките“ на протестиращите

Цветан Цветанов не е посещавал полицейски подразделения и участъци на територията на област Варна от 1 април до 10 май. Полицейски служители на ОДМВР-Варна не са командировани за обезопасяване на реда и охрана на партия ГЕРБ в страната. Първоначално и варненската областна дирекция настояваше да предаде информацията на място. След неколкостранни телефонни обаждания постигнахме консенсус и бе решено сканирано копие от документацията, както и протокол за предаването на справката да бъдат изпратени по факса. Поради технически нередности обаче справката бе изпратена по имейл с уточнението, че по-късно трябва да внесем по банков път дължимата такса.

Областната дирекция отдели почти цяла страница в обяснения около датата 14 април. "Около 9,30 ч. пред сградата на община Варна протестиращи граждани са издигнали 2 бр. бесилки, направени от трупи и въже, между тях са били поставени снимки на политици. В района започнало струване на граждани и с оглед опазване на общественения ред са били изпратени 14 полицейски служители от отдел "Охранителна полиция" при ОД МВР - Варна", пише в документа. Според началника на отдел "Охранителна полиция" Александър Христов до 11 ч. униформените не са имали информация, че ГЕРБ ще провеждат предизборно мероприятие в сградата на Драматичния театър "Стоян Бъчваров". Полицията е научила за това чак когато един от организаторите на протестите повел "около стотина граждани" към сградата. Полицейските служители съпроводили групата до площад "Независимост", за да няма ексцесии и конфликтни ситуации.

Описано е как "шест-седем души" са се откъснали от тълпата и униформените, след което са влезли в театъра. Позицията на полицията е, че са спазени необходимите законови действия и не е допусната физическа саморазправа с протестиращите на ГЕРБ. Посочен е и маршрутът на протестиращите след това - към окръжния съд и общината. Според полицията протестиращите са се уговорили да се съберат отново в 18 ч. и да отидат във Фестивалния център, където е било предвидено мероприятие на БСП. "В уречения час десетки протестиращи са се отпратили към Фестивалния комплекс, но някои от тях били в нетрезво състояние, поради което с цел недопускане на конфликти и нарушаване на обществения ред полицейските служители не са ги допуснали в залата", завършва справката на ОДМВР-Варна. Така и не става ясно дали за други мероприятия на ГЕРБ е ангажирана полиция от областта.

НЕЯСНО

"Охранителна полиция" на РУП-Монтана, Берковица и Вършец е отговаряла за сигурността на предизборен митинг-концерт на ГЕРБ в Монтана и срещи с обществеността в Берковица и Вършец. Във Враца охраната на обществения ред е осъществявана от районните управления "Полиция" и участък "Полиция" в ОД на МВР-Враца. Станимир Парашкевов, който оглавяваше областната дирекция в Търговище, също посочва, че Цветанов не е влизал в полицейските управления. Той подчертава, че до изготвянето на справката предизборни мероприятия на ГЕРБ в областта не са провеждани, предвидени са били такива в Търговище, Попово и Омуртаг, но искане за охрана от страна на организаторите до 7 май не са постъпвали. На две страници за присъствие на Цветанов в полицейски сгради отричат от София област, Сливен, Шумен.

Дни след като ДУМА получи официалните становища на дирекциите, някои от полицейските шефове бяха сменени от новоназначения министър на вътрешните работи Цветелин Йовчев. От постове си бяха освободени Цветан Петков във Видин, Георги Джоглев в Кюстендил, Даниел Псалтиров в Монтана, Мирослав Петров в Плевен, Станимир Парашкевов в Търговище, Тодор Иванов във Варна и шефът на Столичната дирекция Валери Йорданов. Уволненията започнаха на 4 юни. Директорът на СДВР си отиде заради неупражнен контрол над подчинените си, останалите - заради слаби резултати. Цветелин Йовчев даде едномесечен срок на дирекциите и предупреди, че може да има нови уволнения. Преди седмици бе отстранен и шефът на варненската полиция.

Снимка PETELBG

Хората, които нахлуха в залата, в която ГЕРБ провеждаше мероприятията, бяха изведени от униформените

До какво би довела оставката на Орешарски?

Трябва да се даде шанс на правителството да заработи и едновременно с това да не отслабва гражданският контрол върху решенията му

Нека да видим какво би станало, ако днес Орешарски отговори на искането на част от протестиращите и подаде оставка. Последствията днес биха били следните:

- провеждане на нови избори при старите правила, без никакви гаранции за тяхната честност;
- незабавно връщане на власт на Б. Борисов и Цв. Цветанов, чрез новото служебно правителство, което ще бъде назначено от тяхната марионетка Р. Плевнелиев;
- никаква възможност на днешните протестиращи да излъчат свои легитимни кандидати за народни представители;
- пълен хаос в държавата през следващите 4-5 месеца, което ще задълбочи не само политическата криза, но и икономическата;
- сериозен риск от провал на преговорите ни с еврокомисията за новия 7-годишен планов период и загуба на средствата от еврофондовете;
- продължаване на безогледното разграбване на държавата, запазване на контрабандните канали и данъчните измами. Сигурно има и други аргументи против оставката на това правителство, но изборените са най-важните според мен. И още един - гражданското общество доказва на това правителство, че няма да

му позволи грешни решения. А правителството показва, че ще се съобразява с общественото мнение и е готово на диалог. Защо тогава да го сменяме, а да не го заставим да работи?

Кой дава гаранции, че един служебен кабинет ще работи по-добре? Само до преди месец имяхме такъв и го видяхме какво може. А новото правителство все още дори не се е структурирало. На практика, чрез част от висшия и среден ешелон на властта все още управлява ГЕРБ и това е неоспорим факт.

Ето по тези причини моето мнение е следното. Трябва да се даде шанс на това правителство да заработи. И в същото време нито за миг да не се отслабва общественият контрол върху неговите решения. Всяко действие на парламента и на министрите да се следи под лупа и да се реагира незабавно. Забави ли се приемането на нов изборен кодекс - да има протести. Забавят ли се мерките в енергетиката и икономиката - да има протести. Забавят ли се социалните мерки в помощ на най-уязвимите слоеве - да има протести. Не се ли извадят наляе далаверите на бившите управници - да има протести. Направят ли се опити за приемане на лобистки закони и решения - да има протести.

Александър НЕДЕЛЧЕВ, Русе

Ето няколко примера. Гледал съм как се запълват дупки по българските пътища. Тъй като разбирам малко от пътно строителство, никъде не съм видял добре почистена от пръст дупка, преди да се сложи битумът. А как искаме после да имаме добър път и дупката да не се отвори още на следващата година?

Вторият пример е за техническия контрол по запълването на дупките. Преди 15-на години видях как се запълват дупки на планински път в Карпатите, Румъния. Пътува един камион със скорост около 20 км/час и двама цигани хвърлят асфалт върху пътя. Къде уцелят дупката, къде не. Камионът си върви, а те хвърлят ли хвърлят. Валирането на пътя се извършва от пълпещите отзад автомобили. И вместо запълнени дупки се получават "спящи полици". Не, цели спящи полицейски управления имаше на пътя. Такова пълнене на дупки видях и в България наскоро. Направо жалка картина. Къде е контролът? Кой се е разписал за това, че пътят е ремонтиран? Кой носи отговорност? Куче влачи, дияр няма.

И над главата на всеки трябва да висши, за да си свърши добре работата. Оставяш си колата на майстор да ти смени ремъците и след като излезеш от града с нея, се разбира, че не е стегнал гайките, както трябва, и ти е необходима пътна помощ. И това се случу по време на единствения път, когато майсторът остана без надзор от моя страна.

Преди година имах работа с немци и швейцарци. Самите производители на машините, които поддържах - немци, ми препоръчиха за тестване на определени функции швейцарци, защото те били най-прецизни. Немци препоръчват швейцарци!!! Разбира се ли за какво говорим? Хората са си извоювали позиция на прецизен народ и това си е.

Нас кой да ни препоръча? Някой да ни учи още от детството, че работата трябва да се свърши качествено и навреме. Че трябва да влагаме любов в това, което вършим? Че всяко претрупване ни се връща като бумеранг и на цялото общество като цяло? Няма такова нещо. Затова всички трябва да започне още детската градина. Ако това не е част от национална възпитателна програма, доникъде няма да стигне икономиката ни. Ще продължават да се чуват приказки като тази: "Българска работа", за разлика от тази: "Швейцарска работа".

Вашето ТАКСИ
 ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
 София, ул. "Житница" № 23
ТАКСИ
 Ви чакат!
 тел.: 02 855 60 12
 факс: 02 855 50 04
 e-mail: taxi_expres@abv.bg
 Добри КОЛЕВ, София

Дилема

Медиите - народен бугител или заблудител

Когато отворим вестник, добре е да пропуснем заглавията с едър шрифт. Те така ни грабват със своята нападателна убеденост, че не ни остава нищо друго, освен да им повярваме и да минем по-нататък. Но и там същото. Почваш да се притесняваш и решаваш да се убедил от следващите заглавие доказателства. Но, уви, доказателствата ги няма.

Човек бърза да прегледа пресата и като прочете само заглавията, се хваща за главата: "Мили Боже, накъде отива този свят?" Медиите биха изпълнили с чест своето предназначение да информират обществото за неговото състояние в системата на капитализма, която публикуват с едър шрифт, а не да го набутват в шрифт "петит" в края на вестника следното съобщение: "Безработен бе спипан от ченгетата с

откраднати два салама." Тогава възрастните хора ще си спомнят за Жан Валжан на Юго, а младите ни безразботни ще напуснат демокрацията.

Не осъзнават ли медиите своята роля на носител на доброто и злото чрез словото? "Словата са като чукове, ще коват формата на душата и като пътеводна звезда ще показват на човека накъде да върви." ("Антихрист" Емилиан Станев).

Накъде върви нашият народ? Знае ли! Усеца ли? "Невежеството е блаженство" - констатира Ълдайк в "Кентавърът". "Невежеството стана на мода у нас - масово оглуляване" - Андрей Пантев... "Когато духовната пища е по-бедна от тленната, тогава настъпва покаяването" - Владимир Распутин.

Думата ми е за ролята на медиите в нашия труден живот. А истината е непреклонна и никоя продажна съвест не може да върне назад човешкия прогрес. "Явна е съдбоносната неизбежност на залеза на капитализма, както беше явна преди няколко века съдбоносната неизбежност на неговото развитие." Умберто Еко е написал с едри букви: "Истината е толкова могъща, че сама се разпространява!"

Димитрина ОВАНЕСЯН, Пловдив

Предложение

Образованието трябва да е приоритет

Развитието на образованието трябва да бъде стратегически национален приоритет за страната. България изостава по отношение инвестициите и в средното, и във висшето образование. До момента бяха предприети някои положителни стъпки: задължителни детски градини за пет- и шестгодишните; осигуряване на целодневна организация на учебния ден в училище; намаляване броя на преждевременно напусналите училище.

На настоящия етап особено важно е да се постигне успешно реализиране на пълния цикъл на формалното образование - от детските градини до ученето през целия живот и пълноценното му интегриране с неформалното образование чрез високоэффективни образователни практики, което да доведе до валидиране на

знанията, придобити извън класната стая - област, в която засега България няма опит и традиции.

Тежък, дори невероятен тежък стана проблемът за съгласуваността между нуждите на пазара на труда и образователната стратегия, което ще рече образованието да бъде в услуга на икономиката.

В плана на европейската комисия до 2020 г., в сферата на предприемачеството се предлага от 2015 г. да не се говори за училища, а за образователни институции за предприемачество, дори за предприемачески университети, които ускоряват развитието на икономическия растеж.

Разбира се според мен това не значи, че образованието трябва да служи само на бизнеса, защото и средното, и висшето образование следва да задо-

воляват развитието и на културата, и на научноизследователската дейност и ролята му не е да удовлетвори единствено постоянно променящите се цели на икономиката и нуждите на пазара на труда.

Доц. Петко Кръстев, гр. Кърджали

ВРЕМЕТО

През нощта ще бъде ясно, а днес над страната ще бъде предимно слънчево, като около и след пладне над планинските райони с развитие на купеста облачност, но само на отделни места ще преваля краткотрайно. Ще духа слаб, по крайбрежието на морето до умерен вятър от изток-североизток и с него ще проникне по-хладен въздух. Максималните температури ще са между 29° и 34°, в югозападните райони до 36°-37°. Малко пониски ще останат температурите по Черноморието - до 27°-28°. По Черноморието ще бъде предимно слънчево, с временни увеличения на облачността в ранните сутрешни часове над северното крайбрежие. Максималните температури ще са между 26° и 29°. Вълнението на морето е около 2 бала. Температурата на морската вода е 22° - 23°.

Изгледи за

21

МАКСИМАЛНИ
25°/31°

22

МАКСИМАЛНИ
26°/33°

В петък температурата отново ще започне леко да се повишава, а облачността ще намалее, с изключение над планинските масиви. Не се очакват превалявания. В събота времето ще се задържи без особени промени, едва првичер над западните райони ще се появи купеста облачност, като в по-късните нощни часове е възможно и да преваля.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия **МОНД** дипломатик
България **СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА**

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Тана Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
gizdov@duma.bg

Управител **Павел Бабов**
ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева
БЪЛГАРИЯ: Александър Симонов - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Павлета Давидова - 215; Раглица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215
ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 246; Светлана Велева - 246
СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239
ОБЩЕСТВО: Велана Христова - завеждащ отдел - 214; Светлана Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 в. 112; Печат: „Нюзпринт“ ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява“ 100; „Национална агенция за разпространение - АД“ - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 208, 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИОНАЛНИТЕ ВЕСТНИЦИ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВЪРЩАТ

- 1 БНТ**
- 06.30 Денят започва
  - 09.00 По света и у нас
  - 09.10 Денят започва в библиотеката
  - 10.00 По света и у нас
  - 10.10 Денят отблизко: Зелената линияка - здравно реалити
  - 11.00 Денят отблизко с Мария-магазинно предаване с водещ Мария Андонова
  - 11.30 Бързо, лесно, вкусно
  - 12.00 По света и у нас
  - 12.35 Малки истории/п/
  - 13.00 Апартаментът с Марта Ванкова /токушоу/
  - 14.00 Сен Тропе - /299 еп./
  - 15.10 Живот с Дерек - /12 еп./
  - 15.50 Частен случай - публицистична рубрика
  - 16.00 По света и у нас
  - 16.10 Новини на турски език
  - 16.20 Ретро следобед: „Рецитал на Пако де Лусия“/п/
  - 17.05 Дързост и красота - тв филм /3183 епизод/
  - 17.30 Още от деня - информационно предаване с водещи Милена Цветанска, Поли Златарева и Даниел Чипев
  - 18.00 По света и у нас
  - 18.10 Зелена светлина
  - 18.15 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
  - 18.30 Още от деня - информационно предаване с водещи Милена Цветанска, Поли Златарева и Даниел Чипев
  - 18.55 До утрото на новата ни среща - 6-сериен тв филм /копродукция, 1989г./, 1 еп.
  - 19.50 Лека нощ, деца!
  - 20.00 По света и у нас
  - 20.45 Спортни новини
  - 21.00 Студио „Футбол“
  - 22.00 Футбол: Испания - Таити, среща за Купата на Конфедерациите - пряко предаване от Рио де Жейро /Бразилия/
  - 00.00 По света и у нас

- b tv**
- 06.30 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
  - 09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу с водещи Деси и Ташо
  - 11.30 „Кухнята на Звездите“ - кулинарно шоу с Иван Звездите
  - 12.00 bTV Новините - обедна емисия
  - 12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
  - 13.30 „Диво сърце“ - сериал, еп. 72
  - 15.00 „Призракът на Елена“ - сериал, еп. 98
  - 16.00 „Мечтатели“ - еп. 181
  - 17.00 bTV Новините
  - 17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещи Цветанка Ризова и Димитър Цонев
  - 19.00 bTV Новините - централна емисия
  - 20.00 „Времето лети“ - сериал, еп. 92
  - 21.00 „Далас“ (2012) - сериал, еп. 10
  - 22.00 bTV Новините - късна емисия
  - 22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
  - 23.30 „С теб ми е добре“ - сериал, еп. 22
  - 00.00 „Кости“ - сериал, с. 6, еп. 1
  - 00.50 „Досетата X“ - сериал, с. 4, еп. 21
  - 01.40 „Преди обед“ /п./
  - 03.40 bTV Новините /п./
  - 04.10 „Кухнята на Звездите“ /п./
  - 04.40 „Мечтатели“ /п./ - сериал, еп. 181

- NOVA TELEVISION**
- 05.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ /п/
  - 06.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване /п/
  - 06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
  - 09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
  - 11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
  - 12.00 „Любов и наказание“ - сериен филм
  - 13.00 Новините на Нова
  - 13.30 „Частилъци заедно“ - сериен филм
  - 15.00 „Комисар Рекс“ - сериен филм, 12 сезон
  - 16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
  - 17.00 „Имаш поща“ - ток шоу
  - 18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
  - 19.00 Новините на Нова - централна емисия
  - 20.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу, 3 сезон
  - 21.00 „Отмъщението“ - сериен филм, 2 сезон
  - 22.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
  - 22.30 „Правителството“ - сериен филм
  - 23.45 Новините на Нова
  - 00.00 „Травма“ - сериен филм
  - 01.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра /п/
  - 02.00 „Имаш поща“ - ток шоу /п/
  - 02.45 „На кафе“ - предаване на НТВ /п/

- 1**
- 05.00 Новини
  - 05.05 „Доброутро“
  - 08.00 Новини
  - 08.15 „Доброутро“
  - 09.00 „Контролна покупка“
  - 09.30 „Живей здравословно“
  - 10.25 „Да разбереш. Да простиш“
  - 11.00 Новини
  - 11.15 „Модна присъда“
  - 12.10 „Крепко здраве“ с Геннадий Малахов
  - 13.00 Още новини
  - 13.20 „Време за обяд!“
  - 14.00 Новини
  - 14.15 „Искам развод“
  - 15.15 Сериал: „Женският лекар 2“
  - 16.05 Сериал: „Авеню Бразилия“
  - 17.00 Вечерни новини
  - 17.40 „Да разбереш. Да простиш“
  - 18.10 „Хайде да се оженим“
  - 19.00 „Нека говорят“
  - 20.00 Време
  - 20.30 Сериал: „Пандора“
  - 22.20 „Вечерният Ургант“
  - 22.55 „Живот под чехъл“
  - 23.50 Нощни новини
  - 00.05 Откриване на 35-ия Московски международен кинофестивал
  - 00.50 „Хайде да се оженим“
  - 01.40 „Искам развод“
  - 02.35 „Вечерният Ургант“
  - 03.10 Сериал: „Пандора“
  - 04.00 Новини
  - 04.05 Сериал: „Пандора“

ОВЕН
Днес е ден за възстановяване на позициите. Можете да постигнете това, което не ви се отдаваше напоследък. Изненади от приятели.

РАК
Днес ще трябва да се съобразявате с изискванията на колектива. Берете плодовете на усилията си. Хубави новини.

ВЕЗНИ
Не си позволявайте да излизате от рамките на общоприетото. Денят си е само ваш. Очаква ви прекрасна вечер.

КОЗИРОП
Използвайте рационално у себе си. Имате нужда от любов и спокойствие. Стигате до истината след размисления.

21 март - 20 април

22 юни - 23 юли

24 септември - 23 октомври

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
Разчистване на стари сметки. Потеглете на път, изненадайте стари приятели. Нови хоризонти пред вас. Късмет.

ЛЪВ
Обърнете внимание на здравето си. Обновяване и запознанства с хора от далечни места и различен манталитет.

СКОРПИОН
Радвайте се на семейния уют. Възможности да се усамотите. Наваксвате и намирате разковничето на успеха си.

ВОДОЛЕЙ
Добър ден за вас. Ще трябва да се посветите на душата си. Ще стигнете дотам, докъдето не сте мечтали. Път.

21 април - 21 май

23 юли - 23 август

24 октомври - 22 ноември

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Начало. Каквото подхванете, ще се получи. Днес се опитайте да разберете какво мисли противниковата страна.

ДЕВА
Ще имате неприязности с неизправна техника и наплатени сметки. Давайте воля на въображението си. Пари.

СТРЕЛЕЦ
Днес какво сабя покаже. Стигате там, където се бягате запълни вчера. Приключват с мъчителен етап от живота си.

РИБИ
Срещате мистични същества, сбъдват ви се мечтите от сънищата. Отличен ден за бизнес дела.

22 май - 21 юни

24 август - 23 септември

23 ноември - 21 декември

20 февруари - 20 март

ИЗЛОЖБА НА РАЛИЦА ДЕНЧЕВА В СТОЛИЧНАТА ГАЛЕРИЯ „ИКАР“

„Инок Ардън“ звучи в НДК

Павлина Доковска и Валентин Ганев ще изпълнят мелодрамата от Рихард Щраус гнес

„Инок Ардън“ - мелодрама от Рихард Щраус за пиано и четец върху едноименната поема на Алфред Лорд Тенисън ще изпълнят Павлина Доковска - пиано, и Валентин Ганев - четец. Превод и представяне - Александър Шурбанов. Концертът е днес от 19 ч. в зала 9 на НДК в рамките на фестивала „Софийски музикални седмици“, научи ДУМА от Юлияна Караанасова.

Павлина Доковска завършва ДМА „Панчо Владигеров“ при Джулия и Константин Ганеви, след което продължава обучението си при Ивон Льофебюр в Париж.

Получава магистърска степен в Juilliard School of Music, Ню Йорк, където учи при Бевъридж Уебстър. Дебютира в концертните зали на Ню Йорк, Вашингтон, Мюнхен. Следват концерти в Атланта, Олбани и Ню Йорк, в Германия, както и серия от седем рецитала в най-големите зали в Тайван. Критиката и публиката високо оценяват изпълненията ѝ - дълбочината на интерпретацията, блестящата техника и емоцио-

налното внушение. Изнася концерти в Европа, Далечния изток и САЩ.

Доковска има издадени компактдискове с музика от френски композитори, руски романси, изпълнени заедно с Гауров, записи на сонатите на Прокофиев и Рахманинов в дуо с челиста Наталиел Розен. Носителка е на първите награди на конкурса „Клод Дебюси“ във Франция и на Международния конкурс за пиано в Сенегалия. От 1995

г. преподава във факултета по музика в Mannes School of Music, където през 1998 г. заема поста ръководител на департамента по пиано. Артистичен директор е на „Chopin in Mannes“ и на Фестивала на изкуствата на Югозападна Виржиния. Член е на УС на фондация „Св. св. Кирил и Методий“. От 2005-а спонсорира ученически степенди за пианисти от НМУ „Л. Пипков“, в памет на своята учителка Лидия Кутева.

Валентин Ганев завършва английска езикова гимназия в София. Актьорското си образование получава във ВГИК - Москва, в класа на Сергей Бондарчук. От 1981 г. работи последователно в Драматичен театър „Боян Дановски“ - Перник, Нов драматичен театър „Сълза и смях“, театър „София“, МГТ „Зад канала“ и Народен театър „Иван Вазов“. Десетки са изиграните от него роли на тези сцени. Немалко от тях са отличени с национални театрални награди. Участва в много наши и чужди игрални и телевизионни филми.

Йордан Йотов - Човекът, ученият, политикът

Фондация „Устойчиво развитие на България“ издаде сборник „Книга за Йордан Йотов“. Той ще бъде представен на 21 юни от 11 ч. в зала 204 на Руския културно-информационен център (ул. „Шипка“ 34). На същия ден точно преди една година той си отиде от белия свят. Достигна 92-годишна възраст и остана докрай верен на антифашизма и комунистическите си идеи. Йордан Йотов е роден в с. Липница, Софийско, през 1920 г., като ремисист е изключен от гимназията и интерниран, става партизанин в бригадата „Чавдар“. Бил е зам.-директор на Института по история на БКП, професор, доктор на историческите науки и член-кореспон-

дент на БАН, главен редактор на „Работническо дело“ (1979-1989), член на Политбюро и секретар на ЦК на БКП.

Сборникът представя Йордан Йотов като антифашист, учен, общественик, партиен деец, главен редактор на „Работническо дело“, а така също като човек и гражданин. За неговата научна и политическа дейност разказват в кратки спомени Георги Йорданов, Георги Пенчев, проф. Велко Вълчанов, проф. Георги Близнашки, проф. Нако Стефанов, проф. Здравко Райков, ст.н.с. Димитър Димитров, д-р Гергана Георгиева, Славка Младенова. В книгата има и поредица от материали на журналисти, работили с

Йордан Йотов в „Работническо дело“, - Радослав Радев, проф. Колко Ст. Колев, Горан Готев, Ангелина Николаева-Шопова, Георги Монеф и Георги Апостолов. Свой поглед към Йотов имат писателите Наташа Манолова, Бойка Асимова и Стоян Бойчев. Малко известни черти от характера на Йотов и поведението му в семейството разкриват изповедите на най-близките му - Славка Петрова, Боряна Петрова и Рада Георгиева. Отпечатани са и кратки откъси, които припомнят научното творчество и публицистиката на Йордан Йотов, който беше и е един от най-добрите изследователи на Димитър Благоев.

Вечер, посветена на писателката Агота Крищоф

Традиционният урок по унгарски народни танци с Димитър Корчаков и Ирена Тинева ще се проведе днес от 18,30 ч. в Унгарския културен институт, научи ДУМА от Нели Димова. Днес по-рано от 18 ч. в книжарница „Гринич“ (бул. „Витоша“ 37) ще се състои вечер, посветена на френската писателка от унгарски произход Агота Крищоф (1935-2011). Предвидена е дискусия с д-р Тошо Дончев, директор на Унгарския културен институт в София, Росица Ташева, преводач на Агота Крищоф, Явор Петков, докторант в СУ.

Урок по унгарски народни танци ще се проведе днес в Унгарския институт

Четене на откъс от пиесата „Плъхът“ с участието на актьорите Надежда Панайотова, София Бобчева, Васил Читанов и Петър Мелтев, заедно с режисьора Младен Алексиев. Водеща е доц. Рени Йотова, программен специалист в Регионалното представителство на международната организация на Франкофонията за Централна и Източна Европа.

Седма премиера за сезона на Панчо Панчев

На сцената на Държавния куклен театър „Дора Габе“ в Добрич се състои третата премиера за сезона. Това бе пиесата „Принцесата и Свинаря“ от Панчо Панчев (Дядо Пънч). Насищайки тъжния сюжет на Андерсен с весели случки, реплики и песни, драматургът си позволява (за радост на малките зрители) и да завърши историята оптимистично.

Богатият на постановъчни художествени приумици спектакъл е осъществен от режисьора Веселин Анев в сътрудничество с композитора Владимир Джамбазов и художничката Адриана Анева. С много професионализъм и всеотдайност в представлението участват артистите Велма Кирова, Мирослава Демирева, Ренета Николова, Румен Куртев и Димитър Ялпъзов. С тази си постановка артистите поздравяват писате-

Сцена от пиесата на Дядо Пънч „Принцесата и Свинаря“ в Добричкия куклен театър

ля (написал много пиеси за деца и възрастни) за неговата предстояща осемдесетгодишнина. Директорът на театъра Петър Петков изрази обичта на колектива и на зрителите към Панчо Панчев или Дядо Пънч, автор на петдесет пиеси за драматична и куклена сцена. След представлението той благодари на зрителите с поклон и като им зададе свои гатанки. Това беше седма-

та за сезона премиера на драматурга в театрите ни. Общо над десет постановки (стари и нови) на негови пиеси се играят в момента на сцените у нас. Освен „Принцесата и Свинаря“ в различни градове може да се видят „Приказка за калпаците“, „Добрата магьосница“, две съвсем различни комедии с главен герой Хитър Петър, оригинален авторски вариант на „Червената шапчица“ и др.

Кратки

Вълнуващото лято на Рут започва в „Студио 5“

В нетърпеливо очакване на лятото, днес от 22 ч. в „Студио 5“ Рут Колева ще направи последния си концерт преди настъпването на новия сезон. Певицата подготвя специално шоу, в което ще зарадва публиката с новото си парче с текст на български - „Виждам те“, чийто клип засне наскоро. Режисьорка на видеото е Деница Даскалова, оператор е Дамян Димитров. Клипът ще дебютира в интернет съвсем скоро, а първото изпълнение на песента на живо ще бъде именно в „Студио 5“. Освен това концертът ще доближи меломаните до предстоящия втори студийен албум на Рут - с водещия сингъл „Better“ и още от песните в диска. Нама да липсват и фаворитите на публиката - „Защо?“, „Близко“, „Fever“, научи ДУМА от Весела Венчева.

Концерт на „Грийн дей“ в Москва

Култовата пънк-рок група „Грийн дей“ ще изнесе на 21 юни своя единствен концерт в московския спортен комплекс „Олимпийски“, научи ДУМА от Христо Сбебев от руската столица. Това ще бъде знаково събитие и вълнуваща изненада за почитателите на легендарните музиканти. Според списание „Ролинг стоун“ „Грийн дей“ е призната за най-добрата пънк-рок група в света. Създадена през 1987 г. в Бъркли, Калифорния, до днес има в дискографията си 13 албума, като миналата година съобщи, че престопи издаването на още три. Членове на световноизвестната американска банда в момента са Били Джо Армстронг (вокал и китара), Майк Дърнт (бас и беквокал) и Тре Куул (ударни).

Известни арии за почитатели във Варна

Популярни арии и дуети из опери ще звучат днес от 19 ч. в зала „Европа“ във Фестивален и конгресен център - Варна. Солисти са Сюзън Невс - сопран, Кенди Смит - сопран, Ръсел Франкс - бас-баритон. С участието на студентите Ерин Котни, Ариана Арнолд, Дженифър Аленби, Елизабет Джоунс, Кристин Павлик. На pianото е Милан Станев. В програмата са включени творби от Моцарт, Донизети, Верди, Пучини, Маскани, Чилеа.

Трогателно „Завръщане“ на Кирил Назъров

Новите стихове на автора се открояват със зрелите си художествени похвати, покоряват с изискания си живописен и колоритен език

Продрум ДИМОВ

Кирил Назъров с безспорното си литературно дарование си е извоювал престижно място сред водещите ни автори с поетични творби за деца. Паралелно с това той се нарежда и сред талантливите ни и утвърдени сатирици. Но в същото време десетилетия наред не може да се пребори и устои на изкушението си да пише стихове и за възрастни. В това ни убеждава и най-новата му поетична книга „Завръщане“, която столичното издателство „Мултипринт“ предложи наскоро.

В сюжетно-тематичен и емоционален план „Завръщане“ носи приятния и благороден полъх на творческия и човешки натюрел на поета. Още в първите му стихове грабва характерното за него силно патриотично и носталгично настроение:

*От тази напоена с кърви почва,
от този връх, корав като юрук,
извечната България започва...
Започва, да, ала не свършва тук!*

(„Оттук България започва“)

Обича към родния край и родината диша властно, пълнокръвно, особено атрактивно в стихотворението „Завръщане“, което с право е станало кръстник и на цялата творба:

*В родния ми край за мила среща
връща ме отново моят път.
Спомени събудени ме срещат,
влизам в село с разтуптяна гръб.*

За жалост днешното завръщане в родното място „не го

поръсва с ябълков цвят“, то го притиска с много тъга и болка, които го връхлитат безмилостно от запустялата родна стъраха, потънала безпомощна в стряскащо безмълвие и забвение. Подобна атмосфера витае и в стихотворението му „Маркови кладенци“, „Петрич“, „Драгуш“.

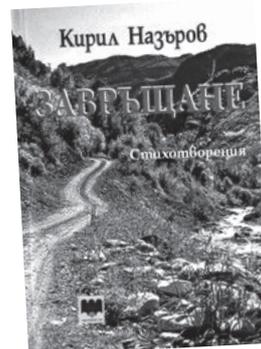
Нестихващата горест по обезлюден и изоставен роден край органически прелива и се сродява с мъката по загубата на роднини, близки. В тази насока особено минорно, тягостно звучи емоционалният свят на стихотворението му „На гроба на баща ми“, „Гласът на мама“ или пък съкрушаващият му „Възпев“, в който е изплакал неутешимата си болка по рано починалата му млада съпруга.

В една доста респектираща обаче лирична поредица от стихове поетът ни връща към величавата романтична героика на революционното минало на револвния си роден край. А

та е възкръснала доста внушително в творбите „Христо Ботев“, „Гоце Делчев“, „Чеда на Огражден“, „Черешово топче“ и др. Твърде впечатляващо като творческо хрумване е неговото „Черешово топче“:

*Тъй както много пролети прегу
тя можеше череша да роди.
Но плод не иска гладен роб -
черешата превърна в топ.*

Оказва се, че и в това свое чудесно издание за възрастни авторът не може да се освободи от неударжливия магнетизъм на детската тема, която е неделима част от забележителната му творческа същност. Светът на детето оживява чист, примамлив и неподправен отново в стихотворението му „Кълвач“, „Щурец“, „Ябълка“, „Река“, „Есен“ и др. В тези свои творби наистина поетът отново нагазва с познатите ни художествено-естетически възмож-

ности на любимата си творческа стихия.

Стиховете на Кирил Назъров се открояват не само със зрелите си художествени похвати и без да натрапват крещящи самоцелни естетически одежди, покоряват с изискания си живописен и колоритен език при изграждането на образите и картините в предложените творби. Има и стихове, в които творецът се вглежда в себе си, каквито са „Моят път“ и „Животът продължава“, които са една своеобразна творческа равностетка. Те носят подчертан автобиографичен характер.

Пейзажи от Черна Гора гостуват в София

Изложба на абстрактни пейзажи от черногорския художник

Ибрахим Курпейович са подредени в столицата на ул. „Париж“ 1

в Информационния център за кандидатурата на София и Югозападния регион за Европейската столица на културата-2019 г. За събитието пристигна и авторът на платната, които са рисувани през различни периоди от живота му. В новата си пейзажна серия Курпейович въвежда елементи от фолклора на своята родина. Изложбата идва от Перник, а след гостуването си в София ще бъде представена в Благоевград и Кюстендил.

Ибрахим Курпейович

Истинско забавление сред публиката предизвика спектакълът „Весели истории - клоунски игри“ на пантомимен театър „Skhveni“ от Тбилиси, Грузия, който бе представен на Международния младежки театрален фестивал „Време“ във Враца

Крушовишки образ на българското село

Иван ВАНДОВ

Открай време, но особено през последните десетилетия на XX век и началните десетилетия на XXI век, зачести обновяването на книги, посветени на селища в нашата страна - исторически изследвания, спомени, документи. Това е, бих казал, спонтанен процес, свързан, не на последно място, с патриотични подбуди. Повод да отбележи това ми дава книгата на Иван Вълв „История на село Крушовица, Плевенско“.

Документалистиката е една от писателските страсти на това поначало белетристично и лирическо перо. То обгръща десетилетия и столетия от развитието на родното село Крушовица. Връщането към далечното и близко минало е погълнато много творчески усилия.

Авторът на книгата има пълни основания да изпитва чувство на удовлетворение, че е написал тази творба. Той наистина е открил златни пшенични зърна в огромната камара слама. Той използва много източници, но не „съставя“ историята на селището, а представя

своя версия за нея, разчитайки преди всичко на автентичния документален материал, запазил дълговековното развитие на селището. Естествено са взети предвид запомнени от него разкази на възрастни хора, както и негови лични спомени.

Книгата съдържа невероятното изобилие от различни по своя характер конкретни данни. И думичка не бих могъл да кажа дали е постигната пълна-

та и автентична истинност на приведените данни за повече или по-малко видни люде, за събития, случки, епизоди, за образователното дело, здравеопазването, културния живот и пр. - това е въпрос, по който могат да се изкажат компетентните и осведомени лица. Аз нямам обаче и капка съмнение в логическата убедителност, в тълкуванията на автора, в постигнатия от него контекст с националната история. За страничен и неосведомен читател като мен това е достатъчно, за да оценя книгата като продукт на творчески усилия.

Обилният документален материал е използван с марка. Той не уморява читателя. Заключителният документалист, какъвто е Иван Вълв, не е изневерил на една от своите насоки като творец; пази се както от кухи обобщения, така и от самоцелно натрупване на конкретни данни. Той е чужд на отчуждение в своя разказ за историята на родното село. И не само в своите „лично лирични отклонения“ изявява пристрастието си... Благодарение на това Вълв се е домогнал да пока-

же развитието на Крушовица в неговото пишно многообразие, изоставяйки ограничените рамки на сух исторически разказ. В книгата читателят вижда българското село в неговото многовековно развитие чак до сегашното му окаяно състояние в условията на „демократичната“ реставрация на проклетото минало. Не ми се иска да пропусна по-специално внимание за участието на крушовчани в българското опълчение по време на Освободителната руско-турска война. Страниците от книгата са посветени на Крушовица по време на турското робство. Той конкретизира понятието „турско робство“ до най-висока степен: привежда примери на насилствено помощажданване, вземане на млади българчета за еничарския корпус, похищения на девойки и др., и др. проявления на „османското присъствие“ в България.

Иван Вълв слага ударението върху социалното и политическото битие на селището. Той подробно и убедително вниква в проблемите и борбите за тяхното решение. Книгата му е населена с много и много име-

на на обикновени труженици и ръководители, на просветни и културни дейци, завещали своите имена на бъдните поколения. Сред тези имена се извисява голямата не само за крушовишкия и плевенския, но и за националния мащаб фигура на Цоно Матов. Преди години белетристът Вълв излезе с биографичен роман - „Цоно Матов“. Сега това име присъства в десетте страници на книгата „История на село Крушовица, Плевенско“. Той отново, с чувство на признателност и благодарение, откроява обаятелния образ на този герой и мъченик на Земеделския съюз.

Тази книга привлича пъстра читателска публика. Историкът, познаващ би прибавил към своите познания нещо ново, неизвестно нему. Доволни биха били народопсихолозите. Безспорен, подчертан интерес книгата предизвиква у писателите, които търсят богати, вдъхновяващи източници за творческо пресъздаване. Тя изостря любопитството и на обикновения читател към историята на родното село, родния край и родната страна.

ДЖИНДЖИФИЛОВА ДИЕТА ЗА ДЖЕСИ ДЖЕЙ И ДЖАМИРОКУАЙ

Балканският дизайн по света и у нас

Петото издание на международния фестивал включва над 30 изложби, прожекции, инсталации, акции, работилници, музика, професионален форум и програма за най-малките

Силвия ШОПОВА

Сударен старт започва в петък петото издание на международния фестивал "София дизайн уийк". Първият уикенд на събитието е наситен както с изложби и работилници, така и със специална акция за почитателите на най-доброто в областта - Design Bazaar, професионален форум и балкански партия за меломани.

Откриващото парти на "София дизайн уийк" на 21 юни от 19 ч. в двора на Националната художествена академия е поверено на 1000 names, които ще изненадат със селекция от музика, продуцирана в нашия регион, в унисон с темата на фестивала "The Balkan Date".

През следващите два дни - събота и неделя, професионалните дизайнери ще имат възможност да се включат във форума, с участието на топ лектори от цял свят. Както вече ДУМА писа, проявите им са разделени на 2 части, озаглавени Re-designing the frame и The Balkan talks. Представителите на новата вълна балкански дизайнери ще се

срещнат на някои от тези прояви. Цената на единичен билет за форума е 70 лв., а регистрационният формуляр може да се намери на <http://edno.bg/sofia-design-week-2013/registratsiya>.

Design Bazaar пък ще се проведе в двора на НХА на 23 юни между 12 и 21 ч. и ще събере най-доброто от местните проекти, като го поднесе на публиката в лежерна форма с музика и неделни пиетета.

50 участници, сред които артисти, магазини и онлайн платформи от сферата на модния, интериорния, продуктово и графичен дизайн, ще представят

уникални авторски артикули. За първи път в базара ще бъде обрнат внимание и на нещата, сътворени за деца. Списък с всички участници има на адрес <http://edno.bg/sofia-design-week-2013/dizaun-bazar>. За непринудената неделна атмосфера ще допринесат барът на открито и селекцията на 1000 names.

Музикалната програма ще продължи и през следващите фестивални дни. В последната седмица на юни, между 22-и и 29-и, за гостите ще селектират и миксират DJ Kei (България), DJ Коста Костов (България), The Smugglers Collective (България), WWW Neurobeat (The Balkan date Чехия), DJ Gadjo.CZ (Чехия), DJ Pastor и DJs Los Altos (Испания).

Разнообразната програма на "София дизайн уийк кидс 2013" включва 3 изложби с вход свободен, създадени специално за деца, и повече от 20 работилници, в които малките ще могат да развихрят въображението си. Записването за тях продължава, а подробности може да се видят на <http://edno.bg/sofia-design-week-2013/rabotilnitsi-kids>.

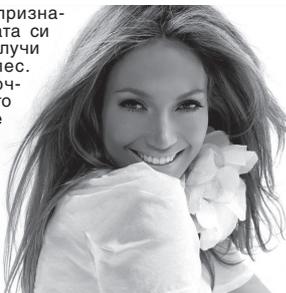
ДЖЕЙ ЛО СЪС ЗВЕЗДА В АЛЕЯТА НА СЛАВАТА

Поредното признаване за бляскавата си кариера са получили Дженифър Лопес. Певицата, започнала пътя си като актриса, ще се сдобие със своя звезда на Алеята на славата в Лос Анджелис днес, 20 юни.

Продуцентът на церемонията Ана Мартинес сподели, че тържеството ще се проведе за 2500 път, а изборът на Дженифър за участие в него е бил очевиден.

Още през 2011 г. бе потвърдено, че 43-годишната знаменитост ще получи звезда на холивудската Алея на славата. Но известните личности имат право в 5-годишен срок да изберат датата на церемонията.

Откакто се прочу с участието си в сериала "In Living Color" през 90-те години на миналия век, Джей Ло стана суперзвезда с ролите си във филми като "Петзвезден романс" и с успешно си представяне като съдия в телевизионното шоу "Американски идол". От албумите и са продадени 75 млн. копия. Лопес има своя собствена продуцентска фирма, линия облекло и парфюм.

Сантра представя новото си парче

Арендби принцесата Сантра ще зарадва своите фенове на 22 юни с ексклузивна премиера на новия хитов трак "Късно за романтика". Певицата ще представи за първи път песента пред публика със зрелищен лайв пърформънс, оригинална визия и балет в последната вечер от 3-дневния "359 Hip-Hop Festival 2013" в Града на телетата.

В тематичния купон, посветен на дамите, на сцената, освен Сантра, ще излязат лешите момичета на

българския хип-хоп, начело със световната мегазвезда Сиара. Сантра подготвя специална изненада за американската арендби дива като спомен от престоя и в България и от срещата с родните хип-хоп артисти. Подробностите около подаръка и предстоящата среща на звездите Сантра обещава да сподели в личния си блог в електронното дамско издание Woman.bg.

"Късно за романтика" е дело на култовия рапър и хитмейкър номер 1 в България Криско Бийтс. И макар да е записана за невероятните два часа, песента дава заявка за безкрайни емоции и дълги престои на челните места в класациите през летните месеци. Официалната видеопремьера на "Късно за романтика" ще е в края на юни, уточни за ДУМА Кристи Мартино, Free Mind Agent.

Платиха 13,5 млн. паунда за картина на Кандински

Картина на руския художник Василий Кандински (1886-1944) бе продадена на търг на "Кристи с" за 13,5 млн. паунда, съобщиха от аукционната къща. Сюжетът на творбата "Ескиз към импровизация №3", рисувана от твореца през 1909 г., се оп-

ределя като "много руски" от експерта по импресионизъм и съвременно изкуство Джована Бертацони. На картината е изобразен Свети Георги, който побежда змея.

Кандински живее и твори първоначално в Мюнхен, а после - в Русия. Цензурата на тоталитарния режим го принуждава да емигрира. Работи главно в Германия и Франция. Кандински е импресионист и се самопровъзгласява за създател на първата абстрактна картина.

КРАСИ РАДКОВ Е ВОДЕЦ НА ПРАЗНИКА НА ЧЕРЕШАТА

Николая ИВАНОВА

Актьорът Краси Радков ще бъде водач на Празника на черешата, който ще се проведе в Кюстендил на 21 и 22 юни. Партньор на артиста ще е музикантът от "Ку-ку бенд" Георги Милчев-Годжи. Група "Б.Т.Р." и Ангел и Моисей ще зарадват жителите и гостите на Града на Майстора със специален концерт.

Посланикът на Китай - Гуо Иеджоу, и посланикът на Израел - Шаул Камисараз, официално са поканени на тържеството в Кюстендил, уточни от пресцентъра на общината. В програмата на празника са изложба-базар на череши и черешови произведения, изложение на занаятчи, както

и конкурс за най-едра череша, които ще се състоят на 22 юни.

- Жена ми е непоносима, когато е трезва.
- А често ли пие?
- През живота си не е близвала капка алкохол...

ИВАН ГРИГОРОВ, актьор
ИОРДАНКА БЕЛЕВА, поетеса
ЛИЛИ ГЕОРГИЕВА, учредителка на клуба
„Приятели на ДУМА” в Пазарджик
МИРОСЛАВ КОСЕВ, актьор
МЕГЛЕНА КАРАЛАМБОВА, актриса

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

20

Св. преподобни Наум Охридски († 910). Св. свещеномъченик Методий Патарски епископ († 311). Св. мъченик Пин (Бисер)

Св. преподобни Наум Охридски бил българин от благороден произход. Като оставил всичко, последвал славянските равноапостоли св. Кирил и Методий в Моравия и Рим, където папа Адриан II го ръкоположил за свещеник. Подир смъртта на св. Методий заедно със св. Климент се отправил за България, където българският цар Борис-Михаил го приел с радост. Св. Климент като учител на славянска писменост изпратил в югозападната част на държавата, а св. Наум останал в тогавашната столица Плиска. На историческия църковно-народен събор през 893 г. било решено българската столица да бъде пренесена в Преслав. На същия събор Симеон Велики бил провъзгласен за цар вместо приелия монашество св. Борис-Михаил, а св. Климент бил ръкоположен за епископ. Тогава на негово място за учител бил назначен св. Наум, който работил там 7 години. После той построил манастир на брега на Охридското езеро на името на св. Архангели и живял в него 10 години. Преставил се на Господа в 910 г., след като приел монашеско пострижение непосредствено преди смъртта си. Погребали го на северната стена на храма, където мощите му и досега почитават неоткрити, защото колкото пъти се опитвали да отворят гроба му, преподобният не позволявал това. От външната страна на храма е пристроена стаичка, в която нощуват болни и получават изцеление.

Никога не е късно...

ДА СЕ ОМЪЖИШ ЗА ПЪРВИ ПЪТ НА 85 ГОДИНИ

Лудо влюбена пенсионерка от Великобритания стана булка за първи път в живота си на 85 години. Фелис Кук мина под венчило с красив бял тоалет, за да се омъжи за 86-годишния младоженец Джон.

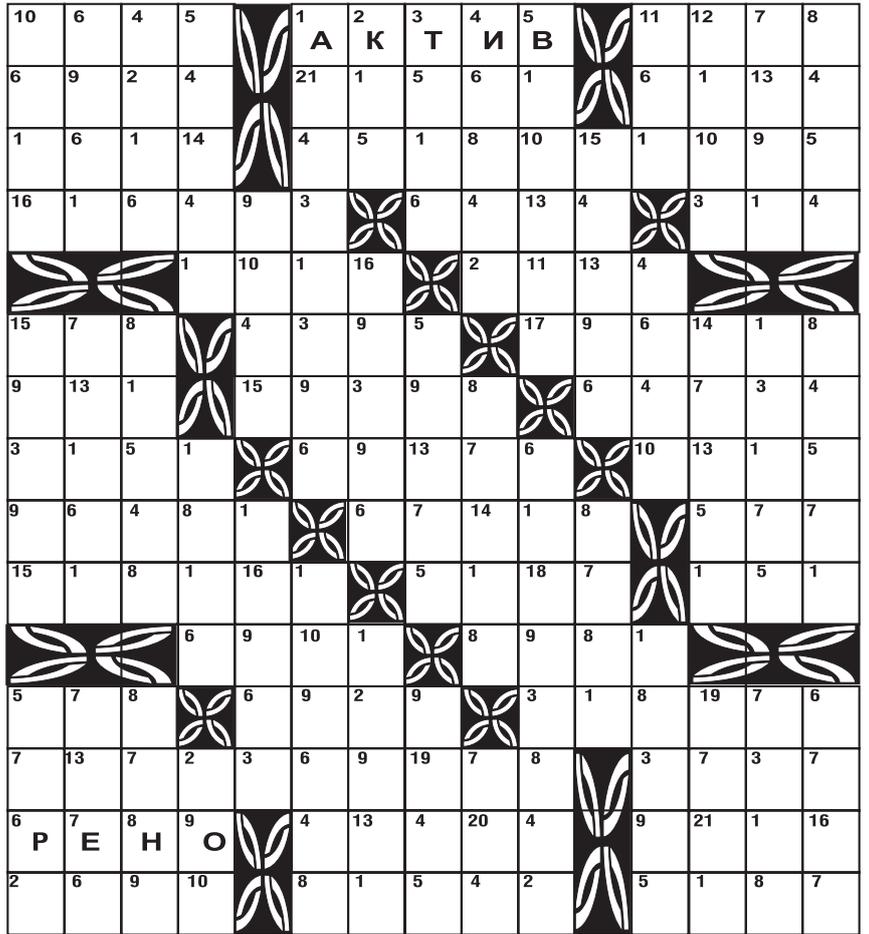
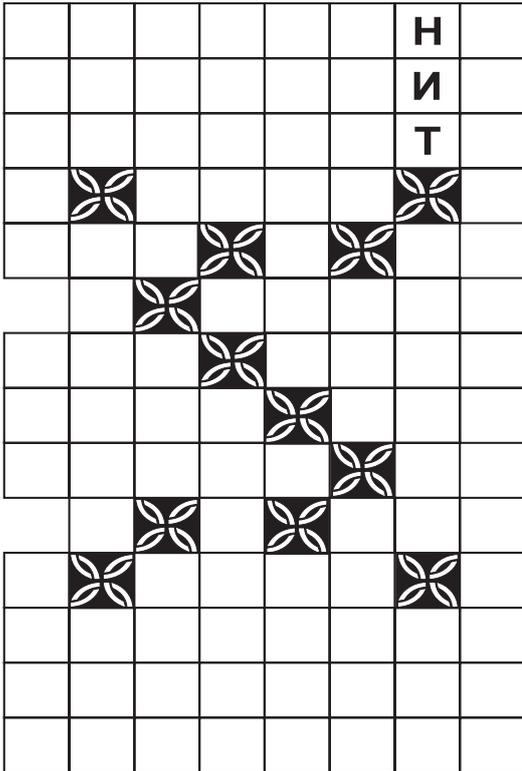
Дамата загубила и последната си надежда, че ще стане съпруга, когато нейният годеник починал през 2008-а. Двамата никога не се оженили, защото родителите им не били съгласни. След неговата смърт Фелис се мести и среща своята втора любов. Джон е пенсиониран фермер, който е бил женен два пъти. Втората му съпруга починала преди година. На Коледа Джон предложил брак на Фелис и преди дни те се венчали в присъствието на 23-ма гости. Двамата дори заминали на меден месец в Уелс.

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА

ЦИФРОСЛОВИЦА

Съставете кръстословицата, като използвате дадените по-долу думи:

В тази кръстословица буквите са заменени с числа. На едно число отговаря една буква. Попълнете кръстословицата и открийте кога на всяка буква:

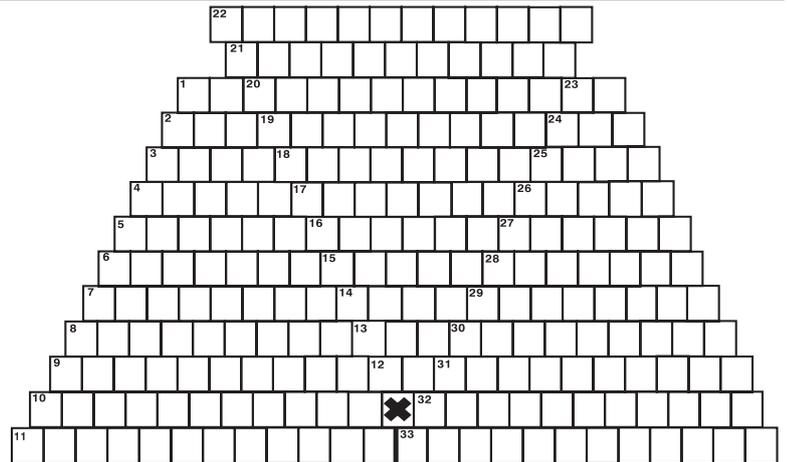
- 3-буквени: Аба, Алт, Ано, Арк, Арс, Ата, Ека, Зин, Мая, Ноа, Ято.
- 4-буквени: Агам, Амур, Анет, Атия, Егер, Икар, Опал, Орар, Ринг, Тасо.
- 5-буквени: Атоми, Вапра, Кноре, Роман, Тарос, Трука.
- 6-буквени: Пастел, Равини.
- 7-буквени: Гренада, Кашалот.
- 8-буквени: Академик, Атакамит, Ватикана, Ламарина, Парашути, Педагози.

СКАНДИ

ПИРАМИДИ

МИВКА ЗА АВТОМОБИЛИ ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО	ШИФЪР ЧАСТ ОТ ЕНЦИКЛОПЕДИЯ	ПЛОЩ С ДЪРВЕТА ПРОЧУТ РУСКИ ФУТБОЛИСТ	ПСЕВД. НА БРАЗИЛСКИЯ ФУТБОЛИСТ ЕДУИНДО РУСКИ ПИСАТЕЛ	ГАРА В ИСКЪРСКОТО ДЕФИЛЕ
НАША ПОП-ПЕВИЦА "ВОДА" РОДНА КЪЩА	ПОЛСКИ ГРАД Г-Й В ДРАМАТА "ЖЕНИ С МИНАЛО" ОТ ДДИМОВ	ДИФЕРЕНЦИАЛЕН ТЕРМИЧЕН АНАЛИЗ АНГЛИЙСКИ ФИЛОСОФ		
ЛИЦЕ, РАБОТЕЩО ДИПЛОМА РАБОТА	ЯК И БУЕН КОН			
ГОЛЕМИ СКИ-СКОКОВЕ	ГРУЗИНСКИ МАНАСТИР В ГЪРЦИЯ ПРИТОК НА ДУНАВ			
ЖРЕЦ НА АПОЛОН (ГРЪЦ. МИТ.)		Г-Й В ЕДНОИМ. ЧЕШКИ ФИЛМ		

РЕЧНИК: Ивирон, Санок.

1. Изпълнителна агенция.
2. Планинска върба.
3. Земеделски имот.
4. Арабска държава.
5. Хотел във Велинград.
6. Легендарен руски радиоговорител.
7. Верига магазини за бижута у нас.
8. Италиански моделиер.
9. Наш скулптор.
10. Презимето на попфолкпевицата Джена.
11. Санаториум в Тверска област на Русия.

12. Нота.
13. Плавателен съд.
14. Мощ.
15. Израстъци на клони.
16. Изявен руски държавник и пълководец.
17. Титла на монарх в някои мюсюлмански страни /мн.ч./.
18. Нюанс на син цвят.
19. Почивна станция край Златни пясъци.
20. Вестничари /ост./.
21. Жени от регколегия.
22. Специалност в някои университети.

23. Карта за игра.
24. Духовен чин.
25. Река в Париж.
26. Зид.
27. Наш писател - „Антихрист“.
28. Село в Монтанско.
29. Изоставяне.
30. Предлагане на даден въпрос.
31. Обедняване.
32. Неочаквано връхлитане на бегство.
33. Компрометиране.

РЕЧНИК: "Валентиновка".

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
 ВОДОРАВНО: ПЕЛЕНИ - МЕДИАТОРИ - РОКЕР - САРАВАК - МИДАС - ЕТК - НАПЕВ - СКА - СТРОП - НЕРИС - ЯКА - АКРОБАТ - ТИНИ- АЛОА - АНАР - ЕАН - СПАНАК - ПЛАКАТ - ТП - ЛИР - БАТИСКАФ - СКИТ - КАП - РА - БИЛО - РЕ - ПОРТА - СКЕЛЕ - НЕ - ОЛМ - АЛТ - УЛМ - ДОБРЕВ - ПЛОЧА - БИ - РОБ - АТИЯ - АЛЕ - РУД - ПО - ИРНИКЕ - КАЛА - ОБОРИ - АКРА - НОВКА - ЕГИДА - ОЕ - МАЗДА - ЮГ - СЕРОВ - КИФЛА - ЪЗ - ЯТО - АНЕТО - СУ - ПЛЕТ - ОЛИРИ - АДРОН - ЦВИК - ИМАГО - УАЛА - МИС СВЯТ - МИХАЙЛОВ.
 ОТВЕСНО: ПЕРИСКОП - КРЕДО - БЕГЪЛЦИ - ЛОДКА - АЛИЕ - ОБЛОГ - ЗЕВС - БЕКАА - АНИТ - ОБ - ОРИС - ТИС - НЕС - АЛАР - ПЕРА - ИДЕЯ - КВ - МИР - СКОК - КОМЕТИ - АРТО - ЕТРА - БАР - ВИРА - ООЛИТ - ДМИТРО - ПАЛТА - ЯНКОВ - ИМ - КОБАЛТ - АЛП - ИРЕ - АРАМ - БДС - ПАНАИР - ТЛАКА - КНИГИ - ИАН - ТАКСИС - ОЛЕ - МИЕ - ОХ - ВАРАН - РАК - КУЧЕ - НАФТА - ТАЛЕТ - ТАБЕЛА - КОЗЛОДУИ - ДОВЕРИЕ - ФИЛМ - РАВДА - РАЛ - РАВИНАТ - ЛЕ - БУЛКА - СОЛО - ВИК - СИНПРО - ВИДИА - ДУНАВ.

Стефанова участва в Гран при с нов секундант

Антоанета Стефанова със секунданта си Торнике Санкидзе и неизменната буталка кока-кола

Световната вицешампионка Антоанета Стефанова започна с две ремита и победа участието си във втория етап от женската Гран при верига на ФИДЕ, който се провежда в арменския град Дилижан. Най-добрата ни шахматистка пропусна първото състезание от цикъла в Женева и сега се включва в надпреварата, която ще излъчи новата претендентка за световната корона. В смятания за един от интелектуалните центрове на Армения град Дилижан българката пристигна с новия си секундант - 24-годишния грузински гросмайстор Торнике Санкидзе. В първия кръг Стефанова подели точката с представителката на домакините Елина Даниелян, а на следващия ден повтори резултата с белите фигури

срещу световната шампионка Анна Ушенина от Украйна, от която нашата шахматистка загуби тайбрека на финала за световното първенство в Ханти-Мансийск на 1 декември 2012 г. В третия кръг представителката ни постигна изключително ценна победа с черните фигури над може би най-силната руска шахматистка в момента Татяна Косинцева. Изненадата на деня беше успеът на участничката с най-нисък рейтинг - Тувшинтуг Батчимег от Монголия срещу европейската шампионка от 2011 г. Виктория Чмилите.

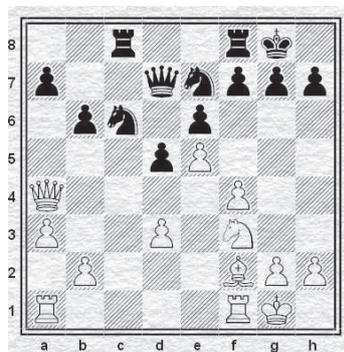
Класиране след III кръг: Дзагидзе 2,5, Батчимег, Конеру, Музичук, Стефанова - по 2, Ушенина 1,5, Гиря, Даниелян, Косинцева, Чмилите, Харика, Хотенашвили - по 1.

Във вчерашния IV кръг Стефанова имаше белите срещу победителката в първия етап на надпреварата в Женева - Бела Хотенашвили. След днешния почивен ден утре битките продължават, като българката сяда с черните срещу Анна Музичук.

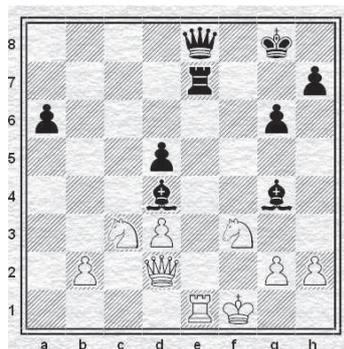
Междувременно бившата световна шампионка Хоу Ифан победи водещия чешкия гросмайстор Давид Навара в приятелски мач, който се проведе в Прага. И четирите срещи по класически шах завършиха наравно, което наложи изиграването на две допълнителни ускорени партии. В тях съперниците си размениха по една победа, а в решителната партия "Армагедон" 19-годишната китайка се оказа по-силна.

Д. НАВАРА - ХОУ ИФАН

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Kc3 Ob4 4.e5 c5 5.Od2 Ke7 6.a3 Oc3 7.Oc3 cd4 8.Od4 0-0 9.f4 b6 10.Kf3 Oa6 11.Od3 Od3 12.cd3 Kbc6 13.0-0 Dd7 14.Of2 Tac8 15.Da4 15.Eke5 16.Dd7 Kd7 17.Tac1 Tc1 18.Tc1 Tc8 19.Tc8 Kc8 20.Kd4 Kc5 21.f5 e5 0:1.

ра, а така също и за сезиране на Руската шахматна федерация и на Етичната комисия на ФИДЕ.

В. НЕВЕДНИЧИ - Н. ГРАНДЕЛИУС

39.Eof3 40.Te7 Og2+ 41.Dg2 De7 42.Kd5 Df7+ 43.Ce1 Ob2 44.De4 a5 45.Kf4 Of6 46.Kd5 Og5 47.De5 Oh4+ 48.Cd1 a4 49.Db8+ Cg7 50.De5+ Of6 51.Kf6 Df6 52.Dc7+ Ch6 53.Ce2 Dg5 54.Da7 Dg2+ 55.Cd1 Dh1+ 56.Cc2 Dh2+ 57.Cc3 De5+ 58.d4 De3+ 59.Cc4 Db3+ 60.Cc5 a3 61.De7 a2 62.Dh4+ Cg7 63.De7+ Df7 64.De5+ Cg8 65.d5 Da7+ 0:1.

Българското шахматно лято продължава с третия пореден голям открит турнир - започналия вчера "Гранд Европа Оупън Варна", който се провежда в курорта Св. Св. Константин и Елена. 99 състезатели от 12 страни започнаха участието си в 9-кратната надпревара, общият награден фонд на която е 30 хиляди лева. Миналогодишното издание на състезанието бе спечелено от Иван Чепаринов, който сега няма да защитава титлата си.

Кратки

Карлсен с „Оскар“ за 4-та поредна година

Броени месеци преди мача им за световната титла претендентът Магнус Карлсен (вляво) победи шампиона Вишванатан Ананд в партията им от мемориал "Тал"

С думите: "Нищо особено не се случило", редакторът на едно от най-реномираните шахматни списания "64" - Марк Глуховски обяви, че за четвърта поредна година наградата шахматен Оскар отива у Магнус Карлсен. На церемонията по награждаването норвежецът демонстрира основателно звездно самочувствие и, след като благодарил на гласувалите за него журналисти, даде да се разбере, че наградата е отишла където трябва с думите: "Смятам, че напълно заслужавам това признание".

Фармацевтичен гигант ще помага на Накамура

Американският гросмайстор Хикару Накамура ще си сътрудничи с базираната в Мейфийър, Лондон, фармацевтична компания Silence Therapeutics, която се занимава с разработка на технологии за генна терапия. Изпълнителният директор на фирмата отбеляза, че това сътрудничество трябва да подпомогне постигането на личната цел на талантливия шахматист - да стане световен шампион. Възхновен от новината, американският гросмайстор се представя отлично на протичащата в Москва мемориал "Михаил Тал", в който води с 3,5 т. след изиграването на първите 5 кръга. Със същия актив е и Борис Гелфанд (Израел), а Магнус Карлсен (Нор) и Шахрияр Мамедяров (Азерб) изостават на половин точка

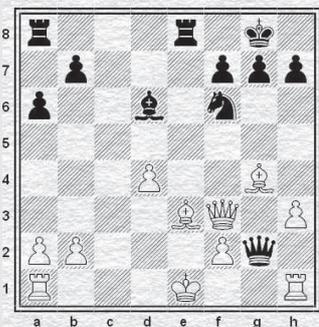
Спаски се връща в Русия

След 29 години в състава на отбора на Франция десетият световен шампион Борис Спаски вече ще играе за Русия. През 1977 г. големият шахматист емигрира във Франция, запазвайки съветското си гражданство, както и правото да играе под червения флаг със звездата. От есента на 1984 г. обаче Спаски фигурира в световната ранглиста като представител на Франция. От близо година 76-годишният бивш световен първенец живее в Москва, където се възстановява след прекаран инфаркт. Според лекарите здравето му, макар и бавно, се подобрява.

Задача

СЕЛ - ОРСО, 1978 г.

След като черните взели с дамата пешката на g2 и възстановили материалното равновесие, белите предложили размяна на дамите от полето f3. Те били убедени, че черните не могат да се отклонят от опроставането на позицията, дори и след шах от b4. Така ли е?

Не, след f3 белите били принудени да се предадат. Офицерът не може да бъде взет с дамата, тъй като и двата тона ще останат незахватени. На 2.ге пък следва мач в два хода - 2e0b4 и 3ed1d2x.

Отговор:

Испания защити евротитлата си при младежите

Испания защити европейската си титла за национални отбори до 21 години, след като на финала на първенството в Израел победи Италия с 4:2. Основна заслуга за успеха на "червените фурии" има играчът на Барселона Тиаго Алкантара, който вкара 3 гола през първото полувреме. Това е първи хеттрик на финал на европейско първенство до 21 г. от 1982 г. насам, когато Пиер Литбарски се разписва 3 пъти за Германия при победата с 3:2 над Англия във финален реванш. Шампиони обаче стават "трите лъва" заради успеха с 3:1 в първия мач.

Тиаго (6) откри с глава след пас на Алваро Мората. Чиро Импобиле (10) изравни с превърлящ удар над Давид де Хеа. Алесандро Флоренци пропусна 2 положения за "адзурите", преди Тиаго (32) отново да вкара, този път след пас в наказателното поле от Коке. Кристиан Тейо проби отляво и спечели дузпа за тима си, която отново Тиаго (36) вкара. Пак от дузпа Иско (66) вкара за 4:1, след като Марвин Монтойа беше съборен в наказателното поле. Фабио Борини (80) намали за 2:4.

Това е четвърта европейска титла за Испания при младежите след 1986, 1998 и 2011 г. Рекордьор остава

Капитанът на Испания Тиаго Алкантара е вдигнал купата на европейски шампион за младежи, след като с негов хеттрик тимът му победи Италия с 4:2 на финала на "Тегу Стейдиъм" в Йерусалим

Италия с 5 титли. По 2 пъти шампион са Англия, СССР и Холандия, а по 1 титла имат Югославия, Франция, Чехия и Германия.

Алваро Мората стана гол-

майстор на Евро 2013 за младежите с 4 гола и 1 асистенция. Играчът на Реал М реализира всички си попадения като резерва, а головото подаване - в единствения си мач

като титуляр. Втори остана сънародникът му Тиаго Алкантара (Барселона) с 3 гола (хеттрик на финала) и 1 асистенция. Трети е също испанец - Иско (Малага), също с 3 гола.

ЦСКА иска да фалира Нефтохимик

Бургазлии обаче не си дават лиценза

ЦСКА няма да играе през новото първенство в А група с лиценза на новия член Нефтохимик (Бургас), съобщава БТА изпълнителният директор на шейховите Костадин Джамбазов.

"Продължаваме си по план, както беше и досега. Подготвяме се за участието си в "А" група, с нашите си сили и възможности. Правя това изявление от името на нашия собственик Николай Филипов", заяви Джамбазов. Часове порано излезе информация, че Нефтохимик, който има едва 30 хиляди лева дългове към играчите си, ще преотстъпи срещу определена сума лиценза и мястото си в "А" група на ЦСКА.

Информацията беше разпространена сутринта, след като представители на собственика на ЦСКА - Титан АС, се свързали с Николай Филипов, който притежава Нефтохимик. Бургазлии се върнаха в "А" група след 7 сезона чакане, а предвид управлението на предишния изпълнителен директор нямат реално дългове. Така за ЦСКА беше перфектен вариант да вземат клуб без никакви задължения.

Преговорите обаче не дадоха желан резултат, като неофициалната информация е, че от стадион "Българска армия" не са удовлетворили финансовите претенции на Николай Филипов и Нефтохимик за превърляне на лиценза. От ЦСКА дори предположили и лиценза на Чавдар (Етрополе), за да могат бургазлии да продължат да ритат в "Б" група. Самият Николай Филипов в интервю пред бургаски сайт призна, че има такава възможност.

В среднощна среща във вторник между ръководствата на Литекс и ЦСКА в хотела в Етрополе, където армейците са на лагер, са обсъдени вариантите по

превърляне на собствеността и властта на "червените". Яснота по евентуално сливане обаче няма и не се очаква в близките дни футболисти от Ловеч да поемат към ЦСКА. От ръководството на "оранжевите" са предупредили футболистите, че "към момента играчи на Литекс няма да ходят в ЦСКА". Според близкия до "армейците" сайт Спортал.бг обаче от Литекс в ЦСКА със сигурност ще преминават Антон Недялков, Армандо Ваюши, Георги Миланов и Николай Бодуров. Надеждите са, че през далеч по-котираната в Европа марка "ЦСКА" четиримата ще бъдат продадени по-скъпо в чужбина.

На срещата е било решено новият ЦСКА да прибави към името си 1923 - годината, в която е създаден първият военен клуб, за чийто наследници искат са се припознаят "армейците". Старият клуб, който е в момента, ще бъде прекръстен на Армеец на името на дружеството, което ще се води собственик на клуба. Легендата на ЦСКА Христо Стоичков щял да съчетава длъжностите на президент и мениджър на клуба. Първоначално на Стоичков предлагали да бъде само президент, но той категорично отказал, като волята му е да държи в ръцете си и спортно-техническата власт. Ицо щял да покани скоро националния селекционер Любослав Пенев за треньор на ЦСКА и ако се съгласил, той щял да съвместява двете длъжности. Любо Пенев също попада в масштабния проект, който подхваща Гриша Ганчев и Христо Стоичков. Пенев вече работи при Гриша Ганчев в Литекс, след като напусна ЦСКА и шефовете от "Титан", които му поставиха ultimatum да гарантира титла на "армейците" или да си тръгне.

Тонев дебютира срещу Арсенал

Новото попълнение на Астън Вила Александър Тонев ще има шанс да изиграе първия си официален мач за бирмингамци срещу Арсенал. Това определи жребият за програмата на Висшата лига. В 1 кръг, който ще се играе на 17 август, Вила гостува на "артилеристите". Другият българин в английското първенство - Димитър Бербатов, също ще стартира като гост с Фулъм срещу Съндърланд.

Новите мениджъри на Челси и Манчестър Сити Жозе Моуриньо и Мануел Пелегрини пък ще дебютират пред собствена публика. Отборите им приемат съответно Хъл Сити и Нюкасъл. Тежко ще е началото за новия мениджър на Манчестър Юнайтед Дейвид Мойс, като "Червените дяволи" ще посетят негостоприемния терен на Суонзи.

1 кръг: Арсенал - Астън Вила, Съндърланд - Фулъм, Челси - Хъл Сити, Кристъл Палас - Тотнъм, Ливърпул - Стоук Сити, Манчестър Сити - Нюкасъл, Норич - Евертън, Суонзи - Манчестър Юнайтед, Уест Бромич - Саутхемптън, Уест Хем - Кардиф

КОКО ДИНЕВ ЩЕ СЪДИ ЛУДОГОРЕЦ

Собственикът на Локо Пд Кокко Динев ще съди Лудогорец заради трансфера на Христо Златински. Националът подписа договор с тима на Кирил Домусчиев и вече е играч на разградчани. Той парафира с разградчани като свободен агент, но

Динев твърди, че халфът имал договор с Локо още за 1,5 г. "Трансферът е изненада. Златински влизаше в плановете ми за изграждането на силен отбор. Все пак говорим за национал на България. Този трансфер си е една кражба и Локомотив ще

си търси правата. Златински съм го купил преди няколко години от Локо Сф, а сега някой му е дал бележка, за да ни напусне без пари. Сигурен съм, че Веселин Марешки не стои зад тази машинация. Някой от директорите, които управляваха клуба

през последната година, е разписал бележката на Златински без знанието на Марешки и го е пунал да си ходи. Не е правилно който и да е директор да разписва бележки на футболисти с договори без знанието на собственика", заяви Динев.

Данчо Тъча за 3-ти път на „Лаута“

Бившият национал и играч на ЦСКА Йордан Тодоров - Данчо Тъча, вече е в лагера на Локомотив (Пд). 31-годишният полузащитник ще подпише със "съмърфовете" като свободен агент, след като разтрогна договора си с гръцкия Пансерайкос. Тъча се озовава за трети път на "Лаута". Пловдивчанинът игра с черно-

белия екип през 2010 г. и после през сезон 2011/2012. Тодоров е поредното ново попълнение на Локо Пд, откакто в тима се завърна Кокко Динев. Договоро с тима вече подписаха Мартин Камбуров, Здравко Лазаров и Руслан Куанг. Напусналият Черноморец Стоян Колев също се завърна в Локомотив (Пд). 37-годишният вратар пристигна в

лагера на "черно-белите" в Банско. Колев бе спрян за ЦСКА, чийто врата също е защитавал, но в крайна сметка заради огромната несигурност на "Армията" той е предпочел клуба от пловдивския парк "Лаута". Очакват се в близките дни в тима да се завърнат Михаил Венков, Танко Дяков и Сержиньо.

гледайте

ФУТБОЛ
ПО БНТ 1
22.00 Испания - Таути
01.00 Унгрия - Уругвай

кратки

Сенегалец на проби при „червените“

Сенегалският футболист Багара Сене пристигна в ЦСКА. Той има и френски паспорт и няма да има трудност да бъде картотекиран като играч от ЕС, ако бъде одобрен. Сене се появи на базата на ЦСКА в Етрополе в 4.00 ч. сутринта и след като поспя няколко часа, направи индивидуална тренировка на игрището. Багара Сене е на 28 години и е дефанзивен халф. Играл е за Сошо и Монтелие, а за последно е носил екипа на швейцарския Лауфен.

Берое с нов шеф

Илко Русев е новият председател на Съвета на директорите на Берое и изпълнителен директор на клуба. Решението бе взето на заседание на Съвета на директорите на мажоритарния собственик на клуба. Илко Русев поема поста от Боян Боев. Той е роден на 25 септември 1973 г. От 16 септември 2011 г. е член на Съвета на директорите на ПФК Берое - Стара Загора ЕАД, а от 18 юни е назначен за председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор на клуба.

Връщане Прохазка в Търнава

Словакът Роман Прохазка бе пратен от Левски в бившия му клуб Спартак Търнава. През следващия сезон халфът ще играе там под наем с опция да бъде откупен, съобщиха от словашки клуб. Прохазка не попада в плановете на Николай Митов за предстоящия сезон и не замينا с отбора на лагера в Австрия.

Легендарният германски футболист Бернд Шустер и нов треньор на Малага позира с вицепрезидента на клуба Моайад Шамат

Коко Динев
ще съди
Лудогорец
заради Златински

Стр. 31

Генков за 3 г. в Левски

На „Герена“ вече разполагат с петима централни нападатели

Щетан Генков подписа 3-годишен договор с Левски. Националът на България премина успешно медицински прегледи в София и вчера се присъедини към лагера на „сините“ в Линдабрун, Австрия.

Така на „Герена“ вече разполагат с 5-има централни нападатели - Генков, Базил де Карвалю, Жоао Силва, Шурд Арш и младокът Тодор Чаворски. Очаква се Арш, който през пролетта игра под наем в турския Коняспор, да бъде продаден. Не е изключено и Де Карвалю да напусне, след като има интерес към него от клубове от Китай. Директорът на „сините“ Наско Сираков пък ще преговаря със Силва да му намали заплатата, която в момента е 16 000 евро. Миналия сезон португалецът бе резерва на Де Карвалю, който пък стана голмайстор на „А“ група с 19 попадения. С привличането на нападателя от Мездра новите попълнения на Левски стават 3. Бразилецът Рамон Лопес и Кевин Бру вече подписаха 3-годишни контракти. Първият пристигна като свободен агент, след като напусна украинския Волин Луцк,

докато за рождения в Париж халф ще бъдат платени 230 000 евро на втородивизионния френски Истър. Лопес обаче вероятно ще пропусне I квалификационен кръг на Лига Европа (4 и 11 юли), защото украин-

ците ще заведат дело срещу Левски. От Волин твърдят, че Лопес е парафирал неправомерно със „сините“.

В Линдабрун Левски продължава подготовката за първата контрола с бразилския Арапонгас (3-та дивизия). Мачът е в

ТОВА Е ЦВЕТАН ГЕНКОВ

Роден е на 8 февруари 1984 г. в Мездра. Висок е 184 см. Играл е за Локо Мз, Локо Сф, Динамо Москва и Висла Краков. Генков си тръгна от полския тим, след като прекрати едностранно договора си. Той напусна Висла заради неизплатени 5 заплати. Нападателят пристига в Левски като свободен агент. В младежкия национален отбор има 9 мача и 3 гола, а за мъжкия - 18, но без гол.

събота от 19.00 часа и ще бъде излъчен в сайта на „сините“. Младокът Христо Попадийн не тренира вчера. Защитникът бе освободен от д-р Михаил Илиев поради заболяване.

Гришо пожали Типсаревич в Лондон

Григор Димитров загра за „Уимбълдън“ на демонстративния турнир „The Boodles“ с мач срещу световния №14 Янко Типсаревич. Хасковлията отстъпи на сърбина след 7:6 (5), 6:7 (5), 4:10.

Двамата тенисисти се погрижиха за доброто настроение на зрителите, предлагайки им не само тенис от световна класа, но често разменяха шегите със съдиите, публиката и помежду си, опитвайки атрактивни изпълнения и като цяло мачът не бе от типичните сблъсъци на АТР ниво, а по-скоро характерното шоу за подобни демотурнири.

Една от отличителните черти на „The Boodles“ е, че на практика няма стандартна основна схема като на останалите турнири и до последно не се знае кой срещу кого ще играе и дали даден тенисист ще има повече от един мач. Едно е сигурно - вчера Гришо не игра.

Балканският сблъсък започна с предимство за сърбина, който до-

стигна до точки за пробив в 3-от сервис геймовете на българина, а при 5:5 поведе с 0:40, но така и не успя да спечели 1-от 3-те брейкбола. Стигна се до тайбрек, в който Гришо набързо поведе с 6:1 точки, но допусна да бъде доближен след 4 поредни спечелени топки от сърбина. Все пак при петия си сет-бол, след атрактивен лоб, хасковлията взе първата част.

Вторият сет започна силно за световния №14, който поведе с 3:0, но Гришо бързо изравни. В следващите няколко минути двама тенисисти загърбиха шоу изпълненията и станаха пределно концентрирани, а резултатът от това бе силна игра на сервиращите и нов тайбрек. В него Григор поведе с минипробив, но Типсаревич не само, че го върна, ами след като изоставаше с 2:4, спечели 5 от следващите шест разигравания. Ключов момент беше, когато сърбинът падна на тревата, но Гришо великодушно му подаде на 2 пъти

лека топка, а накрая Типсаревич с невероятен плонж спечели разиграването и остана в мача. Трети сет нямаше, а вместо това се игра шампионски тайбрек, в който Янко спечели с 10:4. След края на двубоя дама от публиката предложи на Типс чаша шампанско, сърбинът с усмивка я прие, изпи я на един дъх и вдигна триумфално ръце под аплодисментите на зрителите.

Димитров е поставен под №29 в схемата на третия за годината турнир от Големия шлем - „Уимбълдън“. Водач е световният №1 Новак Джокович (Сърб), който също играе на „The Boodles“ в Лондон. Шампионът от „Ролан Гарос“ Рафаел Надал (Исп) е поставен под №5 в схемата и още на 1/4 финал може да срещне Джокович, Роджър Федерер (Швейц, №3), Анди Мъри (Вбр, №2) или Давид Ферер (Исп, №4). Жребият ще бъде теглен утре.

Григор Димитров предизвика истински фурор сред гамите на средна възраст, членки на елитния тенис клуб „St George's Hill Ladies Lawn Tennis Club“ в Лондон, където тренира за участието си в демотурнира в Стоук Парк

Баскетболистките се давят в Полша

България записа невероятен резултат, след като загуби като гост от Полша с 44:65 т. (7:15, 9:21, 11:22, 17:7) в реванша от 1/2-финалите на предварителните квалификации по баскетбол за жени за Евро 2015. Възпитаниците на Георги Божков отпаднаха от квалификациите, въпреки че спечелиха първия мач с 15 точки разлика. Така тазгодишното участие на жените приключи, а следващата възможност за класиране е догодина. Домакините

започнаха силно двубоя и на почивката имаха аванс от 20 т. В 3-тата част полянките направиха серия от 14:0 и предришва изхода на двубоя. Българките спечелиха само последната част, но това не им помогна. За нашите най-резултатна беше Милена Томова с 10 т. и 6 борби. Стефка Митева добави 9 т. и 5 борби, а 7 т. записа Екатерина Димитрова. За Полша Паулина Мишек вкара 12 т., а по 11 добавиха Ангешка Маевска и Вероника Ижак.

Седми мач определя шампиона в НБА

Новият шампион в НБА ще бъде определен след 7-ми мач, след като баскетболистите на Маями Хийт се измъкнаха от първата трудна ситуация и победиха Сан Антонио Спърс със 103:100 (27:25, 17:25, 21:25, 30:20, 8:5) след продължение. С това „горещите“ изравниха за 3:3 успеха и пратиха серията в решителен двубой в петък от 04.00 часа отново в „Американ Еърлайнс Арена“ във Флорида.

Шампионите губеха с 65:75 преди последната четвърт в собствената си зала, но изравниха и в продължението се наложиха с 8:5. ЛеБрон Джеймс наниза 32 т., половината от тях в последната четвърт и още 2 в добавеното време. Марио Чалмърс добави 20 т. За Спърс Тим Дънкан завърши с 30 т., Кауай Леърд с 22, а Тони Паркър с 19. Титлата в НБА ще се реши в 7-ми мач за първи път след 2010 г. и общо за 6-и след 1980 г.

www.etapgroup.com